

1-10-1976

7

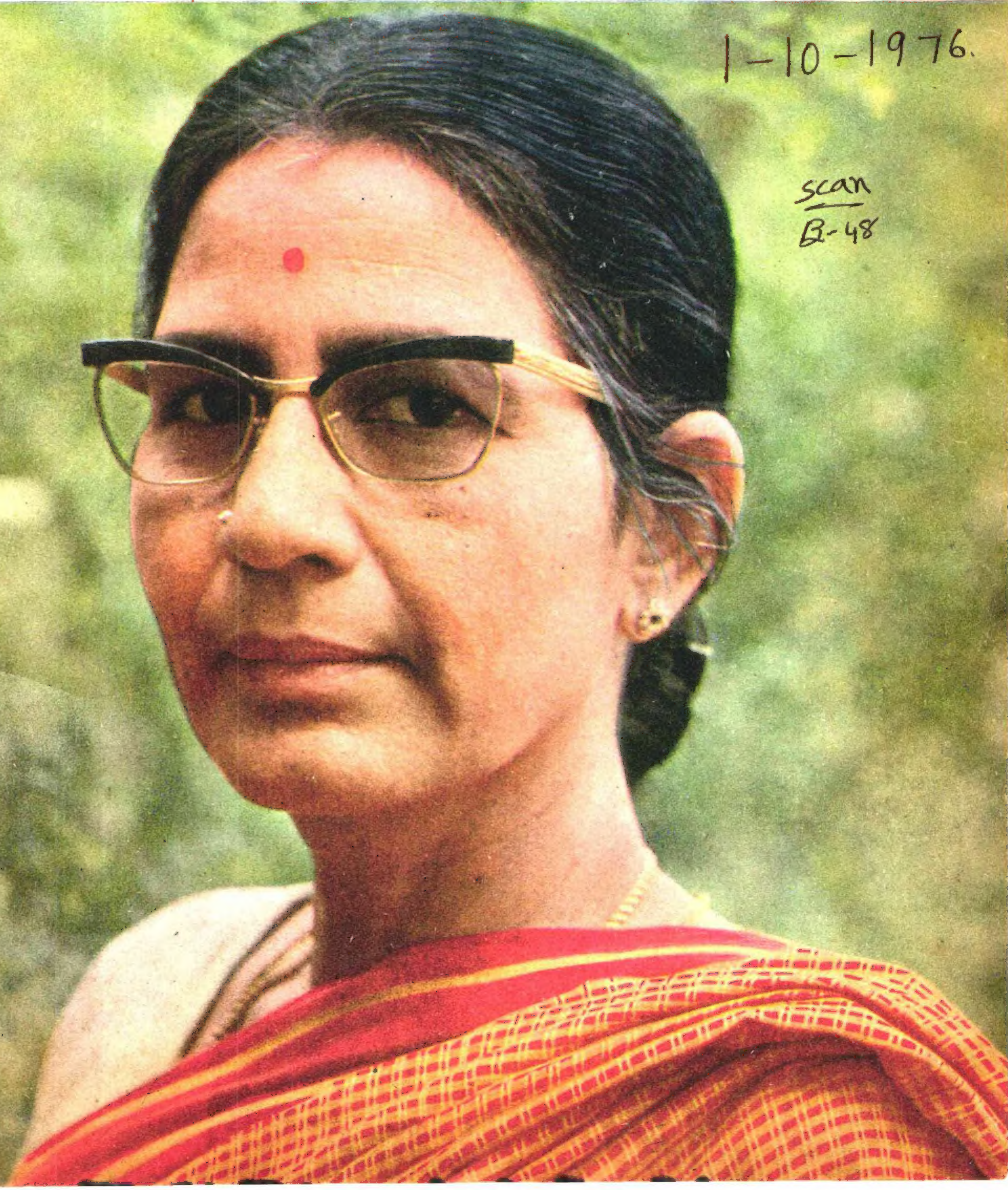
వనిత

అక్టోబర్ ఒకటి, 1976

1-10-1976.

scan
B-48

దీపావళి శుభాకాంక్షలతో మా

వాణి

వెదజల్లుతున్న కొత్త రంగులు

సంగీత, లావణ్య, ప్రియ సరికొత్త హరివిల్లు వాణి సుప్రభాతం

మరియు

కాంచీపురం, ఆరణి, ధర్మవరం, బనారస్ పట్టుచీరలు అన్ని మిల్ రకాల

చీరలకు తగినట్టి పట్టు మరియు 2x2 బ్లాక్ పీస్లు

సరసమైన ధరలకే లభించును.

రంగు రంగుల చీరలతో నిండుగా వున్న మా వాణి
సిల్క్స్ను దర్శించి, అందమైన మా వాణి
చీరలని ధరించి, దివ్యమైన దీపావళి పండుగను
రమ్యముగా చేసుకొని సంతోషించండి.

వాణి లిల్స్

(ఏర్కండిపన్స్ షా-రూమ్, 1st ఫ్లోర్)

‘జైన్ భవన్’

92, పాండిబజార్

టి. నగర్, మద్రాసు-600 017

హెడ్ ఆఫీస్ :

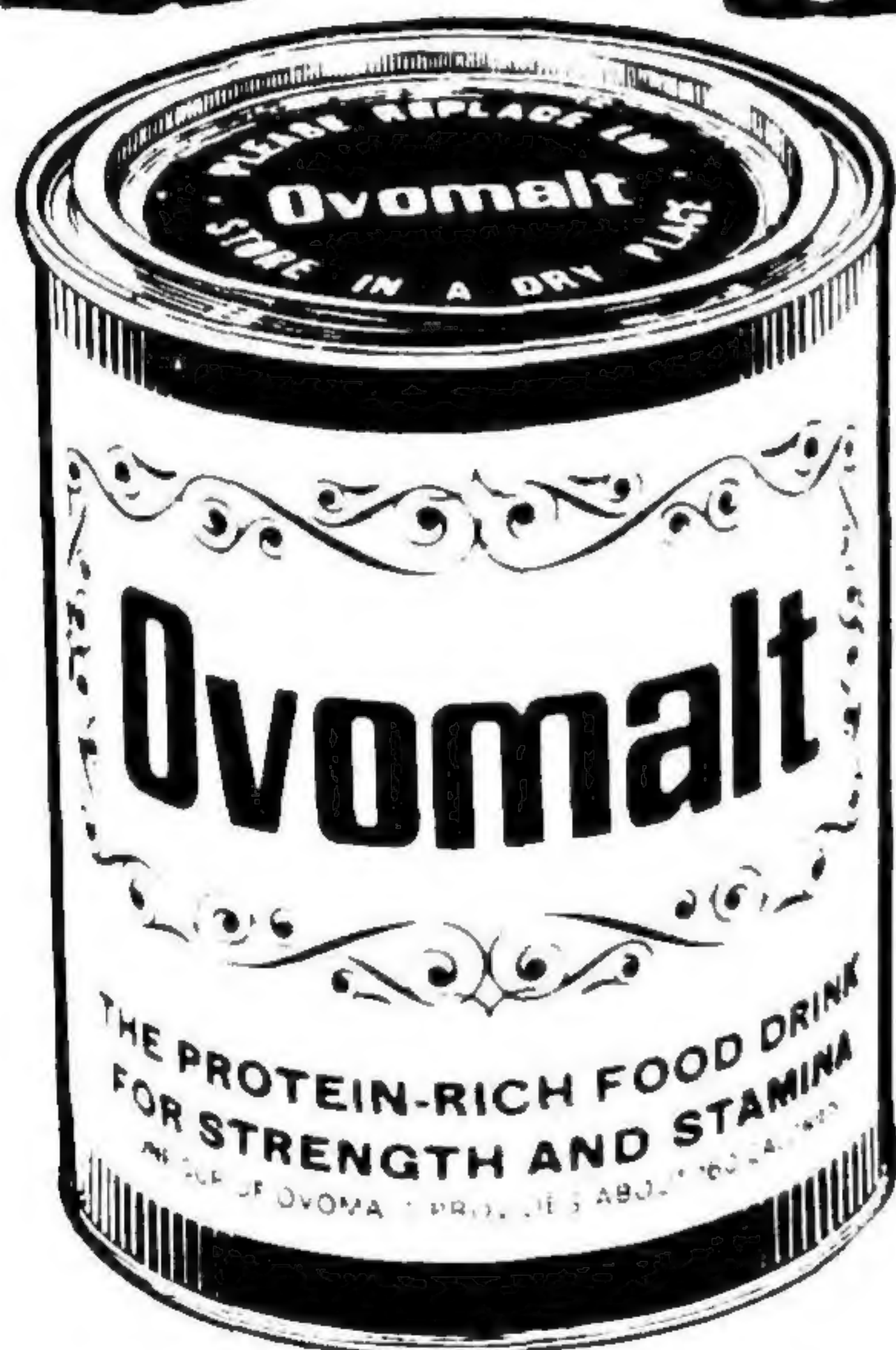
132, రాయపేట హైరోడ్

మైలాపూర్,

మద్రాసు-600 004

మా ఆదాయపు ఛాదుపు పథకంతో
చేరి లాభం పొందండి!

మాంసకృత్తులు పుష్కలంగావున్న ఆహారపానీయం.
ఓవోమాల్ట్ లో బార్లీ, మార్ష్, కోకో, పాలు వున్నాయి.
100% కరకర పలుకుల రూపంలో వుంటుంది.
ఓవోమాల్ట్ తాగితే కండలు, ఎముకలు, పెరుగుదల
తద్యం. బలహీనంగా వున్నప్పుడు, జబ్బుపడి కోలు
కుంటూన్నప్పుడు శీఘ్రంగా సంపూర్ణరోగ్యం
సంపాదించటానికి సహాయపడుతుంది.

డాక్టర్లచే సిఫార్సు చేయబడినది. పిల్లలు, పెద్దలు
సేవించదగిన విశిష్టమైన పానీయం. ఓవోమార్ష్ మీరు
తాగే పాలుకు, రుచి, పుష్టి ఇస్తుంది. ఈ రోజే
ఓవోమాల్ట్-పాలు తాగే ఆలవాటు మొదలెట్టండి.

వాణిజ్య వివరాలకు

పుడ్స్ ఫ్యాట్స్ అండ్
ఫెర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్
మద్రాసు-600001

ఓవోమాల్ట్

శక్తినిచ్చే పానీయం

FFF-91 TEL

ఉచితం! ప్రతి బిన్నుతోనూ ప్లాస్టిక్ బుట్ట ఒకటి అడిగి తీసుకోండి!

వనిత

స్త్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి: 2 సంచిక: 7

అక్టోబర్ ఒకటి: 1976

విడి ప్రతి: ఒక రూపాయి

సం||ర చందా: ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

శ్రీలంక: 0. 97 పెండ్స్

మలేసియా: 65 పెండ్స్

చిరునామా:

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

వచ్చే సంచికలో

ముఖ చిత్రం:

దీపావళి శోభ

రెండు కథలు:

చీరె తెచ్చిన మార్పు

(టి. లక్ష్మి)

నిప్పులేని పొగ

(కంచి రమాదేవి)

వ్యాసం:

వివిధ ప్రాంతాలవారు దీపావళి

ఎలా జరుపుకుంటారు?

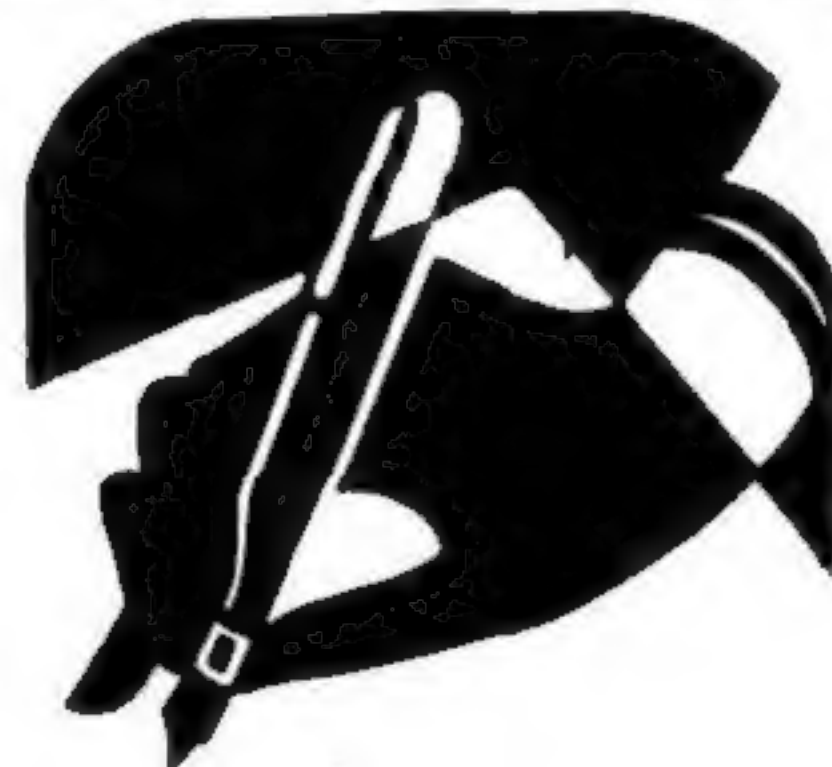
ఇంకా

వ్యాసాలు, వంటలు ఎన్నో....

[ఈ సంచికకు సంబంధించిన మరొకటి వివరాలు
లోపల పేజీల్లో వున్నాయి]

ఈ సంచికలో ప్రచురింపబడిన 'పెద్దలు మారాలి' (17 వ పేజీ) కథ రచయిత్రి 'వింధ్యవాసిని' అసలు పేరు శ్రీమతి విజయలక్ష్మి శేషాద్రి. బెంగళూరుకు సమీపంలో ఉన్న 'వైట్ ఫీల్డ్' లో ఉంటున్నారు. స్వగ్రామం అనంతపురంలో ఎమ్. ఎస్ సి వరకూ చదువుకున్నారు.

ఇంతవరకూ ఆమె రాసిన ఎనిమిది కథలు వివిధ పత్రికలలో ప్రచురింపబడ్డాయి. "నేను రాసిన ఏ కథ అయినా, పఠితల్ని చదివించి- వెంటనే ఏదో ఓ కథ చదివాం అన్నట్లు కాకుండా కనీసం ఒక్కనిమిషం పాటయినా ఆలోచింప జేయగలిగితే నేనెంతగానో సంతృప్తి పడతాను. అలా ఆలోచింపజేయగలిగే రచనలు చేయడమే నా ఆశయం" అంటారు శ్రీమతి వింధ్యవాసిని.

సెప్టెంబర్ 15 వ తేదీ 'వనిత' లోని వంటలు శీర్షికలో రెండు చీనా వంటకాలను ఎలా చేయాలో రాశారు. బాగానే ఉంది. కానీ ఆ వంటకాల వర్ణ చిత్రాల పైన 'డ్రాగన్' బొమ్మను వేయడంలో మీ ఉద్దేశం ఏమిదో నాకు అర్థం కాలేదు. అక్కడ ఆ బొమ్మ చాలా ఎబ్బెట్టుగా వుందని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను.

—బి. నత్యవతి, మద్రాసు

నేను "స్నేహపీఠం" లో వచ్చిన 'స్నేహ లత' అనే అమ్మాయికి ఉత్తరం వేశాను. మరి ఆ 'స్నేహ లత' గారు రాసిన ప్రత్యుత్తరం చూసి 'పూర్' నయ్యాను. ఆమె 'స్నేహలత' కాదు. మగవాడు! ఇలా అడవాళ్ళు 'పేర్లతో' 'వనిత' లో జొరబడటం మరీ.... విచారకరం. వనిత-సంపాదకవర్గం ఈ విషయం గమనించ గలరు.

—వి. అరుణ, వనపర్తి

[అలా జరిగినందుకు విచారిస్తూ, ఈ విధంగా రాసిన ఆ 'మగవాని' చర్యను గర్హిస్తున్నాము-ఇకపై ఇలాంటివి జరగకుండా, పాఠ్యమైనంత వరకూ జాగ్రత్తపడగలము.

—వ. సం.]

15-9-78 సంచికలో 'గృహలంకరణ' ను 24, 25 పేజీలకే పరిమితం చేసి వుంటే బావుండేది. అటువంటివన్నీ చూద్దానికే బావుంటాయి. కానీ ఆ అలంకరణల గురించి వ్యాసం రాయడంవల్ల అంతగా ప్రయోజనం వుండదని నా అభిప్రాయం. ఏది ఏమైనా-మీరు వర్ణ చిత్రాలలో ప్రచురించే దుస్తుల తయారీ, అలంకరణ మొదలైనవి మధ్య తరగతి మహిళలకు అందుబాటులోలేనివే వేస్తున్నారు. అటువంటి వాటిపట్ల ఉత్సాహం ఉన్నవారు, చేయగల స్తోమత ఉన్నవారు అందుకు ప్రత్యేకంగా ఉన్న పుస్తకాలనే కొని నేర్చుకుంటారు. ఈ విషయాన్ని మీరు గ్రహించి, ఆ పేజీలను మరోలా అందరికీ ఉపయోగపడేలా రూపొందిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

కె. సుజాత, భీమవరం

మీరు 'వనిత' లో పేరుపొందినవారూ, వేర్వేరుమన తలను సాదించిన వారూ అయిన వనితలను గురించే ఎక్కువగా రాస్తున్నారు. సమస్యలకు లోనౌతున్న వివిధ వర్గాల స్త్రీలు, విద్యార్హతలు ఉండి ఎలాంటి ఉద్యోగాలను ఎన్నుకోవాలో తెలియక సతమతమై పోయేవారు, చట్టరీత్యా వనితలకు కొన్ని హక్కులు వుండీ-అవి తెలియక అన్యాయాలకు గురయ్యే స్త్రీలు....ఇటువంటి వారికి కూడా ఉపయోగపడే విషయాలను మీరు అప్పుడప్పుడూ తెలుపుతూ వుంటే-వనితలకు మీ పత్రిక ఎంతో ఉపయోగ కరంగా వుంటుంది.

జి. లలిత, గుంటూరు

ముఖచిత్రం: రాజం కృష్ణన్

శ్రీమతి రాజం కృష్ణన్ తమిళ సాహిత్య రంగంలో ప్రథమ శ్రేణికి చెందిన సాహిత్య పేత్తంలో ఒకరు. ఆమె నలభై నవలలు, వందలకొద్దీ కథానికలు, రేడియో నాటకాలు, వ్యాసాలు, జీవితచరిత్రలు రచించారు. ఆమె తన రచనల ద్వారా ఎన్నో బహుమతులు కూడా సంపాదించారు. 'పేరుక్కునీర్' అన్న నవల ద్వారా సాహిత్య అకాడెమీ బహుమతిని సంపాదించిన శ్రీమతి రాజం కృష్ణన్ తమ 'వల్లెక్కరం' నవల ద్వారా భారతీయ రచనలకు ప్రతియేటా ఇచ్చే 'సోవియట్ లాండ్ - నెహ్రూ బహుమతి'ని పొందడం విశేషం. 'బహుముఖ ప్రజ్ఞా శాలి'గా పేరు గడించిన శ్రీమతి రాజం కృష్ణన్ తో 'వనిత' జరిపిన ప్రత్యేక గోష్ఠిని ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాము.

వనిత: 'సోవియట్ లాండ్ నెహ్రూ బహుమతి' పొందిన మీ నవల గురించి చెబుతారా?

రాజం కృష్ణన్: 'సోవియట్ లాండ్ నెహ్రూ బహుమతి' పొందిన నా నవల 'వల్లెక్కరం' గోవా స్వాతంత్ర్య సమరానికి సంబంధించింది. 1985 నుంచి 87 దాకా నాకు గోవాలో నివసించే అవకాశం లభించింది. నవల రాసే ఉద్దేశంతోనే ఆ అవకాశాన్ని వినియోగించుకున్నాను. అప్పుడు గోవా స్వాతంత్ర్య సమరంలో పాల్గొన్నవారిని కలుసుకోడానికి, ఆ సమర ఫలితాలను అనుభవించిన ప్రజలతో కలిసి మెలిసి ఉండడానికి

అవకాశం లభించింది. వారి అనుభవాలనూ, నా కల్పననూ కలగలిపి 730 పుటల నవల రచించాను. ఆ నవల నేను రాసిన తక్కిన నవల లన్నిటికన్నా పెద్దది. తమిళ ప్రజలకు పూర్తిగా కొత్తదైన వాతవరణమూ, పాత్రలూ 'వల్లెక్కరం' (గాజులతోడిగిన చేయి)లో చోట చేసుకున్నాయి.

మీరు రచయిత్రి కావడానికి దోహదం చేసిన సంఘటనలేవైనా ఉన్నాయా? మీ తొలి రచన ఏది?

ఒక ఉమ్మడి కుటుంబంలో కడగొట్టు కోడలు కావడమే వన్ను రచయిత్రిని చేసిందని నా అభిప్రాయం. ఐదేళ్ళ పాటు అలా మా అత్తవారింట్లో గడవడం నా సాహిత్య జీవితానికి మార్గం చూపింది. మా నాన్నగారు సంస్కృతంలో గొప్ప పాండిత్యం కలవారు. నాకు చదువుపట్ల ఆసక్తి కలిగింది ఆయనే. వివాహమయ్యాక నా జీవితాన్ని అత్తవారింటి పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మార్చుకోవల్సి వచ్చింది. రాత్రుక్కు పనులన్నీ ఆయ్యాక చేతికి చిక్కిన పుస్తకాలన్నీ చదివేదాన్ని. రెండవ ప్రపంచయుద్ధం జరుగుతున్న రోజులలో నా తొలికథానిక-శ్రీ సంతేమ కావారు ప్రచురించే మాస పత్రికలో వెలువడింది. ఆ కథానిక నేను ఆంగ్లంలో రాసి ఎవరికీ తెలియకుండా మారు పేరుతో పంపాను. ఆ తర్వాత 'వెళ్ళి మణి' అన్న పత్రికలో నా తమిళ కథానిక ప్రచురమైంది. ఆ పత్రికపారు ఆ కథకు పది రూపాయలు పారితోషకం పంపి నా గుట్టను రట్టు చేశారు. నా రచనా వ్యాసంగం ఇంట్లోవారికి తెలిసి పోయింది....

నవలలు రాయడానికి మీకు 'ప్రేరణ' అంటూ ఏదన్నా ఉందా?

నా నవలలకు ప్రేరణ - కుటుంబ శ్రీల స్థితి గతులే. నేను రచనలు ప్రారంభించిన రోజులలో శ్రీలకు సంఘంలో సముచిత స్థానం లేదు. కూతురు భారమనీ గుండెమీది కుంపటనీ అనుకునే తల్లి ఆవేదన, ఆడ పిల్లల మీద చూసే ప్రేమలోని ఎక్కువతక్కువలు, 'ఇన్ పిరియారిటీ కాంప్లెక్స్', అలా హిస్టీరియావంటి రోగాలకు గురయ్యే ఇబ్బంది-ఇలా శ్రీలను నీడించే ఈతి బాధలను ప్రాయీడ్ సిద్ధాంతాల దృష్ట్యా పరిశీలించి వేర్వేరు స్థితులలో ఉన్న శ్రీలను నా నవలలలో చూపించాను. ఆ పాత్రల చిత్రణలో, నవల చెప్పే తీరులో శ్రీల సమస్యలను ప్రతిబింబించే ప్రయత్నాలు చేశాను. ఈ ప్రయత్నాల ఫలితమే ఐహామతులు పొందిన 'మలర్ గో' (పువ్వులు), 'పెణ్ కురర్' (శ్రీ కంఠం) వంటి నా నవలలు.

'శ్రీల విమోచనోద్యమం' (విమెన్స్ రివ్) గురించి రచయిత్రిగా మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

ఇవాళి పరిస్థితులలో 'శ్రీ విమోచనం' అన్నది శ్రీల చదువునూ సంస్కారాన్నీ బట్టి ఉంటుందని నా అభిప్రాయం. విద్యలోనూ, ఆర్థిక స్థితిలోనూ శ్రీలు పురుషులతో సమానమైన స్థాయిని పొందడం ప్రారంభమైంది. అయితే పాశ్చాత్య దేశాలలో 'విమెన్స్ రివ్' పేరిట శ్రీలు ఆత్మ విశ్వాసాన్ని కోల్పోయి శరీర స్థాయిలోనే తమ గొప్పతనం ఉందన్నట్టు ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఇది చాలా విచారకరం. మన దేశంలో చాలామంది శ్రీలు విద్యా విహీనులు. వారు విద్యావంతులైతే కానీ దేశం పురోగమనం సాధించదు. అయితే చదువున్న శ్రీలు చాలామందిలో ఆత్మవిశ్వాసం, బుద్ధివిశ్వాసం ఉన్నట్టు కనిపించదు. ఈ పరిస్థితి మారాలి. అదీ కాక ఇప్పటికీ మన శ్రీలు 'వరకట్నం' వంటి సమస్యలకు తల ఒగ్గుతూనే ఉన్నారు. 'పురుషునికి కీలం ఆక్కరలేదంటే నాకూ ఆక్కరలేదు' అని ఇల్లువిడిచి వెళ్ళే శ్రీ మరింతగా దిగజారుతున్నది. అంతేకాని-అలా వెళ్ళడం శ్రీలకు ఏ విధంగానూ విమోచనం కల్పించడం లేదు. కనుక చదువు ద్వారా తమ జ్ఞానాన్ని పెంపొందించుకుని ఏ పరిస్థితి నైనా ధైర్యంగా ఎదుర్కోగల మనస్తత్వాన్ని పెంపొందించుకోవడమే 'విమోచనం' కాగలదు. ఒక శ్రీగా, రచయిత్రిగా ఇదే నా అభిప్రాయం.

చీరల విందు

ఈ మధ్య ఎస్ ఐ జి టి కారేజీ (మ ద్రాసు) లో ఒక రంగుల హరివిల్లు దివినుండి భువికి దిగివచ్చి ప్రేక్షక హృదయాలను ఉర్రూతలూగించింది. అందమైన ఇరవైనలుగురు యువతులు సహజ సౌందర్యాన్ని యినుమడింపచేసే అలంకరణతో—కొత్తకొత్త చేనేత చీరలను కన్నుల విందుగా కట్టి—కలహంస నడకలలో తేలి సోలి ప్రేక్షకుల మధ్యనుంచి నడచి మైమరపించారు.

ఈ చీరలన్నీ చేనేత చీరలే. 'వర్నాలి' వారివి. అన్నీ—కన్నె పిల్లలు అన్ని వేళలలో కట్టుకుందుకు

అనువైనవే కావడం వాటి ప్రత్యేకత. అంతేకాదు—వీటి ఖరీదులు కూడా ముప్పయిబదు రూపాయల నుండి నలభై అయిదు మధ్యలోనే వుండడం—ఒక విశేషం.

వర్నాలి చీరలకొక ప్రత్యేకత వుంది. అది ఆ చీరల ఎన్నిక చేసేవారి ఉన్నతాభిరుచి. ఉత్తమ సంస్కారం. చీరలు చొకగా వున్నా వాటిలో చొకవారు అభిరుచి కాగడావేసి వెతికినా కని విందదు. ఉదాహరణకి చీరల విందు చూడండి. వర్నాలి చీరల విందును అతి సమర్థవంతంగా

నడిపిన వ్యక్తి శ్రీమతి కమల బాలసుబ్రహ్మణ్యం. ఈమె ఆ కన్నెల కొలుపును గురించి చెప్తూ—మన ప్రదాని ఇందిరాగాంధీ ఇరవై అంశాల ప్రణాళి కానుసారంగా ఈ చీరల ధరలు అందరికీ అందు

బాటులో వుండేలా చూద్దం జరిగిందన్నారు. ఆయా ఉత్పత్తి కేంద్రాలనుంచి తెప్పించడం వల్ల ఖరీదు తగ్గించ కల్గామనీ, తమ ప్రత్యేక ముద్ర కల్గిన వర్నాలి డిజైనుల కనువైన

రంగుల అద్దకాలు వేయించడం వల్ల వాటికో ఏనుగులు, వాటిలో చిత్రీకరించిన చిన్నచిన్న ప్రత్యేకత యివ్వకల్గొమని ఆమె అన్నారు. వివరాలు-ఎంతో అందంగా వుంటాయి. కలంకారీ పాదాగా నాజుకుగా కన్పిస్తూనే అందంగా అద్దకపు చీర కట్టుకుంటే వచ్చే హుందాతనం

అద్దకాలు చుక్కలు, అంచులు, చారలు, పూర్తి అద్దకాలు చాలా చూపెట్టారు. (చాయాచిత్రాలు 2, 3 చూడండి.)

ఇవన్నీ ఒక ఎత్తు-వర్సారి వారి కోటా చేనేత చీరలు ఒక ఎత్తు. ఏడు మల్లెల ఎత్తు తూగేలా కన్పించే యీ చీరలు-కట్టుకుందుకు తేలికగా వుంటాయే గాని, అల్కివీకాదు. వీటిపై అత్యాధునిక మైన అద్దకాలు చేయించారు. పతంగ్ అద్దకం అందరినీ ఆకర్షించింది.

కమల ధరించిన ఈ చీర నిజంగానే నీలాకాశంలో తేలి ఆడుతున్న గాలి పటలాగానే పంచ వన్నెల హాయిలు విరజిమ్మింది. కంటికింపైన రంగులు, వాటి అందమైన మేళవింపు పల్పని కోటామీద చాలా అందంగా కన్పించింది. కోటా చీరల్లో జరి వున్నవి, సాదావి, ఉట్టి అంచుల అద్దకాలవి, ఆలోవర్వి అన్నీ ప్రదర్శించారు. (చాయాచిత్రం 4-చూడండి.)

వర్సారి ప్రత్యేకత వెంకటగిరి చేనేత చీరలు. ఈ నేత చీరలమీద సంప్రదాయనిర్దమైన అద్దకాలను ఆధునిక అభిరుచితో మేళవించి అందించారు.

[41వ పేజీ చూడండి]

7

4

జరిదైనవిగా కనబడమే-వీటి ప్రత్యేకత.

చాయా చిత్రం-1లో-"కామిని" కట్టిన కలంకారీ అద్దకపు చీర చూడండి. అసలు కలంకారి అనగానే అంద్రదేశపు ప్రాచీనతా వైభవం అంతా కళ్ళకు కట్టినట్టువుతుంది. ఐందరులోనూ, శ్రీకాళహస్తిలోనూ పెంపొందిన యీ పాతకాలపు అద్దకాలు ఎప్పటికీ నూతనంగా వుంటాయి. వీటి ప్రత్యేకత-వీటి రంగుల కలయిక. నిజమైన కలంకారీ ఎరుపు యింతెక్కడా మీకు కనిపించదు. దాన్ని ఒక వెజిటబుల్ డైన్ మాత్రమే తీసుకు రాగలవు! నేల తల్లి ఎరుపు, మట్టిగడ్డ ఎరుపు వీటిలోంచి ప్రస్ఫుటంగా కన్పించినట్టు యింకే రాసాయనిక వర్ణాలలోనూ కనిపించవు. ఈ రంగులకు మన ప్రాచీన చిత్రకారుల హస్తకళలం జోడించి సృష్టించినవే కలంకారీ వస్త్రాలు. చూడ ముచ్చటగావుండే చిలుకలు, హంసలు, అందారీ

5

6

ఏ ఫారిన్ నైలానుమీద ఎంత గొప్ప జరిపని చేసినా రాదు. మామూలు కోరా చీరమీద కలంకారీ పద్ధతిలో అద్దిన చీర కట్టుకున్న కామిని-ఆ చీర ఎంత అరునాతన నాగరికతకు తగినదో కూడా చెప్పక చెప్పకల్గింది. పొడవుగా, నిటారుగా హుందాగా నడుస్తూ చీర అందం చూపిన కామిని చీరకు తగ్గట్టు చక్కని పాతకాలపు వెండి కంటే దిరించింది. కలంకారీలోనే యింకోరకపు అద్దకం చీరలు ప్రదర్శించారు - అరుణ, ఉష అనే ఇద్దరమ్మాయిలు. ఇవికూడా కంటికి యింపుగా వుండి, ఉద్యోగినులకి, కాలేజీ అమ్మాయిలకి కూడా అనువైనట్టు వున్నాయి.

వరుసగా వెల్లివిరిస్తూ వచ్చిన వర్ణసముచ్చయం కళ్ళనదర కొట్టేసింది-చిలకాకుసచ్చ ఇప్పుడు ఫాషన్ కలర్; మట్టిరంగు కూడా ఇప్పటి ఫాషన్ కలరే. ఈ రెండు రంగుల కలయికలో చాలా

ఇండియన్ అకాడమి ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ అధ్యక్షురాలు డాక్టర్ పద్మావతి

“నేను రోజుకు పద్దెనిమిది గంటలపాటు పనిచేస్తాను” అంటారు ప్రముఖ హృదయైక్య రాలూ, ఇండియన్ అకాడమీ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ అధ్యక్షురాలూ అయిన డాక్టర్ పద్మావతి. భారతదేశం మొత్తం మీద గుండె జబ్బుల విషయమై విశేష కృషి చేసిన కొందరిలో ఆమె ప్రథమ శ్రేణికి చెందిన వారు. ఇటీవల ‘వనిత’ ఢిల్లీ ప్రతినిధి ఆమెతో జరిపిన ప్రత్యేక గోష్ఠిని ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాము.

డాక్టర్ పద్మావతి బర్మాలో పుట్టారు. అక్కడే పెరిగి పెద్దవారై ఎం. బి. బి. ఎస్. పట్టా పుచ్చుకున్నారు. బర్మా భారతదేశం నుంచి విడి వడగానే ఆమె కుటుంబం కోయంబత్తూరుకు తరలి వచ్చింది. ఆ తర్వాత ఆమె లండన్ కు వెళ్లి అక్కడ ఎం. డి. చదివారు.

మామూలుగా చాలామంది లేదీ డాక్టర్లు శ్రీల జబ్బులకు సంబంధించిన వైద్యశాస్త్ర శాఖ అయిన గైనికాలజీలో కృషి చేస్తుంటారు. ఆ దృష్టితో చూసినప్పుడు డాక్టర్ పద్మావతి కార్డియాలజీ (హృదయానికి సంబంధించిన వైద్యశాస్త్రశాఖ)లో విశేష కృషి చెయ్యడం విశేష విషయంగా కనిపిస్తుంది. కార్డియాలజీని ఎన్నుకోవడం ఎలా జరిగిందో ప్రశ్నించగా ఆమె “నా మీద మా నీని యర్ల ప్రభావం ఎంతో ఉంది. అదీకాక నేను అమెరికాలోని జాన్ హాప్ కిన్స్ విశ్వవిద్యాలయం పెరోషిప్ గెలిచి అక్కడ పరిశోధన చెయ్యడానికి వెళ్ళినప్పుడు నామీద ఇద్దరు ప్రముఖ హృదయైక్యల ప్రభావం పడింది. ఆ ఇద్దరు జాన్ హాప్ కిన్స్

హాస్పిటలుకు చెందిన డా॥ హెలెన్ టాన్సిగ్, హార్వర్డ్ విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన డా॥ పాల్ డి. వైట్. నేను అమెరికా వెళ్ళి డా॥ టాన్సిగ్ 80వ జన్మదినోత్సవంలో పాల్గొనడంకోసమానికి ఆమె నాపై చూపిన విశేషాభిమానమూ, ఆమె ద్వారా నేను పొందిన జ్ఞానమూ కారణాలు” అన్నారు.

అమెరికా నుంచి తిరిగి వచ్చాక డా॥ పద్మావతి తమ ప్రత్యేకతను త్వరలోనే ఋజువు చేసుకున్నారు. ఆ ప్రత్యేకతకు ఆమె నిర్వహిస్తున్న పదవులూ, పొందిన సన్మానాలూ గుర్తులు.

ప్రస్తుతం ఆమె ఢిల్లీలోని మౌలానా అజాద్ మెడికల్ కాలేజీకి, అసోసియేటెడ్ ఇర్విన్ అండ్ జి. బి. పంత్ హాస్పిటల్స్ కు ప్రిన్సిపాలు, వైద్యశులుగా పని చేస్తున్నారు. వదేళ్ళ క్రితం ప్రచుర్యం ‘పద్మభూషణ్’ ద్వారా ఆమెను సత్కరించింది. గత సంవత్సరం ఆమెను ఇండియన్ అకాడమీ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ అధ్యక్షురాలుగా ఎన్నుకున్నారు. ఆల్ ఇండియా హార్డ్ ఫవుండేషన్ కే కాక, ఎం. డి. పరీక్షకు సమానమైన ఎం. ఏ. ఎం. ఎస్. అన్న ఉన్నత స్థాయి డిగ్రీ పరీక్షలు నిర్వహించే నేషనల్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఎగ్జామినేషన్స్ కు కూడా ఆమె అధ్యక్షురాలు. ఈ పరీక్షలు వైద్య విద్యలో నిష్పక్షపాత రోరణిని, ఒక క్రమాన్ని, ఉన్నత స్థాయిని నెలకొల్పాయి.

“విదేశాలలో కన్నా మనదేశంలో ఎక్కువ మంది లేదీ డాక్టర్లు ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది. విదేశ వనితలు అంతగా వైద్య వృత్తి స్వీకరించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?” అని ప్రశ్నించగా -

డా॥ పద్మావతి ఇలా అన్నారు: “విదేశాలలో పురుషులు శ్రీలపట్ల చూపే పక్షపాత రోరణి, పాతకాలపు అభిప్రాయాలూ కలిసి ఎక్కువమంది శ్రీలు వైద్య వృత్తి స్వీకరించడానికి అడ్డు వచ్చాయి. మనదేశంలో ఎక్కువమంది శ్రీలు వైద్యులు కావడానికి తక్కిన శ్రీలే కారణం. మన శ్రీలలో సహజంగా సిగ్గు ఎక్కువ. అందు వల్ల మన శ్రీలు లేదీ డాక్టర్ల దగ్గరికి వెళ్ళడానికే ఇష్టపడతారు. అలా మనదేశంలో వైద్య వృత్తి ఆవలంబించే శ్రీలకు మంచి ప్రోత్సాహం కలిగింది.”

వైద్య వృత్తిలో పేరు తెచ్చుకున్న వనితలలో కూడా సర్దస్సుగా పేరు తెచ్చుకున్న వారు చాలా తక్కువ మంది కనిపిస్తారు. వారిలోనూ గైనికాలజీ నిపుణులే ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. తక్కిన శత్రు చికిత్సా రంగాలలో వనితలు ఎక్కువగా కృషి చెయ్యకపోవడం విచిత్రంగా కనిపిస్తుంది.

ఈ విషయం గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు డాక్టర్ పద్మావతి “శత్రు చికిత్స చెయ్యడానికి అవసరమైన శక్తి, శ్రమకు ఓర్పుకునే దార్జ్యం పురుషులలోకన్నా శ్రీలకే ఎక్కువ. అయితే శత్రు చికిత్స చెయ్యడం ఇన్నాళ్లు పురుషులకే ప్రత్యేకం అన్నట్టుగా ఉండిపోవడంతో చాలామంది లేదీ డాక్టర్లు, సర్జన్లలో ‘ఇన్ ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్స్’ కలిగించింది. అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరంవల్ల ఏర్పడిన చైతన్యంతో ప్రస్తుతం ఈ రోరణి మారి ఎందరో శ్రీలు సర్జన్లు అవుతున్నారు” అన్నారు.

మన దేశంలో చాలామంది శ్రీలు వైద్యులుగా అర్హత సంపాదించినా పెళ్ళియ్యాక వృత్తి వదలి

పనిత

వచ్చే సంచిక
దీపావళి విశేష సంచిక

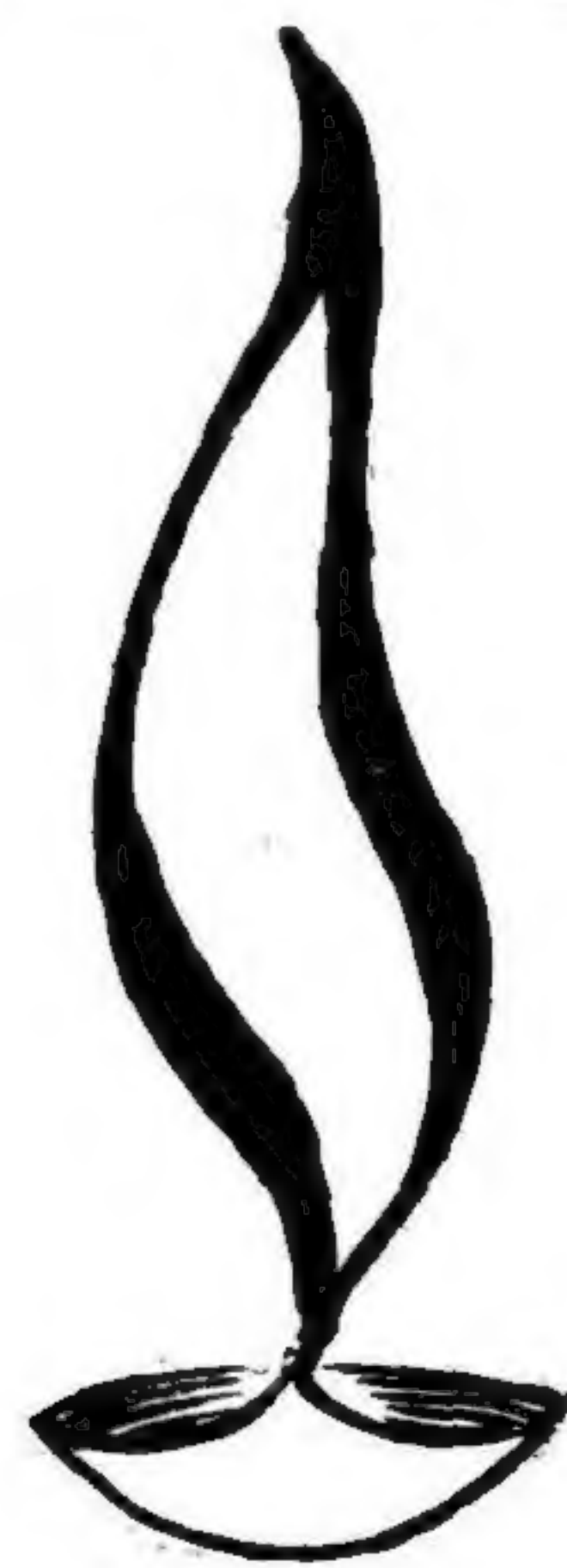
ఎక్కువ పేజీలు ఎక్కువ వర్ణచిత్రాలు
ఎక్కువ కథలు, వ్యాసాలు
ప్రత్యేక వ్యాసాలు

ప్రథమ బహుమతి
పొందిన
నవల ఆరంభం

మరొక సశేష 'యథార్థగాథ'
ఆరంభం

ప్రతి ఇంటికి ఉపయోగపడే ఒక
కానుక

ఇంకా ఎన్నో విశేషాలు
వెల : రూపాయి యాభై పైసలు

—పుష్పాసుందర్

వెళ్ళిపోవడం జరుగుతున్నదంటూ ఆమె విచారం వెలిబుచ్చారు. “అటువంటి వారు మరి కొందరు డాక్టర్లతో కలిసిగానీ, లేదా విధిగాగాని ప్రాక్టీస్ చేసి ప్రజలకు వైద్య సహాయం అందించడం అవసరం!” అంటారు ఆమె.

‘ఇవాళ వయసుతో, వృత్తితో, ఆర్థిక స్థితి గతులతో నిమిత్తం లేకుండా ఎందరో గుండె జబ్బు పాలవుతున్నారు. అసలు గుండె జబ్బు ఎందుకు వస్తుంది? దాన్ని అరికట్టడానికి ఏం చెయ్యాలి?’

ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం చెబుతూ “అసలు గుండె జబ్బును మూడు రకాలుగా విభజించ వచ్చును. ఇందులో మొదటిది కీళ్ళవాతం (Rheumatic Fever) వల్ల వచ్చేది. రెండవ రకం గుండె జబ్బు రక్తపుపోటు ఎక్కువ అయితే వస్తుంది. ఇక మూడవ రకం గుండెజబ్బును ఇషెమిక్ గుండెజబ్బు (Ischemic heart disease) అంటారు. రమనుజులలో రక్తం గడ్డ కట్టడం వల్ల గానీ, వాటిలో కొవ్వు పదార్థాలు పేరుకుపోయి అవి కురుచబడడం వల్లగానీ, ఈ జబ్బు వస్తుంది. కీళ్ళవాతం వల్ల వచ్చే గుండె జబ్బు ద్వారా బాధపడే వారు ఎక్కువగా పిల్లలే. ఈ జబ్బును పెన్సిలిన్ ఇంజెక్షన్లు వంటి వాటిద్వారా నయం చెయ్యవచ్చును. రక్తపుపోటు ఎక్కువగా ఉన్న విషయాన్ని త్వరగా గుర్తిస్తే వెంటనే దాన్ని అదుపు చెయ్యవచ్చును. తమ కుటుంబంలో గుండె జబ్బుగలవారు ఎవరైనా ఉండి ఉంటే అటువంటి కుటుంబాలలో వారూ, 35 నుంచి 40 ఏళ్ళ వైబద్ధ ప్రతి ఒక్కరూ తరచుగా గుండెను తనిఖీ చేయించు కోవడం అవసరం!” అన్నారు డాక్టర్ పద్మావతి.

గుండెజబ్బు రావడానికి జీవితాన్ని ‘పాస్ట్’గా గడపడానికి సంబంధం లేదంటారు ఆమె. ఆధునిక యుగంలో నిర్ణయాలు చెయ్యవలసిన కీలకమైన పదవులు నిర్వహించేవారిలో చాలా మందికి గుండెజబ్బు రావడానికి—వారి ఆలోచనల ఒత్తిడి, ఎప్పటికప్పుడు చెయ్యవలసిన నిర్ణయాల వల్ల కలిగే లాభనష్టాల గురించిన అంచనా కారణం అంటారు ఆమె.

“గుండెజబ్బు రావడానికి ప్రధానంగా మూడు కారణాలున్నాయి. అవి — పొగతాగడం; బరు వెక్కువ కావడం వల్లా, ఎటువంటి వ్యాయామం చెయ్యకపోవడం వల్లా వచ్చే ఎక్కువ రక్తపు పోటు; కొవ్వుపదార్థాలు ఎక్కువగా తీసు

కోవడంవల్ల రక్తంలో ‘హైస్క్రమ్ కోలెస్టరాల్’ పెరుగుదల. ఆమెరికాలో ‘హైస్క్రమ్ కోలెస్టరాల్’ తక్కువగా ఉండే ఆహార పదార్థాలు లభిస్తున్నాయి. వాటి మీద—వాటివల్ల లభించే శక్తి కాలరీల్లో గుర్తించి ఉంటుంది. అందువల్ల ప్రతి వారూ తమకు గుండెజబ్బు రాకుండా జాగ్రత్త పడడానికి వీలుంది. అయితే సంప్రదాయసిద్ధమైన ఆహార విధానాల వల్లా, దారిద్ర్యం వల్లా మన దేశంలో గుండెజబ్బులవల్ల బాధపడేవారి సంఖ్య తక్కువ. కాని ఆదాయం పెరిగేకొద్దీ ఆహారపు అలవాట్లలో మార్పు వచ్చి గుండెజబ్బులు వచ్చే అవకాశం లేకపోలేదు. అందుకని చిన్నప్పటినుంచి కూడా సరైన ఆహారపు అలవాట్లు చేసుకోవడం మంచిది. చిన్న పిల్లలకు నెయ్యి, వెన్న, జిన్ను, బలమైన మాంసం వంటి వాటిని ఎక్కువగా పెట్టి అలవాటు చెయ్యకూడదు. ఇల్లాళ్ళు తమ భర్తలకు, పిల్లలకు మాంస కృత్తులు (ప్రోటీన్లు)ఎక్కువగా ఉండే ఆహారం ఎక్కువగా అమర్చాలి. వేపుడు పదార్థాలు ఎంత తగ్గిస్తే అంత మంచిది!” అన్నారు ఆమె.

“పురుషులకన్నా స్త్రీలకు గుండెజబ్బు వచ్చే అవకాశాలు తక్కువంటారు. ఈ విషయం గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?” అని అడిగితే “స్త్రీలకు ఋతుస్రావం ఆగిపోయే దాకా నెక్స్ హార్మోన్ల ద్వారా రక్షణ లభిస్తుంది.

ఎక్కువ శ్రమచేసినా, ఇదివరలోకన్నా బరువు బాధ్యతలు ఎక్కువైనా కూడా స్త్రీలకు గుండెజబ్బు వచ్చే ప్రమాదం లేదు. ఎటొచ్చి పొగతాగే అలవాటున్న స్త్రీలకు మాత్రం గుండెజబ్బు వచ్చే అవకాశాలు లేకపోలేదు!” అన్నారు డా॥ పద్మావతి.

“అకస్మాత్తుగా గుండెజబ్బు వస్తే డాక్టరు వచ్చేలోగా ఎటువంటి ప్రథమచికిత్స చెయ్యవచ్చు?”

“చాతి మీద తట్టడం, నోటికి నోరు అన్ని కృత్రిమ శ్వాస కల్పించడం — ఈ రెండూ సరిగా, వెనువెంటనే చేస్తే గుండె పని చెయ్యగలదు. ఇలాంటి సందర్భాలలో చెయ్యదగ్గ ప్రథమచికిత్స వివరాలను బడి చదువులో భాగంగా తెలియజేస్తే మంచిదని నా ఉద్దేశం” అన్నారు ఆమె.

త్రిందిరాసుబ్బరామ్ తో గొప్ప రై

“ఉద్యోగినులైన స్త్రీలు ఇంటిలో పనులు చేసుకుంటూ ఇంటి పట్టునే వుండే స్త్రీలకన్న ఎక్కువ అప్రమత్త తతో ప్రవర్తించాలి. ఆఫీసర్లుగా పని చేస్తున్న స్త్రీలు మరీ ఎక్కువ జాగ్రత్తగా వుండాలి. తమతో పనిచేసే వాళ్ళనే గాక తమ ఉన్నతాధికారులతో కూడా బాగా కలిసి మెలిసి వుండాలి వుంటుంది!” అంటారు హైదరాబాదులోని భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్ లో ఆఫీసరు హోదాలో పని చేసే కొద్దిమంది స్త్రీలలో ముఖ్యురాలైన శ్రీమతి ఇందిరా సుబ్బరామ్.

ఆఫీసరు పదవిలో వున్న వనితగా తమ అనుభవాన్ని చెబుతూ “కొందరు పురుషులు ప్రీతికారిగా వుండటం భరించలేరు. ఒక ఆడదాని చేతిలో పని చేయాల్సివచ్చిందే, అన్న ఆలోచన వాళ్ళని సరిగా పని చేయనీయదనిపిస్తుంది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఆ ఆఫీసరు చాలా నేర్పుగా ప్రవర్తించాల్సి వుంటుంది. ఆడ-మగ అన్న వ్యత్యాసం వ్యక్తుల్లోనే గానీ ఉద్యోగంలోను పదవిలోను లేదని ఆ పురుషునికి తెలియజేస్తే చెయ్యాలి. ఎవరు

పని చేసినా సంస్థకు దాని అభివృద్ధికి పని చెయ్యాలి గానీ ఆడ ఆఫీసరు కాబట్టి, తాము మగవాళ్ళం కాబట్టి, ఆమెతో సహకరించకూడదు; ఆమె అజ్ఞలను సరిగా నిర్వహించకూడదు అని అనుకోకూడదు. అటువంటి సందర్భాలలో తన స్థానాన్ని అధికారాన్ని సరిగా ఆ ఆఫీసరు నిర్వహించాలంటే, ఆమెకు తన పై అధికారుల సహకారం ఎంతో అవసరం. ఆ సహకారం దొరక్కపోతే ఆ ఆఫీసరే గాక ఆ కాల అంతా అస్తవ్యస్తంగానే తయారవుతుంది” అంటారు శ్రీమతి ఇందిర.

శ్రీమతి జాగర్లపూడి ఇందిరా సుబ్బరామ్, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఎం. ఎ. (సిలాసఫీ) పట్టాన్ని తీసుకున్నారు. 1960లో హైదరాబాదులోని బి. హెచ్. ఇ. ఎల్.లో అనువాదకురాలుగా ఉద్యోగంలో చేరారు. భారత్

హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్ (హైదరాబాదు) జెకోస్లో వేకియా సహకారంతో నిర్మించబడటం వల్ల జెకో దేశపు ఉద్యోగులు చాలామంది తరలి వచ్చి మన ఇంజనీర్లకు పనిని నేర్పవలసి వచ్చింది. వారి భాషను ఇంగ్లీషులోకి తర్జుమాచేసే నిమిత్తం అనువాదకులు అవసరం అయ్యారు. శ్రీమతి ఇందిర బి. హెచ్. ఇ. ఎల్. వారు ఇచ్చిన ి మాసాల జెకోభాషా శిక్షణతో ఉద్యోగంలో చేరారు.

జెకో భాషలోను, యంత్ర పరికరాల వివరణలోను శిక్షణకై కంపెనీ తరపున జెకోస్లోవేకియాకు పంపించబడి అక్కడ ఏడాది బాటు శిక్షణ పొంది తిరిగి వచ్చిన శ్రీమతి ఇందిర అక్కడికి వెళ్ళక ముందు, వెళ్ళి వచ్చిన తర్వాత తను చేసే పనిని గురించి ముచ్చటిస్తూ “నాకు జెకోస్లోవేకియా వెళ్ళకముందు ఆ భాష ఉచ్చారణ, సాంకేతిక పదాలకు సరైన ఇంగ్లీషు పదాలు అంతగా తెలియవు. ఒక జెకో దేశపు ఇంజనీరు మాటలను అనువదించాలంటే చాలా శ్రమ కలిగేది. జెకో దేశం వెళ్ళి వచ్చాక ఆ పరిస్థితి మారింది. నా దృక్పథంలోనే కొంత భేదం వచ్చింది. ఒక ప్రీగా గాక ఒక ఉద్యోగినిగా

చాద్యతాయుతమయిన వ్యక్తిగా ప్రవర్తించటం
అలవాటయింది" అన్నారామె.

'జేక్ దేశంలో క్షణ పొందటం వల్ల మీరు
పొందిన మాతృ మరేదయినా ఉందా?'

"ముఖ్యంగా నేను చేసే పని తీరులో విధానంలో
మాతృ వచ్చింది. జీతం కోసం పని చెయ్యాలి
కాబట్టి పని చేస్తున్నాను అన్న భావం పోయి
'ఇది నా సంస్కారాని ప్రగతిలో నేను భాగాన్ని:

దాని పురోగతికోసం నేను కష్టపడాలి. అందులోనే తృప్తి. జీతం ఒక్కటే ముఖ్యం కాదు' అన్న ఆలోచన ఏర్పడింది. ఆ దేశంలో ప్రతి పనినీ ఎవరికివారే చేసుకుంటారు. నాకూ ఆ అం నాలు అబ్బింది. ఐదువైన వస్తువులు నేను మోసుకు వస్తూంటే ఎవరైనా చూసి 'అపీసరువు అయింది నువ్వే మొయ్యటం ఎందుకు?' అంటా రేమోనన్న బెరుకులేదు. నా ఇల్లును నేను ఊర్చుకో దానికికూడా సిగ్గుపడను. ఆ దేశంలో తలిదండ్రులు పిల్లల్ని తమ స్నేహితుల్లాగా చూస్తారు. ఉపా ద్యాయుల్లా పిల్లలకి ఒక్క స్కూలు పాఠాలు తప్ప తక్కిన అన్ని విషయాలు ఆరమరికలు లేక ఇంట్లో చెబుతారు. నేను మా అబ్బాయిని సాధ్యమయినంతవరకు అలాగే పెంచాలని ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఇందువల్ల పిల్లలు తలిదండ్రు లను సమీపాదారికం లేకుండా ప్రవర్తించే అవ కాళం వుంది" అన్నారు తన ఎదురుగా కూర్చుని వున్న తమ ఏకైక సంతానమైన 14 ఏళ్ళ కుర్రాడి వంక చూస్తూ శ్రీమతి ఇందిర.

మీరు పనిచేస్తున్న సంస్థలో అధికారిగా మీ బాధ్యతలు, సమస్యలు తెలుపుతారా?

"నేను ఇదివరలో ఇంటర్వెయర్ లేక ట్రాన్స్ లేటర్ గా వున్నా గత 5 సంవత్సరాలుగా రైట్రీ ఇన్ ఛార్జిగా వుంటున్నాను. మామూలుగా రైట్రీ యన్ అంటే ఏదో పుస్తకాలను సంరక్షించడం అని అభిప్రాయం కలగవచ్చు. మా రైట్రీ అలాంటిది కాదు. సాంకేతిక పుస్తక భాండాగారం. ప్రపంచం లోని అన్ని పారిశ్రామిక రంగాల అభివృద్ధిని గురించి మాకు సుమారు 33,000 మాగజైన్లు (డాక్యుమెంట్లు) వస్తాయి. వాటిలోనుంచి సాంకే తిక పరంగా, ఆర్థిక పరంగా మా ఇంజనీర్లకు ఉపయుక్తమయినవి ప్రత్యేకంగా ఏరి ఆ సమా చారాన్ని ఇంజనీర్ల అవసరాలను బట్టి అంద జేస్తాం. నాతో కొందరు పురుషులు-స్త్రీలు కూడా పని చేస్తున్నారు. సమస్యలంటారా-స్త్రీగా నేను కొన్ని పరిధుల్లో మన సమాజపు అలవాట్ల దృష్ట్యా అపీసులోకూడా ప్రవర్తించవలసి వుంటుంది. నాది సున్నితమయిన మనస్తత్వం కావటంవల్ల ఎవరు ఏమన్నా వ్యాకులత చెందుతుంటాను. ఇది ప్రతి స్త్రీకీ సహజం అనుకుంటాను. దాన్ని తొలగించాలంటే ఇంకా కొంతకాలం పట్టవచ్చు."

స్త్రీలు - పురుషులు కలిసి పని చేస్తున్న సంస్థలలో స్త్రీలకు, పురుషుల మనస్తత్వం వల్ల ఏర్పడే సమస్య

టెహెరాన్ లోని అహ్మద్ కు చెందిన ఫాతిమా అనే గృహిణి తన భర్త మూసా గడ్డానికి నిప్పంటించింది. ఎందుకు? అసహ్యంగా హిప్పిల పద్ధతిలో పెంచుకున్న ఆ గడ్డాన్ని ఎన్ని మార్లు తీసెయ్యమన్నా తన భర్త వినిపించుకోకపోవడంవల్ల తాను ఆ పని చేపి నట్టుగా ఆమె చెప్పింది. మధ్యాహ్నం నిద్ర పోతున్న తాను ముఖం మంట పుడుతున్నట్టు అనిపిస్తే నిద్ర లేచి, అప్పటికే కాలి పోతున్న గడ్డాన్ని ఆ వెంటనే పరుగెత్తి వెళ్ళి నీళ్ళలో ముంచి అర్చినట్టు మూసా పోలీసులకు చెప్పాడు. అతను కోర్టుకు వెళ్ళి బాధ్య నుంచి విడాకులు పొందాడు. 'కావాలనే నా ముఖానికి నిప్పంటించిన ఆడమనిషి ఇంకేమైనా చెయ్యగలదు. అలాంటి మనిషితో నేను క్షేమంగా ఎలా ఉండగలను?' అని అతను వాదించాడు.

మహారాష్ట్రలోని థానేకు చెందిన 47 సంవత్సరాల రమోదేవ గుణ్ గుణ్ అన్న రైతు తన బాధ్య అనసూయను మోరంగా హత్య చేశాడు. ఆమె అతనికి ఎనిమిదవ బాధ్య. అంతకుముందు అతను పెళ్ళాడిన ఏడుమంది స్త్రీలూ అతని తాగుబోతు ప్రవర్తనను ఓర్చుకోలేక పారిపోయారు. అనసూయకు ఆ అవకాళం లభించలేదు. "ఇందులో విచారించదగ్గ విషయం— గుణ్ గుణ్ వంటి పురుషులకు తమ ఆడపిల్లలను ఇవ్వడానికి వెనుకాడని తల్లిదండ్రులు ఉండడమే!" అని ఒక ప్రముఖుడు అన్నారు.

లకు పరిష్కార మార్గం ఏమిటంటారు?

"పురుషుడు స్త్రీని తనతో సమంగా తనలాగానే పనిచేసే ఒక వ్యక్తిగా చూడాలి. అప్పుడు సమస్యలు వుండవు. ఆ పరివర్తన వచ్చేవరకు స్త్రీలు చాలా జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించ వలసి వుంటుంది. కొంత పొగరుమోతనం, గంభీరత కూడిన హుందాతనం, ఎవరేమన్నా పట్టించు కొనక పోవటం అలవరచుకోవాలి. వాటికి స్త్రీలో ఆత్మవిశ్వాసం వుండటం ముఖ్యం. అప్పుడు దైర్యంగా ఈ సమస్యలను ఎదుర్కోవచ్చు."

మీ జీవిత ర్యేయం ఏమిటి?

"నాకు ఎప్పుడూ నేను చేసే పనికి గుర్తింపు ఏర్పడాలి అని వుంటుంది. అలా అని నేను ఏ జనరల్ మేనేజరునో కావాలని కాదు. ఏ ఉద్యోగం చేస్తున్న వ్యక్తి అయినా ఆ ఉద్యో గంలో తన ముద్ర వేసే అవకాళం వుంది. నేను ప్రతి పనినీ చాలా డీక్షతో చేస్తాను. రైట్రీ ఇన్ ఛార్జిగా 'ది హెచ్ ఇఎల్'కి నా కార్యక్తలా కృషి చెయ్యాలని అందులో తృప్తి చెందాలని నా వల్ల సంస్థకు మంచి పేరుప్రతిష్ఠలు రావాలని నా ఆకాంక్ష."

రైట్రీయన్ ఇన్ ఛార్జిగా మీరు చేసిన ప్రత్యేక మయిన పని ఏమిటి?

"అఖిల భారతస్థాయిలో మా సంస్థకై ఒక సమా చార బాగాన్ని నిర్మించటానికై ఒక ప్రాజెక్టు రిపోర్టును తయారు చేశాను. దానివల్ల మా సంస్థ తాలూకు ఏ బ్రాంచికి తెలిసిన సాంకేతిక సమా చారమైనా, పారిశ్రామిక సమాచారమైనా ఇంజనీరింగ్ సమాచారమైనా మరొక ప్రాంతం లోని మా విభాగానికి త్వరగా తేలిగ్గా అంద జేయవచ్చు. మా సంస్థ నా ఆ ప్రాజెక్టు రిపోర్టును ఆంగీకరించి మా కేంద్ర కార్యాలయం (దిల్లీ) సమ్మతికి పంపించింది. ఇంతవరకు ఎవరూ చెయ్యని పని అది."

మీరు ఉద్యోగిమలకు యిచ్చే పరిహారం ఏమిటి?

"అనవసరమయిన 'సిగ్గు'ను వదిలి పెట్ట మని, ఆత్మవిశ్వాసంతో, చురుకుతనంతో మెలకువతో ప్రవర్తిస్తూ తాము చేస్తున్న ఉద్యో గంలో ఒక ధనార్జనే గాక, ఒక సంస్థకు పని చేస్తున్నాం అన్న ఉద్దేశాన్ని తృప్తిపెంపొందించుకోమని ఉద్యోగినులను కోరుతున్నాను."

—జి. కె. కుమారి

సంభాషణ:

సన్నబడడానికి

సుశీల: హలో, కమలా! రా, రా! ఎలా ఉన్నావు?

కమల: మహారాజులా, హాయిగా ఉన్నాను.

సుశీల: మామూలు కన్న కాస్త హెచ్చుగానే ఉన్నావు.

కమల: ఒళ్ళు చేశానంటావా?

సుశీల: నమ్మకంగానూ! నీ బ్లౌజులు బిగువయాయి. చిన్న గంగడోలు తొంగిచూస్తోంది.

కమల: నేను ఎప్పుడూ బొద్దుగానే ఉంటాను గదా!

సుశీల: ఇప్పుడు మరింత లావెక్కావు.

కమల: ఆ మధ్య నా ఒంట్లో ఏమీ బాగాలేక పిల్లల్ని కూడా పంపెయ్యవలిసొచ్చింది. జ్ఞాపకం ఉంది కదూ? ఆ తరువాత ఒళ్ళు తగ్గించుకునే కార్యక్రమానికి ఉద్వాసన చెప్పేశాను.

సుశీల: అదా సంగతి? జబ్బు చేసినప్పుడు నువ్వు ఒళ్ళు తగ్గించే ఆహారం తీసుకున్నట్టు నాకు తెలీదు.

కమల: నేను చిక్కితే చాలా అందంగా ఉంటావని చెప్పావు కదూ? అందుచేత ఆలా చేశాను.

సుశీల: అందుకని ఏం చేశావు?

కమల: ఉదయం తిండి మానేసి, మిగిలిన బోజనాలు సగం సగం తిన్నాను. కాఫీ తాగకుండా ఉండలేను గనుక, తిండి తగ్గించిన రోజు భర్తీ కావడానికి చెంబులకొద్దీ కాఫీ తాగాను.

సుశీల: నీ కిష్టమైన రెండోదాని మాట ఏమిటి?

కమల: దేని మాట చెబుతున్నావు? క్రీమ్ మాటేనా?

సుశీల: మరేమిటి?

కమల: కాఫీతో క్రీమ్ చిత్తం వచ్చినట్టు తాగాను.

సుశీల: అలాంటి ఆహారంతో నువ్వు మరింత లావెక్కుతావు. అన్నట్టు కమలా, హోటల్లో లంచ్ తీసుకుందాం వస్తావా?

కమల: నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. అరపానో పానో ఒళ్ళు పెరిగినా మరేమీ భయం లేదు.

సుశీల: కమలా, పాపం, ఈ పూట నీకు ఒళ్ళు బరువు బెడద తెచ్చిపెట్టినట్టున్నాను.... కొంచెం ఉంచు, జాట్లు సరిచేసుకుంటాను.

కమల: ఈ చీరతో బయటికొస్తే ఫరవా లేదుగా?

సుశీల: నా కొత్త నిల్కూ చీర కట్టుకు చూడరాదూ? నీ పనులు పచ్చ బ్లౌజ్ కు మాప్ అవుతుంది. నేను కూడా పనులుపచ్చే రరిస్తాను.

కమల: ఇద్దరమూ రెండు గోరింక పక్షిల్లా ఉంటాం. అందరూ మననే చూస్తారు.

సుశీల: సరే, రోపరికొచ్చి, జాట్లు ముడేసుకుని, మొహానికి పొడరు వేసుకో!

కమల: అలాగే చెయ్యవచ్చు. నా బాగ్ రో నెట్ ఉంది. నాకున్న కాస్త జాట్లుకు హేర్ పిస్టు అనవసరం.

సుశీల: నీ చేతి సంచి హోల్డర్ లాగుండే!

కమల: అందునే అది ఎప్పుడూ పూటుగా నిండి ఉంటుంది. అందులో కాంపాక్టు, అద్దమూ, దువ్వెనా, చేతి రుమాళ్ళూ, ఆస్పిరిన్ బిళ్ళలూ, తీపి సరుకులూ, అవీ కాక ఒక్కోసారి మారు దుస్తులు కూడా కుక్కుతుంటాను!

సుశీల: అయ్యో కర్మ! నీ చేతి సంచి మాట చెప్పలేదోయ్! నువ్వు జాట్లు ముడుచుకుని, ముఖానికి పొడరు వేసుకున్నావు. నేనింకా ఇలాగే నిలబడి ఉన్నాను.

కమల: లేకపోతే ఏడుగురు పిల్లలతో ఎలా ఈడుకొస్తున్నాను? ఒక్కోసారి తావీగా కూర్చుని తిండి తినడానిక్కూడా టైముండదు. అందుకని వంటచేస్తూ నిలబడే తినటం నేర్చుకున్నాను. నా స్నానం ఏమిటనుకున్నావు? ఓ బదు నిమిషాలపాటు స్నానం గదిలో వ్యాయామ క్రిడ.

సుశీల: కమలా, నేనిప్పుడే ముఖం కడుక్కుని క్షణంలో వస్తాను.

కమల: సరే కానీ - రెక్కపెడతాను-1-2-3-4-5-గడుపు చాటుతున్నది-6-7-8. వచ్చేళావు. మొదటసారికి నయమే, ముందు ముందు ఇంకా మెరుగు తేల్తావు.

సుశీల: నాకు ముస్తాబైనట్టే లేదు. జాట్లు పై పైన దువ్వకుని, ఇంత పొడరు మెత్తు కుంటాను.

కమల: జాట్లుముడి విప్పితే నువ్వు చాలా చిన్నగా కనిపిస్తున్నావు. ఎవరన్నా మనని తల్లి కూతుళ్ళు అనుకోగలరు - ప్లేహితులనుకోరు. నీ ఎత్తు వెంబడి వీసాలాగా నేను ఎలా ఉన్నానో!

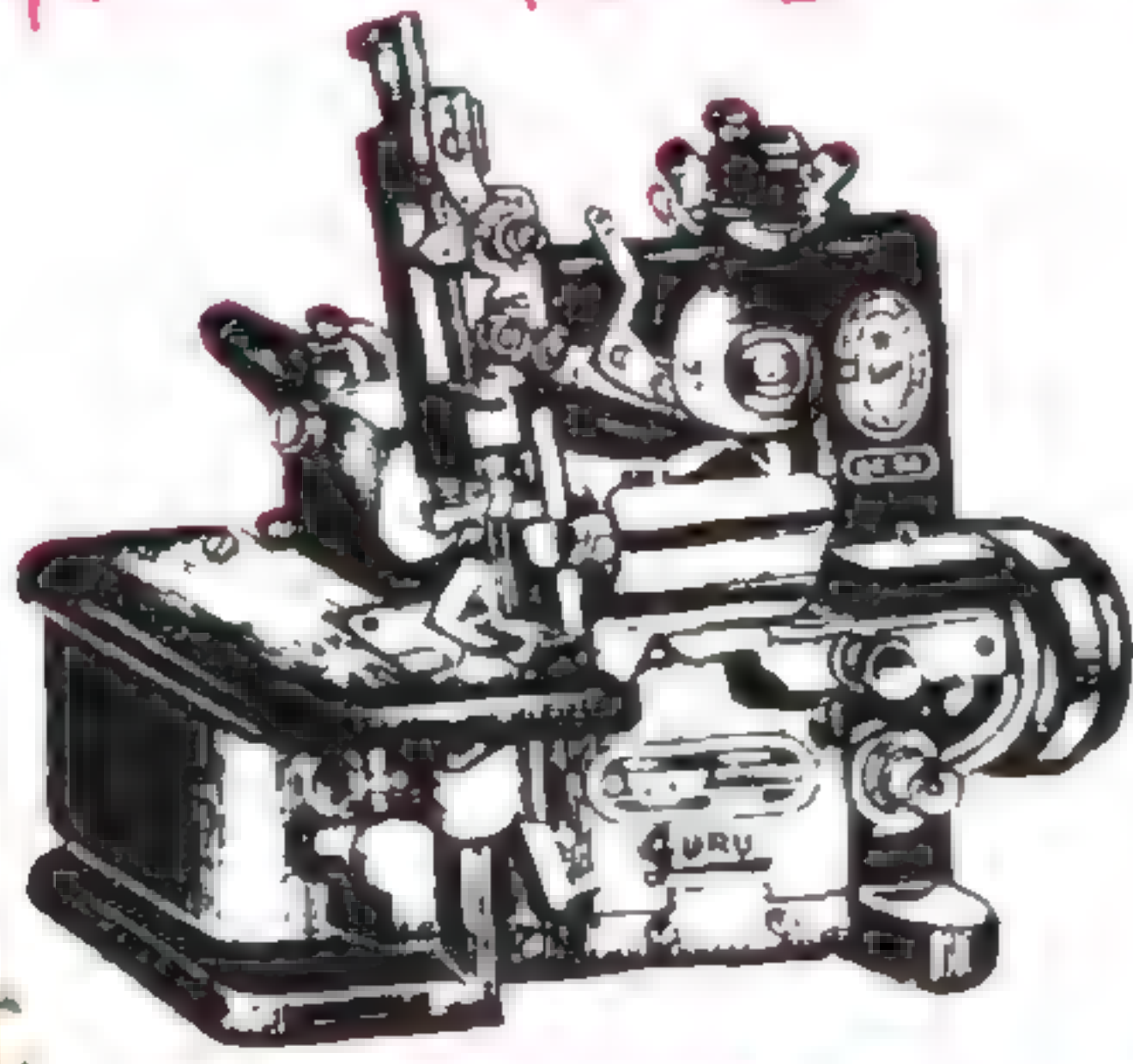
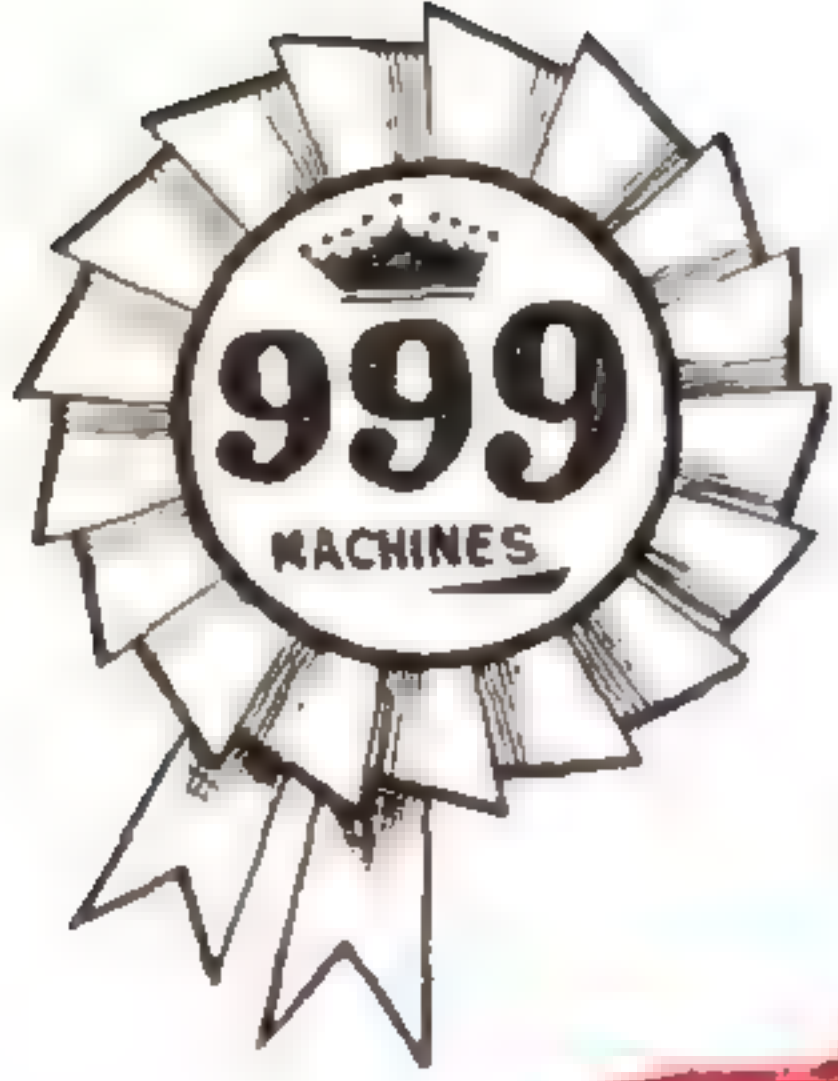
సుశీల: నువ్వు సన్నబడాలంటే వెనక చేసిన పని ఎన్నడూ చెయ్యకు. తిండి మానటమూ, దొక్కమాద్దరమూ సన్నబడడానికి మార్గం కాదు.

కమల: తింటూంటే నేగాని సన్నబడమంటావా? రొట్టె తరగరాదు, ఆకలి తీరాలన్నట్టుంది. అది ఆసాధ్యం.

సుశీల: ఉపోషాలు చేస్తే జీర్ణ సంబంధమైన

విజయ సాధనకు మార్గదర్శి 999 అనే తొరక మంపుమే!

ఓవర్లాక్ మిషన్లు

ఎరువుల మాటలు
కుట్టు మిషన్లు

ఇవేగాక
"గురు"
ఓవర్లాక్ మిషన్లు
శివా కుట్టుమిషన్లు
మోటార్లు

వివరాలకు:
ఫోన్ { 22698
27876
సంప్రదించండి

పంపిణీదారులు
జయగజలక్ష్మి మెషిన్లీస్

2/156, (పై మేడమింద) బ్రాడ్వే, మద్రాసు-600001.

* అన్నిచోట్లా డిలర్లు కావాలను *

వ్యాధులు వస్తాయి. అతిగా ఉపోషాలు చేస్తే నీరో రోగ నిరోధనశక్తి బాగా క్షీణించి, అన్నిరకాల అంటు వ్యాధులకూ గురి అయి, నీ ఆరోగ్యం ద్వంసమవుతుంది.

కమల : తింటూనే సన్న బడలంటే ఏం చెయ్యాలి? ప్రతి ఉదయమూ దాబామీద ఇటు నుంచి అటు పొర్లిగింతలు పెట్టాలా?

సుశీల : వ్యాయమం మంచిదే. కాని సరి అయిన ఆహారం తీసుకుంటే, నీ ఆరోగ్యం దెబ్బ తినకుండానే, నీ ఒళ్ళు బరువు తగ్గుతుంది. కాని, కమలా, గుర్తుంచుకో, బరువు దీర్చకాలం మీద క్రమంగా తగ్గాలి.

కమల : ఒక్కసారిగా బరువు తగ్గితే ప్రమాదం ఏమిటి?

సుశీల : కిందటిసారి ఎలాటి దుస్థితి నీకు కలిగిందో జ్ఞాపకం చేసుకో.

కమల : అవును, అలాటిది మళ్ళీ వద్దు.

సుశీల : క్రీమ్, వెన్నా, నెయ్యి, పూర్తిగా మానెయ్యి. అవి శరీరంలో కొవ్వు రూపంలో పేరుకుంటాయి. కూరలు వండేటప్పుడు పోపులో వేసే నూనె చాలు.

కమల : క్రీమ్, నెయ్యి మానడం కాస్త ఇబ్బందే.

సుశీల : కాని ఎలా సన్నగా చలాకీగా అవుతావో ఆలోచించు. అంత బరువు మోస్తూ తిరగట మంటే గుండెకు ఎంత అదనపు శ్రమ! 7 కిలోల కూరలు ఒకటి, రెండు గంటలపాటు మోసి చూడు, ఎలా ఆయాసపడిపోతావో!

కమల : నువు చెప్పేది అర్థమైంది. నా బరువు కిలోలు హెచ్చుగా ఉన్నా అంత అలసట కలుగుతుంది....నలభై చేరవస్తున్నాను. ఒంటి బరువు గురించి కాస్త జాగ్రత్త పడాలి.

సుశీల : పళ్ళూ, కూరలూ, పప్పులూ, మాంసమూ, చేపలూ నీ యిష్టం వచ్చినంత తిను. ఇవి శరీరానికి ఆరోగ్యం కలిగిస్తాయి గాని బరువు పెంచవు.

కమల : మాంసం తింటే బరువు పెరగదూ?

సుశీల : కొవ్వు లేని మాంసం మామూలు ప్రమాణంలో తింటే శరీరం బరువెక్కదు. పైపెచ్చు, కొవ్వు పట్టకుండా శక్తి కలిగేలా చేస్తుంది. పూర్తిగా దహనం కాకపోతే కొవ్వుగా మారే అవకాశం ఉండేది ఏండి పదార్థాలకే.

కమల : దహనం కావటమంటే?

సుశీల : అన్నమూ, ఉర్లగడ్డలూ, (బంగాళా దుంపలు) కర్రపెండలమూ వంటి తెల్ల రంగుగల ఆహారాలు శక్తినిస్తాయి. వాటిని పూర్తిగా జీర్ణం చేసుకునే శరీరశ్రమ మనం చెయ్యని పక్షంలో వాటిలోని ఏండి పదార్థం కొవ్వుగా మారి, శరీరంలో పేరుకుంటుంది.

కమల : అంటే నేను అన్నమూ, ఉర్లగడ్డలూ, రొట్టె తగ్గించి తినాలంటావు?

సుశీల : అవును. అయితే పసుపుపచ్చ, ఆకు పచ్చ ఆహారాలు పుష్కలంగా తిను. పగలు ఆకలి అనిపించినప్పుడల్లా నారింజ(బల్తాయి)గాని, ఉసిరి కాయగాని, తొమాటోగాని తిను. పరగడుపున నిమ్మరసంలో ఉప్పు చేర్చి తాగితే చక్కగా సన్న బడవచ్చు. ప్రైవేట్ హారం కూడా.

కమల : రోజూ ఉదయం అనితకు అదే ఇస్తాను. పిల్లలందరిలోనూ దానికే నా పోలిక వచ్చింది. దానితోటి స్కూలు పిల్లలు హేళన చేస్తారని దానికి బాధ.

సుశీల : దానికి కాయగూరలూ, పళ్ళూ బాగా పెట్టు. రోజుకు రెండు గ్లాసుల పాలూ, ఒక గుడ్డూ ఇయ్యి. దాని ఆహారంలో కొవ్వు పదార్థాలూ, ఏండి పదార్థాలూ తగ్గించు. అరటిపళ్ళూ, ఉర్లగడ్డలూ, చిలగడదుంపలు (గనుసుగడ్డలు) పనికిరావు. రోజూ తినగలిగితే ఆకుకూరలు ఎంతైనా మంచివి.

కమల : మాంసం మాత్రమేమిటి?

సుశీల : మరిచాను. తిన్నంత మాంసం కొవ్వు లేనిది, పెట్టు. దానిమూలంగా కొవ్వుపదార్థాలూ, ఏండిపదార్థాలూ తినాలన్న కోరిక తగ్గుతుంది.

కమల : నేనూ, అనితా ఇవాళే ఈ ఆహారాలు మొదలుపెడతాం.

సుశీల : వద్దు రెస్తూ - రేపు ప్రారంభించు. ఇప్పుడు నువు బాగా తినకపోతే నాకు బాధగా ఉంటుంది. అదీగాక, చాలాదూరం నడిచాం గనక మన శక్తి కొంత ఖర్చయింది. వచ్చేకాం. నీకు ఏమేం కావాలో అదంతా అర్థరియ్యి. దాన్ని వీలయినంత తక్కువ కొవ్వుతోనూ, నూనెతోనూ తయారుచెయ్యమని అడుగుదాం.

కమల : ఈ హోటల్ చాలాబాగుంది. మంచి వాసనలు వస్తున్నాయి. నా కప్పుడే నోరు ఊరి పోతున్నది.

సుశీల : అయితే "మెను" ఏమిటో చూద్దాం.

కమల : సుశీలా, బుర్రంటే నీదే బుర్ర. సన్న బడడం కోసం తినటం చూడు చిత్రం! ఈ పథ్యం నాకు చాలా నచ్చుతుందనుకుంటాను.

నన్నబడడానికి ఒక వంటకం:

కాబేజీ చుట్టలు

'కాబేజీ చుట్టలు' చెయ్యడానికి కాబేజీ పై ఆకులు 15; కాలీఫ్లవర్, కారట్, బీట్ రూట్, బచ్చలి ఆకులు, ఎండుబటానీలు చేరిన మిశ్రణం 3 కప్పులూ; చిటికెడు పసుపూ, అవసరమైనంత ఉప్పు; అరకప్పు మైదాపిండి, అరకప్పు రొట్టెల తుంపులూ కూడా కావాలి.

ఏండి, గట్టిపడిపోయిన రొట్టెముక్కలు వెచ్చ చేసి, నలగగొట్టి రొట్టెల తుంపులు చేయాలి. ఇవి లేకపోయినా, మిగిలిన దినుసులతో వంటకం తయారుచేయవచ్చు.

ఎండుబటానీలు నీటిలో నానబెట్టి, వేరే ఉడక బెట్టాలి. కాలీఫ్లవర్, కారట్లూ, బీట్ రూట్లూ తరగ కుండా ఉడకబెట్టి, తరవాత సన్నగా తరగాలి. బచ్చలి ఆకులు శుభ్రంగా కడిగి, సన్నగా తరగాలి. ఉల్లిపాయలు సన్నగానూ, మిరపకాయలు పెద్ద ముక్కలుగానూ తరగాలి. బాణలిలో నూనె వేసి, అందులో ఉల్లిముక్కలూ, మిరపముక్కలూ, పసుపూ, ధనియాలపొడి వేయించాలి. అందులో ముందు తయారుచేసిన కూరలూ, బటానీలూ, ఉప్పు వేసి కలియబెట్టుతూ, బటానీలు ఉడకబెట్టిన నీరు చల్లి, మూతబెట్టి, ఉడకనియ్యాలి. కూరలన్నీ ఏకమై పోవాలి.

ఇప్పుడు కాబేజీ ఆకులను ఆవిరి మీద ఉడికి ఉడకకుండా వాడ్చి, అందులో కూరగాయల మిశ్రణాన్ని ఉంచి, గట్టిగా చుట్టలు చుట్టి, రెండు చివరలా అరంగుళం నిడివి గల పూచికపుల్లలు గుచ్చాలి.

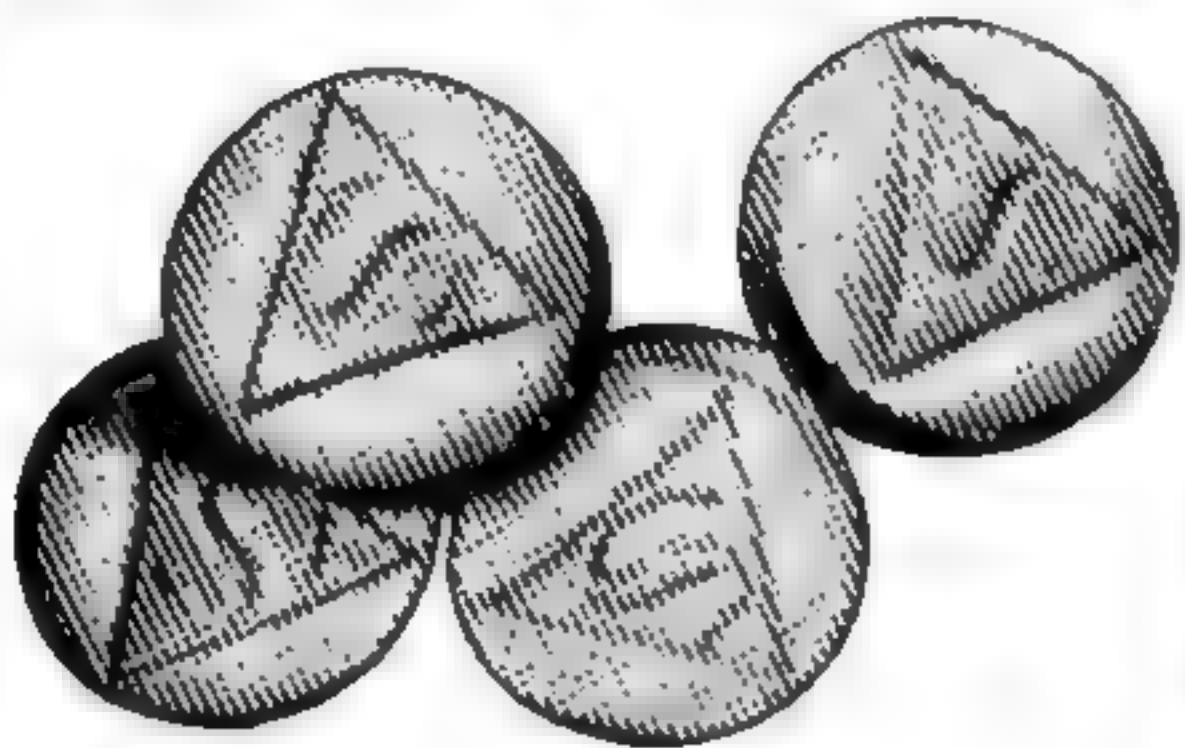
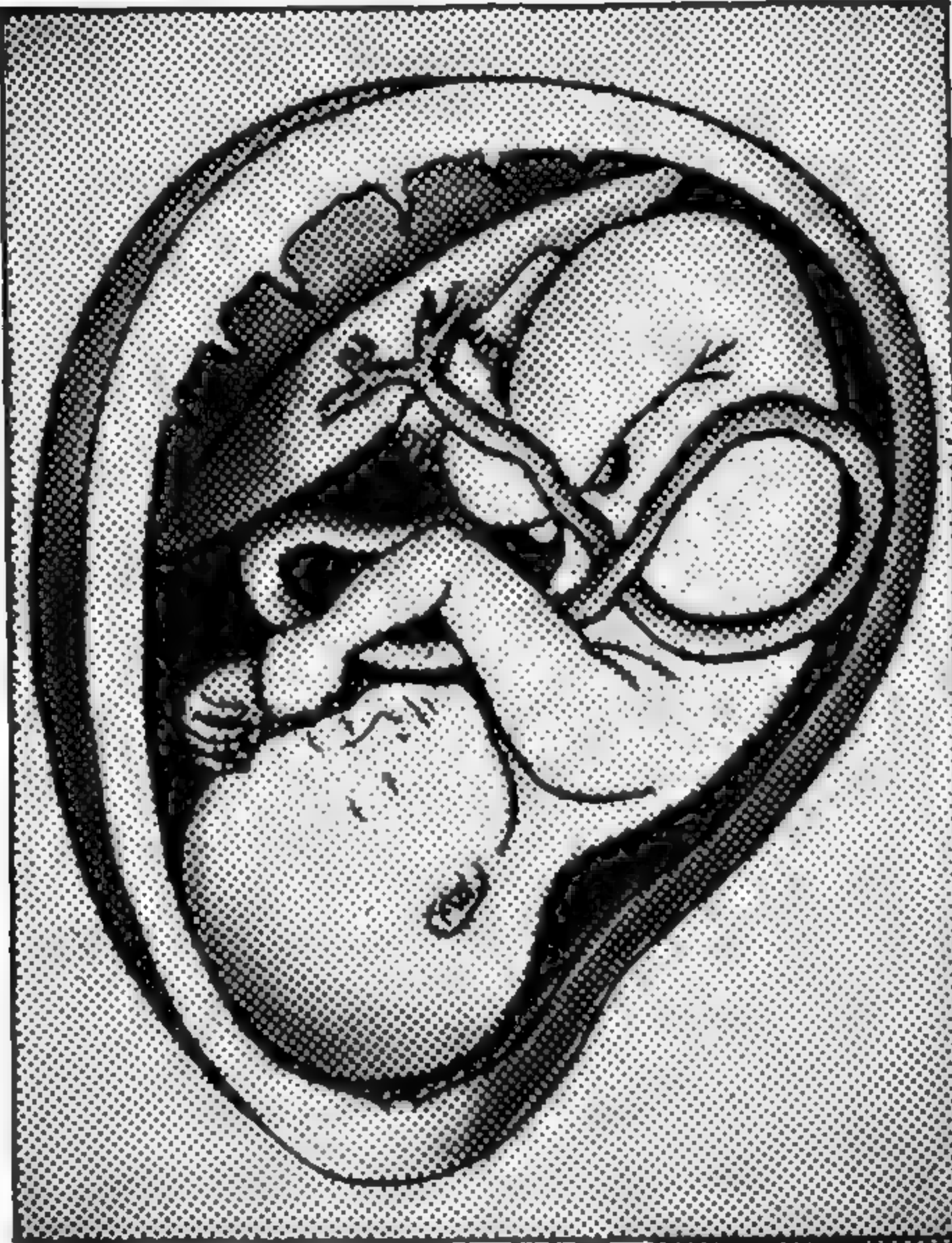
తరవాత మైదాపిండిలో కొద్దిగా నీరు పోసి చక్కని పాకం తయారుచేసి, కాబేజీ చుట్టలను అందులో ముంచి, రొట్టెల తుంపులలో పొర్లించి, పెనం మీద కొంచెం కొంచెం నూనె వేస్తూ వేపాలి.

ఈ కాబేజీ చుట్టలు కంటికి, జిహ్వకూ కూడా ఇంపుగా ఉంటాయి. ఎన్ని చుట్టలు తిన్నా ఒళ్ళు బరువెక్కదు. మాంసాహారులు చుట్టలలో ఏల కులు కూడా పెట్టవచ్చు.

—సుశీలా జయకరన్

పెరిగే ప్రతి దశలోనూ శరీరానికి కావాల్సి కాల్సియం-శాండ్‌జ్®

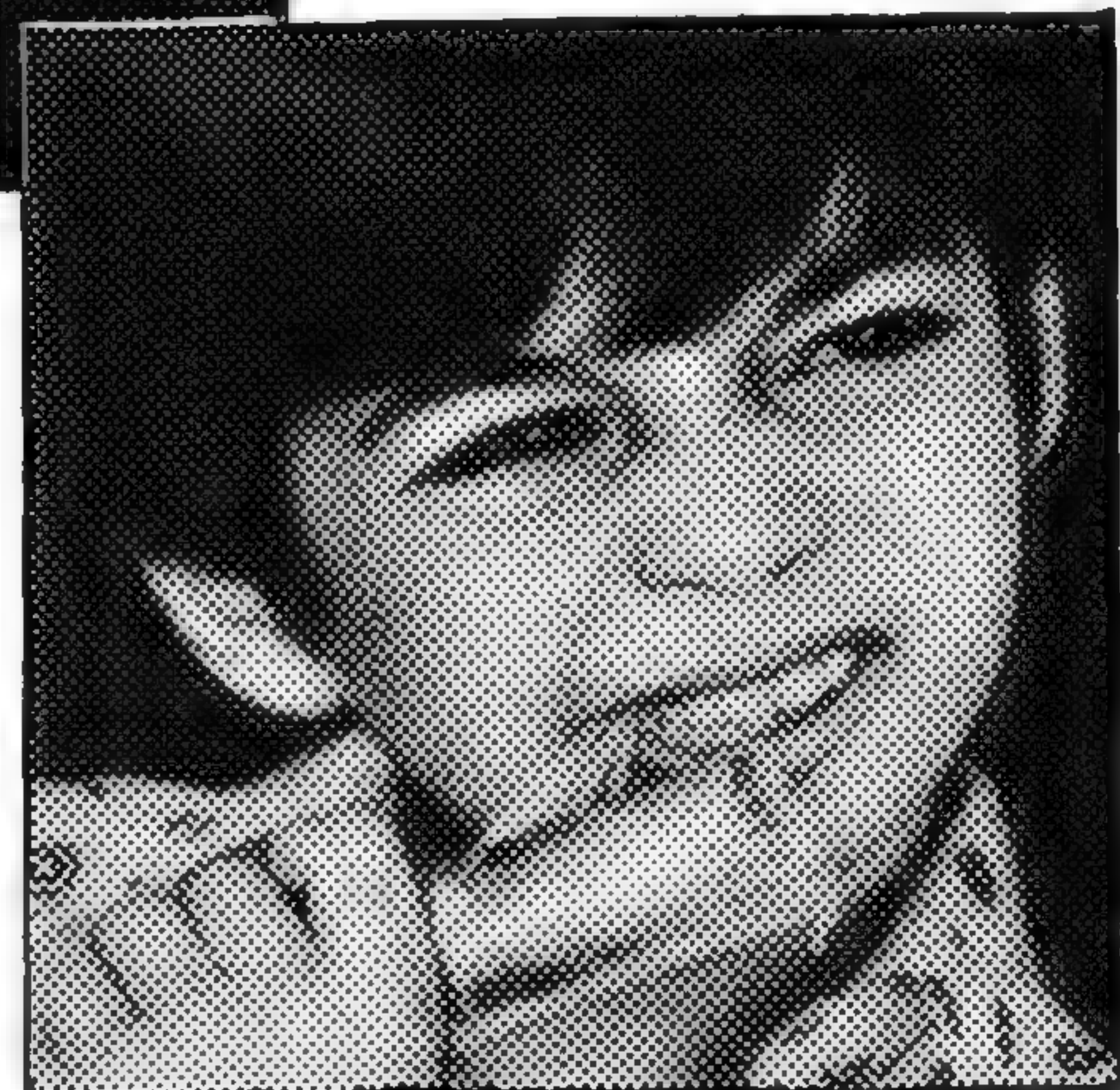

స్విట్జర్లాండ్ లోని శాండ్‌జ్ వారిచే రూపొందించబడిన ప్రపంచంలోని అత్యుత్తమమైన కాల్సియం. కాల్సియం, గర్భంలోని శిశువు ప్రథమ దశలోనే పాప పళ్ళలోనూ, ఎముకలలోనూ చేరు కోవటం మొదలెడుతుంది. పుట్టబోయే శిశువుకు శీఘ్రగతిలో ఎక్కువగా కాల్సియం కావాలి. అందుకే, మీకు మామూలు కన్న రెండు రెట్లు కాల్సియం కావాలి. మీరు తొందర గానే కాల్సియం-శాండ్‌జ్ తీసు కోవటం మొదలెట్టండి.

పాప ఎముకలు, పళ్ళూ పటిష్టత కోసం కాల్సియం లభించేది పాలిచ్చి పెంచే తల్లి ద్వారానే. ఆమెకు మామూలుకన్న మూడు రెట్లు కాల్సియం అవసరం.

పెరిగే పాపకు పటిష్టమైన ఎముకలూ, గట్టి పళ్ళ కోసం కాల్సియం ముఖ్యవసరం. అందుకే, పెద్ద వాళ్ళ కన్నూ, పాపకు కాల్సియం ఎక్కువగా కావాలి!

కాల్సియం ప్రతి దశలోనూ, ప్రతి వయసులోనూ, శరీరానికి కీలకమైన అవసరం. మరి కాల్సియం-శాండ్‌జ్‌లో, కాల్సియం ఉత్తమోత్తమైన రూపంలో ఉంది. రోజుకు రెండు సార్లు, రెండు లేదా మూడు రుచిగల, రాస్ బెర్రీ-వాసన గల కాల్సియం-శాండ్‌జ్ బిళ్ళలు, మీకు అవసరమైన కాల్సియం యిస్తాయి. దానితో బాటే విటమిన్ సి, డి మరియు బి₁₂.

శాండ్‌జ్ ను విశ్వసించండి-ప్రపంచమంతటా కాల్సియం తయారీలో అగ్రగాములు.

కాల్సియం-శాండ్‌జ్
బిళ్ళలు ప్రతి రోజూ ప్రతి వారికీ

dCA/CS/15 G TEL.

పెద్దలుమాఠాతి

"వింశవల్లరి"

ఉత్సాహంగా ఇంట్లో అడుగుపెట్టిన నా సంతోష మంతా నీరు కారిపోయింది. 'అవును. నా సంతోషాన్ని పంచుకునే వాళ్ళెవరు?' అనుకుని నవ్వు కున్నాను. నాకు అందరూ ఉన్నారు. అయినా లేనట్లే కదూ? చెట్టంత నాన్నగారున్నారు. అయినా ఆయనకి మమ్మల్ని పరామర్శించేంత టయిము ఏదీ? ప్రాణంగా ప్రేమించే అమ్మ

బ్రతికున్నా మాకు లేనిదే అయిపోయింది. చక్కగా చదువుకున్నాడు. మంచి ఉద్యోగం, ఇంట్లో నాన్న గారికి సహాయంకాగల అన్నయ్య ఉన్నాడు. అయితేనేం, వాడు ఏకంగా బార్లోనే కాపురం. డబ్బు అయిపోతే తప్ప ఇల్లు గుర్తురాదు. పదహారేళ్ళా చ్చినా పాలుగారే బుగ్గలున్న తమ్ముడున్నాడు. వాడితెప్పుడూ నాన్నగార్ని మోసంచేసి ఎలా డబ్బు

గుంజాలా అనే ఆలోచనే తప్ప చదువూ, సంధ్యా కూడా పట్టవు. 'కాలేజీకి సరిగా వెళ్ళవేంరా' అని నిలదీశానంటే, "నువ్వెవర్రా నన్నదగటానికి?" అంటాడేమోకానీ, మెత్తగా అడిగినప్పుడు మాత్రం "జానేదో బాబూ! ఈ చదువు మనకేలాగూ రాదు. కాలేజీకెళ్ళి అనవసరంగా మాస్టర్లనిబ్బండి పెట్టడమెందుకు చెప్పు?" అని తలఎగరేసి వెళ్ళి పోతాడు. ముగ్గురన్నయ్యల ముద్దుచెల్లాయి, యువ రాణిలాంటి సుజాత వుంది. అది మరీ చిన్నపిల్ల. అడపిల్లయినా, ఇంట్లో పనిచేసే అలవాటులేదు. పని చేయమని చెప్పి నేర్పేవాళ్ళు లేకపోవటం మూలాన బాగా సోమరితనం. ఆ వయసు అడపిల్లల కుండాల్సినంత చురుకుతనమే లేదు. ఎక్కువ మాట్లాడదు. ఎప్పుడూ ఏదో ఒక చవకబారు పుస్తకం పట్టుకునుంటుంది. ఇదీ మా ఇంటి పరిస్థితి. దుఃఖమయితేనేం, సంతోషమయితేనేం ఇంక ఎవరికి చెప్పుకోవటం! చిన్నప్పుడే తోబుట్టువులంటే ప్రాణంపెట్టే ఓ అక్కయ్య ఉండేది. తను ఇప్పుడుంటే, ఈ పరిస్థితి కొంతయినా మెరుగ్గా ఉండేదేమో! కానీ తనూ అమ్మమీది బెంగతో జబ్బుచేసి, చిన్నప్పుడే మమ్మల్నొదిలేసి వెళ్ళిపోయింది.

యాంత్రికంగా డ్రస్ మార్చుకుని, వంట వాడిచ్చిన కాచీ తాగి నా గదిలో మంచం మీద కూలబడ్డాను. నే తీసుకున్న నిర్ణయం సరయిందేనా, అని మళ్ళీ ఆలోచించటం మొదలుపెట్టాను.

ఈ రాత్రితో ఈ ఇంట్లో నా జీవితం ఆఖరు కావచ్చు. మళ్ళీ వస్తానో లేదో కూడా తెలీదు. ఎన్నాళ్ళుగానో, ఎంతో ఆలోచించే తీసుకున్నానీ నిర్ణయం. ఒక సంవత్సరంనించి ఉద్యోగం కోసం చేసిన ప్రయత్నాలు ఫలించాయి. రేపే, ఈ ఇంటిని, ఈ వూరినీ వదిలేసి, మనసిచ్చిన అమ్మాయి చేయి పుచ్చుకుని, కొత్త జీవితాన్ని వెతుక్కుంటూ వెళ్ళ బోతున్నాను. ఇలా చేయటంలో నేనేదో ఒక కులం లేని అనాథపిల్లకి సహాయం చేస్తున్నా ననుకోవటంలేదు. ప్రేమించేటప్పుడు గుర్తురాని కులం, అంతస్తు ఇప్పుడెందుకు గుర్తురావాలి? ఇది పూర్తిగా నా స్వార్థమే; ఈ ఇంట్లో జీవితాన్ని నేనిక భరించలేను. ఈ వాతావరణాన్ని మార్చాలని నా కెంతో ఉంది కానీ నా వల్ల అయేదేమీ లేదని ఏనాడో తెలుసుకున్నాను. నాన్నగారి మనసులో ఏముందో ఆ భగవంతుడికే తెలియాలి. తెలుసుకునే అవకాశం మాకాయనెప్పుడూ ఈయరు. ఇంక

మిగతా ముగ్గురి బాధ్యత నే తీసుకుందామనుకున్నా. వాళ్ళకిదేమీ పట్టదు. ఎవరి దారి వాళ్ళదే. అలాంటప్పుడు ఈ ఇంట్లో వుండి మాత్రం చేసే దేముంది? అందుకే నా స్వార్థం నేను చూసు కుంటున్నాను. నా దారి నే వెదుక్కున్నాను. దురదృష్టంలోనూ అదృష్టం అన్నట్లు. ఏమీలేకున్నా చక్కని సంస్కారం, మంచిమనసూ గల అమ్మ యితే మనసిచ్చాను. నా వల్ల ఏ ఉపయోగమూ లేని, ఈ ఇంట్లోవాళ్ళకోసం నా సుఖాన్ని నే పోగొట్టు కోలేను. ఇలా ఆలోచించే, రేపు ప్రయాణం కట్టటానికి కావలసిన ప్రయత్నాలన్నీ చేశాను.

అయినా....అయినా....రక్తం పంచుకు పుట్టిన వాళ్ళనీ, జన్మనిచ్చిన తండ్రినీ వదిలి వెళుతున్నా నంటే మనసంతా ఎలాగో అయిపోతుంది. కనీసం అమ్మనయినా మాతో తీసికెళ్ళాలని నేను చేసిన ప్రయత్నాలేవీ ఫలించలేదు. తనకి అదృష్టం వుంటే, ఎప్పుడో చచ్చిపోయేలోగా నాన్నగారి దగ్గరికే వస్తాననీ, లేకుంటే అంతేననీ మంకు పట్టు పట్టించావిడ.

అఖరి ప్రయత్నంగా నాన్నగారికి ఉత్తరం రాయాలని కూచున్నాను. ఎన్నాళ్ళుగానో, ఆయనతో ముఖాముఖీ చెప్పాలనుకున్నవన్నీ మనసు విప్పి రాయాలని ప్రయత్నం. ఎందుకంటే నాన్న గారి కిదే అఖరి ఉత్తరం కావచ్చు.

పూజ్యులు నాన్నగారికి,

రవీంద్ర నమస్కారాలు. మీరీ ఉత్తరం అందుకునేసరికి నేను మీనించి కొన్ని వందల మైళ్ళ దూరంలో వుంటాను. మీ మాట విన కుండా ఇలా వెళ్ళిపోయానని మీకు నామీదెంత కోపం వుంటుందో నాకు తెలుసు. కానీ నా మనసులో ఎన్ని ఆలోచనలున్నాయో, నా బుర్రలో ఎంత కల్లోలముందో, నా హృదయంలో ఎంత వ్యథవుందో నేను మీకెప్పుడూ చెప్పే అవకాశం రాలేదు. కనీసం ఈ ఒక్కసారి అయినా చెప్పనీయండి. మీ కొడుకుని కాబట్టి, మీ హృదయపు మూలలో అయినా నామీద కాస్తంత ప్రేమ వుంటుంది. దానివల్ల అయినా, మీరీ ఉత్తరాన్ని సొంతం చదువుతారనే ఆశతో రాస్తున్నాను.

అమ్మ పేరెత్తితేనే మీ క్కోపం వస్తుందని తెలుసు. అయినా ఆమెని గురించి రాయకుండా వుండలేను. నా చిన్నతనంలో అమ్మ మనతో వున్నప్పుడు తమ్ముడూ, చెల్లాయీ, అన్నయ్య, అక్కయ్య మనమంతా ఎంత సంతోషంగా వుండే

వాళ్ళమో మీకు గుర్తులేదా నాన్నగారూ?

అంత ఆనందమూ ఒక కలలా కరిగి పోయింది. అమ్మ వెళ్ళిపోవటంతో, కళకళలాడు తున్న ఇల్లు శూన్యంలా అయిపోయింది. ఆ రోజు నాకిప్పటికీ గుర్తే. నాకప్పుడు పడేళ్ళుంటాయేమో. ఆవేళ సాయంత్రం ఆటలు ముగించి ఇంటికొచ్చే సరికి ముందు గదిలో కూచుని ఏడుస్తూంది అమ్మ. మీ గది తలుపులు మూసివున్నాయి. “అమ్మా! ఎందుకమ్మా ఏడుస్తున్నావ్?” అని అడిగాను. నాకూ ఏడుపు వచ్చేస్తూంది, అమ్మ ఏడుస్తూంటే. మరోపక్క అక్కయ్య కూడా దిగులుపడి కూచు నుంది. “మీ నాన్నగారు ఇంట్లోంచి వెళ్ళి పొమ్మన్నారు బాబూ!” అని మళ్ళా ఏడవ సాగింది అమ్మ.

ఇంతలో మీ గది తలుపులు దదాయన తెరుచు కున్నాయి. చేతిలో వున్న సూట్ కేస్ ని బయటికి గిరాటు పెట్టారు మీరు. మీ కళ్ళు చింత నిప్పుల్లా వున్నాయి. “వెళ్ళమని ఒకసారి చెబితే నీక్కాదూ? వెళతావా? నన్నే ఇంట్లోంచి పొమ్మంటావా?” అన్నారు వగరుస్తూ. మీకంత కోపం రావటం నేనెప్పుడూ చూడలేదు. అమ్మ అలా ఏడుస్తూనే సూట్ కేస్ పుచ్చుకుని అప్పుడే అలముకుంటున్న చీకట్లలో కలిసిపోయింది. అక్కయ్య, చెల్లాయీ ఏడుస్తూ అమ్మతోదాటే వెళ్ళబోయారు. కానీ అమ్మ రానియ్యలేదు. “వద్దమ్మా! నాన్నగారి వగ్గరే వుండాలి మీరంతా” అంటూ గబగబా వెళ్ళిపోయింది.

జరిగిందేమిటో అక్కయ్యకి తప్ప ఇంకెవరికీ అర్థం కాలేదు. అన్నయ్య, తమ్ముడూ బయటి నించీ వచ్చేదాకా ఏడుస్తూనే వున్నారు అక్కయ్య, సుజాత. అలాగే మాకంతా భోజనాలు పెట్టిం దక్కయ్య. ఆ రోజు, మీరూ, అక్కయ్య భోం చేయలేదు. చెల్లాయీ, సూర్యం-అమ్మా, అమ్మా అని ఏడ్చి ఏడ్చి నిద్రపోయారు. మీరు మూడు రోజులపాటు అన్నం, నీళ్ళు తాకలేదు. మా ముఖం లయినా చూడలేదు. అక్కయ్యే తనకి చాతనయి నంత వండి అందరికీ పెట్టేది.

మూడో రోజుకి అక్కయ్యకి మూసిన కన్ను తెరవలేనంత జ్వరం వచ్చేసింది. ఆ వేళకి మీకు మా మీద దయ కలిగింది. వెళ్ళి డాక్టర్ని తీసుకు వచ్చారు. రెండు రోజులపాటు ఏవేవో మందులూ, ఇంజెక్షన్లూ ఇప్పించారు. అయినా లాభం లేక

పోయింది. అక్కయ్య మనల్నిందర్నీ విడిచి వెళ్ళి పోయింది.

చిన్నప్పట్నుంచీ మాతెవ్వరికీ మీదగ్గరంత చనువులేదు. మీరు నీరియన్ గా వుంటే ఎవ్వరమూ మాట్లాడలేము. అక్కయ్య కోసం మీరు గది విడిచి మా దగ్గరికొచ్చేసరికి రై ర్యంచేసి సుజాత అడిగింది. “అమ్మ ఇంక రాదా నాన్నగారూ?” అని. “హూ! అమ్మ మంచిది కాదమ్మా. అందుకనే పంపేశాను. ఆ కనితో అక్కయ్య ప్రాణాలుకూడా తీసుకుంది చూశావా? పోనీలే అమ్మతో మనకేం పని? మనమంతా హాయిగా వుండాం. మీకేం కావాలన్నా నన్నదగండి. కానీ అమ్మను గురించి ఎప్పుడూ ఎవరూ అడగద్దు” చివరి మాటలు మిగతా అందర్నీ ఉద్దేశించి కాస్త గట్టిగా అన్నారు మీరు. అంతే ఆ రోజుతో ‘అమ్మ’ అనే మాటే అఖరు. ఎవరికి వాళ్ళమే లోలోపల ఎన్నిసార్లో అమ్మనిగూర్చి తలచుకున్నా. ఆలోచించుకున్నా పైకి మాత్రం మన్ను తిన్న సాములల్లే వుండిపోయేవాళ్ళం.

నలుగుర్లోకి చెల్లాయే మరి చిన్నది. మీరింట్లో వుంటే మీ భయానికోసం గొడవ చేసేదికాదు కానీ, మీరు ఏ కాంపుకో వెళ్ళినప్పుడు అన్నయ్యని వేపు కు తినేది-“అమ్మ కావారి” అంటూ. వాడూ ఏడుస్తూ కూచునేవారు సుజాని పట్టుకుని. అయినా మీరు మళ్ళీ ఇంటికి రాగానే ఈగొడవ రేమీ మీకు చెప్పేవాళ్ళం కాదు. కారణం మాతో ఎక్కువ మాట్లాడక పోయినా కావలసినవన్నీ తెచ్చిపెట్టే మీరు అమ్మ పేరెత్తితేనే మండిపడే వాళ్ళు. ఆ రోజులూ మా ముఖాలు చూడరిక. దాంతో నెమ్మదిగా మాకు అమ్మలేని జీవితం అలవాటు అయిపోయింది. కానీ సుజామీ మాత్రం అషాక్ గట్టి ముద్రనే వేసింది. ఎప్పుడూ మందకొడిగా వుండేది. సాటి పిల్లలతో కలవట మనేది ఎప్పుడూలేదు. స్కూల్ కి వెళ్ళి వచ్చాక ఒక్కతే ఇంట్లో దిగాలుగా కూచోవటం అలవాటు అయిపోయింది. అప్పుడూ, ఇప్పుడూ అంతే.

అమ్మని ఒకరకంగా త్వరగా మర్చిపోయిన వాడు సూర్యమే. సరిగ్గా స్కూల్ కెళ్ళకుండా అడుక్కోటంవాడికి ముందునించీ అలవాటే. అందుకోసం, అడ్డుపెట్టే వాళ్ళకూడా లేక పోయేసరికి వాడికి మరి విచ్చలవిడి అయిపోయింది. అప్పట్లో అమ్మ లేకపోవటమే మేలయిందని కూడా అనుకునే వాడేమో మరి.

ఇంక అన్నయ్య కాలేజీకి వెళ్ళేదాకా దాగానే

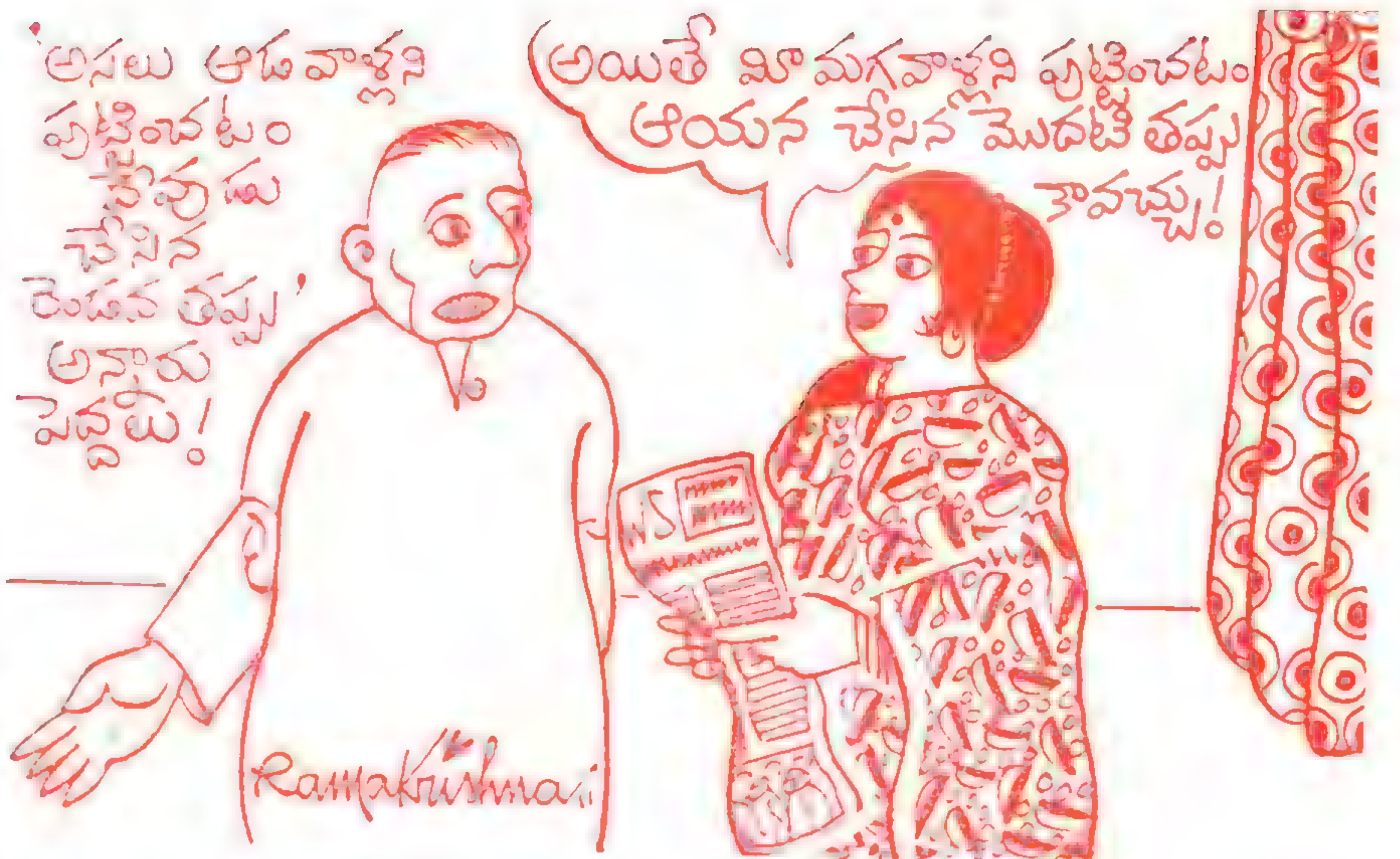
వుండేవాడు. మమ్మల్నుందర్ని ఎంతో శ్రద్ధగా చూసుకునే వాడు. అంతదాకా వాడికింకా ఆశ వుండేదనుకుంటాను ఎప్పుడో మీరు అమ్మను తీసుకొస్తారని. మాకందరికీ అలాగే చెప్పేవాడు. తన చదువయిపోయి, ఉద్యోగంలో చేరగానే అమ్మకోసం వెతుకుతాననీ, ఒకవేళ మీరు ఒప్పుకోకపోతే, మేమంతా అమ్మ దగ్గరికే వెళ్లి పోవచ్చు అనికూడా చెప్పేవాడు.

కానీ ఒకరోజు ఉత్తరం ఒకటి వచ్చింది. మామాయిగా మీకు అవీసుకే తప్ప ఇంటికి ఉత్తరాలు వచ్చేవికాదు. అందుకని ఏమయ్యింది అనే కుతూహలంతో తడిచేసి ఉత్తరాన్ని విప్పి చదివాము నేనూ, అన్నయ్య. అందులో ఇలావుంది.

దావగారికి.

ఆవేళ మీరన్నట్లు నేను మనిషిని కాదు— జంతువునే, మూర్ఖుడినే. కల్లాకపటం ఎరుగని మీ చెల్లెల్ని అనవసరంగా అనుమానించి ఆమె చావుకి కారణమయ్యాను. దానివల్ల నేనెంత నష్టపోయానో, చేసిందానికెంత కుమిలిపోతున్నానో మీకు తెలీదు. నేను మూర్ఖుడినే పోనీయండి. ఎంతో సంస్కారంగల మీరు, నా తప్పుకి మా అక్కయ్యకి శిక్ష విధించారు. ఇంట్లోంచి పంపించేశారు. నేను చేసిన అన్యాయం ఒక వక్కనుండగా, మీరు చేసింది న్యాయమేనా అని అడిగే దైర్యం నాకులేదు. కానీ నా అన్యాయానికి బలి అయింది మీ చెల్లెలు మాత్రమే. అయితే మీరు మా అక్కనీ, పిల్లల్నికూడా మీ కోపానికి గురి చేశారు. నన్ను తీసుకుని, మా అక్కయ్యని తీసికెళ్ళమని ఎన్ని ఉత్తరాలు రాశానో లెక్కలేదు. ప్లీర్కొక్క జవాబూ రాయలేదు. మా అక్కయ్య చదువుకుంది. ఉద్యోగం చేసి బ్రతకగలదు— నేనున్నా లేకున్నా. కానీ ఆమెకి మీరన్నా, పిల్లలన్నా ఎంత ప్రేమో మీకు తెలియండి కాదు. పోనీ అసలు మనిషే పోయాక ఇన్నిరాని ఏం లాభం?

ఇన్నాళ్ళూ మీపై ఆశతోనే బ్రతికుండేమో మా అక్కయ్య మొన్ననొకసారి మీరీ జన్మకిక తన ముఖం చూసేది లేదని రాసిన పుత్తరం చూసి, ఏమి అనుకుందో తెలియదు. ఆత్మహత్య చేసుకోబోతున్నానని ఉత్తరం రాసిపెట్టి మూడు రోజుల క్రితమే వెళ్ళిపోయింది. తర్వాత రైలు కింద శవం దొరికింది. మీకు రాసినా మీరు రారని తెలుసు. అందుకనే రాయలేదు. భార్యని చేజేతులా

పోగొట్టుకున్నాను. అక్కయ్య వెళ్ళిపోయింది. ఇంక నేచేసేదేముంది? అందుకని ఏ ఆశ్రమం లోనో చేరాలని వెళ్ళిపోతున్నాను. మిమ్మల్నిక ఉత్తరాలు రాని వినిగించను.

ఇట్లు
రంగారావు

ఉత్తరం చదవగానే ఏచివాడిలా అయి పోయాడు అన్నయ్య. ఆ ఉత్తరం మీ టేబిల్ మీద ఉంచాలని కూడా వాడికి గుర్తు రాలేదు. గమ్ పెట్టి అతికించి నేనే మీ గదిలో వుంచి వచ్చాను.

“అయిపోయిందిరా. అమ్మ వెళ్ళిపోయిందీ లోకం నించే” అని నన్ను కరుచుకుని ఏడుస్తున్న అన్నయ్య నాకు చిన్నపిల్లాడిలా కన్పించాడు. “అమ్మా! ఎందుకిలా చేశావమ్మా? మేం వీదగ్గరి కొచ్చే దాకా అయినా వుండలేకపోయావా?” అనుకున్నాను లోలోపలే కుమిలిపోతూ.

ఆవాళ రాత్రి ఇంటికొచ్చిన మీరు ఆ ఉత్తరాన్ని ఒకే ఒక్కసారి చదివి, ఎటువంటి ఫీలింగ్ నీ ముఖంలో చూపించక, చించి చెత్త బుట్టలో పారేశారు. ఆ క్షణంలో అన్నయ్య చూపులకి, కోపానికే గనక శక్తి వుంటే మీరే మయి పోయేవారో! మేమీ విషయాలేవీ తమ్ముడికి, సుజాకి చెప్పలేదు. అంతా మా ఇద్దరి మధ్యా దాచేసి, దుఃఖాన్ని దిగమింగుకున్నాం.

అమ్మ పేరే ఎత్తొత్తదని మమ్మల్ని కావించారు

గానీ, మా మనసుల్లో లేకుండా చేయగలిగారా నాన్నగారూ! అసలు మరిపించటం కోసం, ఎప్పుడయినా మీరుగా ప్రయత్నం చేశారా? అలా అంటే ‘మీకు నేనేం లోటు చేశాను?’ అంటారేమో! మీరు మాకు చేసిన లోటేమిటో మీకెప్పటికీ అర్థం కాదు—మీరు అర్థం చేసుకోవాలని ప్రయత్నించరు కనుక.

ఆ వేళ నాకింకా బాగా గుర్తే. అన్నయ్య టి.ఎ. పేసయ్యాడు. వెంటనే చెప్పటానికి మీరు వూళ్ళో లేరు. తిరిగి రాగానే చెప్పారు. వాడు పాసయాడంటే, మీలో తండ్రిగా వుండాలైన సంతోషం కించిత్తు కూడా కనిపించలేదు. అమ్మ వెళ్ళిపోయాక మీ మననెంత రాయిలా అయి పోయిందో నాకా రోజు అర్థమయింది. కనీసం అన్నయ్య ముఖంలోకి అయినా చూడకుండా, “సరే మంచిది, ఇంకా చదువుతావా? ఉద్యోగమా?” అన్నారు ఎవరో బయటివాడిలాగా. దాంతో అన్నయ్య ఎంత నిరుత్సాహపడిపోయిందో నేను అర్థంచేసుకోగలను. తలవంచుకుని, “ఉద్యోగమే చేస్తాను నాన్నగారూ!” అన్నాడు నెమ్మదిగా.

మీరు చాలా పెద్ద ఆఫీసర్. తలచుకుంటే మీరు చేయలేందిలేదు. నెలతీరిగేలోగా అన్నయ్యకి ఉన్న వూళ్ళోనే మంచి ఉద్యోగం అయింది. మంచి రోజు చూసుకుని అన్నయ్య ఉద్యోగంలో చేరాడు. మీరు ఆవీసునించి ఇంకా రాలేదు. సాయంత్రం ఇంటికి వచ్చి అన్నయ్య కోసం చూస్తున్నాను.

మొదటిరోజు ఉద్యోగపు అనుభవాలు చెబుతాడనే ఉత్సాహంతో. రాత్రి పదిగంటలయినా మీదూ రాలేదు. అన్నయ్య రాలేదు. సుజా, సూర్యం భోంచేసి నిద్రపోయారు.

గంట పదకొండవూతుండగా, అన్నయ్య వచ్చాడు. వంటవాడు కూడా నిద్రపోతున్నందువల్ల నేనే తలుపు తీశాను. ఎదురుగా వున్న అన్నయ్య పరిస్థితి చూసి నాకు కళ్ళు తిరిగినట్లయింది. నలిగిన బట్టలూ, ఎర్రనయిన కళ్ళతో నన్నే చూస్తూ. “నాకే అనుకున్నా, నీక్కూడా కళ్ళుతిరుగుతున్నాయటా రవీ!” అన్నాడు మత్తుగా. నాకేం చేయాలో పాలుపోలేదు. నెమ్మదిగా రోపరికి తీసుకువెళ్ళి ముఖం కడిగించాను. కాస్త మజ్జిగ తాగి నెమ్మదిపడ్డాక, అడిగాను “తాగొచ్చావా అన్నయ్యా” అని.

“ఏదోరా కొరిగ్స్ అంతా పార్టీ ఇమ్మంటేనూ” అంటూనే ముసుగు తన్నేశాడు అన్నయ్య. ఆ రోజుతో-అమ్మ పోయినప్పట్నీంచి నాకూ అన్నయ్యకూ మధ్య పెరుగుతూ వచ్చిన ఆత్మీయత కాస్తా అంతరించిపోయింది. పార్టీ కోసం తాగిన అన్నయ్యకి అలవాటుకోసం తాగటం తప్పనిసరి అయిపోయింది. ఇంక అపైన వాడు ఇంట్లో కనిపించటమే కష్టమయిపోయింది.

అప్పటికే తమ్ముడూ, చెల్లాయీ నా ఊహాకి అందకుండా పోయారు. సూర్యం సంగతి మీకు తెలియందేముంది? మొదటినించి అడిగినంత డబ్బు చేతికి రావటంతో వాడికి స్కూల్ కి వెళ్లటం, చదువు కోటం అనేవి అలవాటు లేకుండానే పోయాయి. ఇంక చదువెలాగూ రాదు. ఏదైనా వేరే వ్యాపకం పెడితే మంచిదేమో అని నేనూ, అన్నయ్య అనుకున్నాం. ఒకసారి మీతో చూచాయగా అంటే, ‘వాడిమొహం స్కూల్ ఫయినల్ అయినా గర్బ క్కందే వాడికేం చేతనవుతుంది?’ అని కొట్టిపారేశారు మీరు. కానీ జీవితమంతా చదివినా స్కూల్ ఫయినల్ పాస్ కాలేదనీ, ఆ విషయం మీరు తెలుసుకునేసరికి, వాడు మీ దృష్టికి అందడనీ మీకు తెలిదా నాన్నగారూ!

ఈ ఇంట్లో నాకు దగ్గరగా కనీసం అన్నయ్య అయినా వున్నాడనుకునేవాణ్ణి. ఆ అళ వమ్ము అయ్యేసరికి నేను నీరు కారిపోయాను. సరిగ్గా అలాంటి పరిస్థితిలోనే నాకు కస్తూరితో పరిచయం అయింది. ఆ అమ్మాయి అనాథ. కులం ఏమిటో ఆమెకే తెలీదు. పుట్టినప్పట్నీంచి అనాథ శరణాల

యంలోనే పెరిగింది. డిగ్రీకోర్సు ముగిసే ముందు ఆమెతో అయిన పరిచయం. ఎం. ఎస్సీ ఆయే సరికి, పెళ్ళి చేసుకోవాలనే కోరికగా పరిణమించింది. ఈ ఇంట్లో, మీ సంతానంలో అదృష్టవంతుణ్ణి నేనే అనుకున్నాను. మిగతా వాళ్ళు తలోదారి అయిపోయినా నేను ఏదో కాస్త చదవగలిగాను. చివరికి నన్ను, నా మనసును అర్థం చేసుకుని, నా మనసును దిద్దగల అమ్మాయికే మనసిచ్చాను. ఇంతమంది ఇన్ని దాల్లయినా, ఏమీ పట్టించుకోని మీకు నా విషయం మాత్రం పట్టంపుకోచ్చింది.

కర్పూరానికి ఎన్నో ఉపయోగాలున్నాయి. అది మందుగా కూడా పనికివస్తుంది.

*వళ్ళనొప్పి ఉన్నవారు కర్పూరాన్ని మిరియాలతో కలిపి పొడి చేసి నొప్పి వుట్టి వంటి మిద ఉంచితే నొప్పి తగ్గుతుంది.

*మామూలు తలనొప్పిలో బాధపడేవారు అరిచేతిలో కొద్దిగా కొబ్బరిమానె తీసుకుని అందులో కాస్త కర్పూరాన్ని వేసి బాగా రాచి, అలా వచ్చిన ముద్దను తలకురాస్తే తలనొప్పి తగ్గగలదని పెద్దలు చెబుతారు. బెబుకులకు కూడా ఇది మంచి మందు.

*జలుబు ఎక్కువై ఎడతెరపి లేకుండా ముక్కు మంచి నీరు కారడాన్ని వివారించడానికి కర్పూరాన్ని నల్లజీలకర్రనూ కలిపి పొడి చేసి సన్నది గుడ్డలో ఉంచి మూటలా కట్టి వానన చూస్తే చాలు.

*వామును నీళ్ళలో వేసి కాచి, ఆ ఊరాన్ని వదిగట్టి తీసి కొబ్బరిమానెతో చేర్చి అందులో కర్పూరం వేసి బాగా కాచి తీసి ఉంచి ‘కర్పూరతైలం’ తయారు చేసుకోవచ్చు. ఈ తైలం వాతం, కీళ్ళవాపు, నడుమునొప్పి, ఊపిరికుట్టు వంటి వాటికి మంచి మందుగా పని చేస్తుంది.

“ఏమిట్రా? ఆ దిక్కులేని పిల్లతో తిరుగుతున్నావటగా? నీకేం ఖర్చొచ్చింది? అయినా ఆ పిల్లలో ఏం చూశావురా నువ్వు? దాంతోటి నీ పెళ్ళి చేస్తాననే ఆశమాత్రం పెట్టుకోకు” అన్నారు మీరొక రోజు నన్ను నిలదీసి. మీరు మాట అన్నారంటే అది శాసనమే అని నాకు తెలుసు. కానీ మీ శాసనానికి తల ఒగ్గి నిలిచి, జీవించే శక్తి నాకు లేదు నాన్నగారూ! ఈ ఇంట్లో, ఈ జీవితంతో నేను విసిగిపోయాను. ఇలా అంటున్నందుకు నన్ను ఊహించండి.

ఆరు నెలల క్రితం కస్తూరిని పెళ్ళాడాలని నిశ్చయించుకున్నాక, వాళ్ళ శరణాలయం మేట్రన్ గారితో మాట్లాడాలని వెళ్ళాను. ఆమెని చూడగానే ఎక్కడో చూసినట్లనిపించింది. నా నిర్ణయాన్ని ఆవిడికి తెలిపాను. తరువాత కానేపు మా ప్యూచర్ ప్లాన్స్ గురించి మాట్లాడున్నాము. మాట్లాడుతున్నంతనేపు ఆవిడ ఆదోలా చూస్తూంది—నావై పే. నా పేరు, చదువు తప్ప నే నావిడకింకేం చెప్పలేదు.

హఠాత్తుగా, “మీ నాన్నగారెవరు? ఏం చేస్తుంటారు బాబూ” అంది. చెప్పాను. అనుమానంగా చూస్తూ, “నీకో అన్నయ్య. తమ్ముడు చెల్లాయీ వుండాలి కదూ?” అని అడిగింది. నాకు ఆశ్చర్యం వేసింది. తరవాత జరిగిన సందాషణ వల్ల ఆవిడ మా ఆమ్మేనని తెలుసుకున్నాను. మనకు తెలిసినట్లు ఆవిడ చనిపోలేదు. జీవితం మీద విసుగేసి, ప్రాణాలు తీసుకోవాలని వెళుతుండగా ఒక మహానుభావుడు ఆమెను ఆపి, కర్తవ్య బోధ చేశాడట! ఆయన సహాయంతో, ఈ శరణాలయంలో పని సంపాదించి, ఆ పనితోనే చుట్టూవున్న అనాథ పిల్లల్లోనే తన పిల్లల్ని చూసుకొని సంతృప్తి పడుతున్నానని చెప్పింది. అమ్మని చూసిన సంతోషం నాలో అంతా ఇంతా కాదు. వెంటనే ఈ విషయం ఇంట్లో అందరికీ, రోకానికంతా చెప్పాలనిపించింది. కానీ అమ్మ నా కాళ్ళకు బంధంవేసింది. తనని మన ఇంటికి రమ్మని ఎంతగానో బ్రతిమాలాను. తనని ఎదురుగా చూస్తే మీ కోపం పోతుందని నా అలిప్రాయం. చేయని నేరానికి, తనని మీరు ఇంట్లోంచి గెంటేశారనీ, తనకిక ఆ ఇంట్లో చోటులేదనీ అంది. ఇంట్లో ఎవరికీ తను బ్రతికున్నట్లు చెప్పొద్దని ఒత్తేయించుకుంది. ఆ సలు తను బ్రతికున్నట్లు మీకు తెలియటమే తనకిష్టం లేదంది. అమ్మ పేరేత్తితేనే మందిపడే మీతో ఈ విషయాలన్నీ ఎలా చెప్పారో నాకు అర్థం కాలేదు.

నాకు ఉద్యోగం వచ్చాక, కనీసం నా దగ్గరతైనా వచ్చేయ్యమని ఎంతగానో బ్రతిమాలాను అమ్మని. కానీ ఆవిడ ఒప్పుకోలేదు. తనకి జీవితమే ప్రశాంతంగా వుందని చెప్పింది. కానీ అవి మాటలేననీ, ఆమె మనసులో అగ్ని పర్వతాలున్నాయనీ, మిమ్మల్ని, తన పిల్లల్ని ఆవిడ మరిచిపోలేకుండా వున్నదనీ, నాకు ఆవిడని చూస్తేనే అర్థమయిపోయింది. అయినా నేను చేయగలిగేది మాత్రం ఏముంది!

వీదొచ్చి నాకు బుద్ధులు చెప్పేది ఏమిటి అని కోపం తెచ్చుకోకండి నాన్నగారూ! మీనుంచి ఎంతో దూరం వెళ్ళిపోతున్నాను. ఇంత రాకాను. ఇంకా కొన్ని మాటలు రాయనియ్యండి. కోపం లేకుండా చదవండి. మీరు చదువుకున్నవారు; ఇంత అనుభవం గలవారు. మీకు తెలియందే ముంది నాన్నగారూ! మీకు మీ చెల్లెలంటే అపారమయిన ప్రేమే వుండొచ్చు. అది అతి సహజం కూడాను. కానీ మామయ్య చేసిన నేరానికి అమ్మని శిక్షించటం ఏం న్యాయం? అత్తమ్మ మరణానికి కారణమయిన మామయ్యమీద కనీ తీర్పుకోవాలని, అమ్మని పంపించేశారు కానీ, దాని వల్ల నష్టపోయింది మీరూ. మీ పిల్లలే! మీరు పగ తీర్చుకున్నది మామీద నాన్నగారూ—మీ రక్తం పంచుకు పుట్టిన మామీద! ఇంతే! ఇంతకన్నా నేనేమీ రాయలేను. 'అమ్మను మళ్ళీ ఇంట్లోకి తీసుకురండి. అప్పుడు పరిస్థితులన్నీ చక్కబడతాయి' అని నేను చెప్పను. ఎందుకంటే ఇది మీరు ఆలోచించి తీసుకోవలసిన నిర్ణయమే కానీ, నా మాటల వల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఉంటాను. ఉద్యోగంలో చేరగానే మళ్ళీ ఉత్తరం రాస్తాను. మీకు మామీద కోపం లేకపోతే, మళ్ళీ ఒకసారి ఇద్దరం కలిసి వచ్చి మీ ఆశీర్వాదం తీసుకుంటాం.

ఇట్లు

నమస్కారములతో

మీ కుమారుడు, రవీంద్ర

ఉత్తరం ముగించేసరికి రాత్రి గడిచి తెల్లగా తెల్లవారుతోంది. ఏడు గంటలకు మేము తిరుపతి బయలుదేరాలని నిర్ణయం. అక్కడ పెళ్ళి కాగానే, నేరుగా నేను ఉద్యోగంలో చేరవలసిన వూరికి ప్రయాణం. ఇదీ మాప్లాను. ఐనకీ రైమవుతుందని, ఉత్తరాన్ని నాన్నగారి గదిలో 'టేబిల్' పైన పెట్టి రెడీ కాసాగేను. ఆయన వూళ్ళోలేరు. ఎట్లాంటిగానీ ఇంటికి రారు.

*

క్రొవ్వుమాసి తెరిచేలోగా, ఆరు నెలలు గడిచి పోయాయి....ఆరోజు ఉగాది. అందరికీ సంవత్సరాది. రైలు, బస్సు, రిక్షాలమీద ప్రయాణం ముగించి, కస్తూరితో కలిసి, తిరిగి మాఇంట్లో ఆడుగు పెట్టాను. నాన్నగారు వరండాలోనే కూచుని పేసరు చూస్తూ, అన్నయ్యతో మాట్లాడుతున్నారు.

మమ్మల్నిద్దర్నీ చూడగానే, సంభ్రమంగా లేస్తూ, "ప్రయాణం బాగా జరిగిందా బాబూ?" అని పలకరించారు. మా నాన్నగారిలో ఇంత నెమ్మదితనం ఎప్పుడొచ్చిందా అని వింతగా చూసి, లేరుకుని, కస్తూరితో కలిసి వారికి పాదాభివందనం చేసేలోగా, అన్నయ్య మా సామానులు లోపల పెట్టించాడు.

"మొత్తానికి గట్టివాడివిరా నువ్వు. అన్నయ్య కంటే ముందుగా గృహస్థువయి పోయావు. అసలు మేమంతా నీకింకా గుర్తుంటామా అనుకున్నా. ఫరవాలేదు. మా మరదలు నిన్నింకా పూర్తిగా మార్చేయ్యలేదన్న మాట!" అని హాస్యం చేయసాగాడన్నయ్య.

ఇంతలో సుజా, "అమ్మా! అన్నయ్యా, వదినా వచ్చారే" అని అరుస్తూ బయటికి పరిగెత్తి వచ్చి, కస్తూరి చేయి పట్టుకుని లోపలికి లాక్కు వెళ్ళింది. నున్నగా తల దువ్వుకుని వేసుకున్న ఆ జడలూ, ఆ కొత్త బట్టలూ, ఆ మాటతీరూ, ఇదనలు మా చెల్లాయేనా అని కళ్ళు ఆర్చుకుంటా చూస్తున్న నా దుజం పైన ఎవరో చేయివేశారు. చూస్తే తమ్ముడు సూర్యం. గట్టిగా కౌగలించుకోవాలనిపించింది.

వంటింట్లోకి చూద్దనుకదా, కస్తూరి అమ్మ పక్కనే కూచుని అప్పుడే అమ్మకి, సుజాకి ఏవో కబుర్లు చెప్పేస్తోంది. అమ్మ ముఖంలోకి బెరుగ్గా చూశాను.

తల ఎత్తి చూసిన అమ్మ "అదేం బాబూ! అక్కడే నిలబడిపోయావేం? అమ్మ కొత్తగా కనిపిస్తుందా నీ కళ్ళకి" అంది చిరునవ్వుతో.

నా కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. "అవునమ్మా! అమ్మలాకాదు. సాక్షాత్తు అన్నపూర్ణలా కనిపిస్తున్నావు నాకు!" అనారంభమవుతోంది. అంతలో అన్నయ్యా, తమ్ముడూ, నాన్నగారూ ఒక్కొక్కరే నా వెనకాలే లోపలికొచ్చారు.

"ఒరేయ్ రవీ! నీ సలహా ఒకటి ఆడగాలిరా. తమ్ముడూ, నేనూ కలిసి ఒక వర్క్ షాప్ పెడితే బావుంటుందనీ, ఈ ఉద్యోగం మానెయ్యమనీ వేపుకు తింటున్నాడ్రా వీడు. నాన్నగారు నీ సలహా తీసుకోమన్నారు. ఎలా వుంటుందీ అయిడియా? ఎక్కడ, అంటే ఏవూళ్ళో అయితే మంచిది. అన్నీ నీవే చెప్పాలి" అన్నాడు అన్నయ్య.

తర్వాత అందరం, ఆ విషయాన్నే చర్చిస్తూ వుండిపోయాం భోజనాలయేదాకా. □

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల సంఘ అధ్యక్షులు శ్రీ కె. పి. ఎస్. రాజు 'వనిత' స్వాతంత్ర్యదిన సంచిక తమకు చాలా సంతోషం కలిగించిందని పేర్కొంటూ స్వాతంత్ర్య సమరంలో పాల్గొని జైలు శిక్షలు అనుభవించిన పశ్చిమ గోదావరి వనితల వివరాలు పంపారు. ఆ వివరాలు ఇవి:

"శ్రీమతి కోటమర్తి కనకమ్మగారికి 1930 లో ఆరు నెలలు, 1932లో ఏడాది శిక్షలు విధించారు. ఆమె రాజమండ్రి, వేలూరు జైళ్ళలో శిక్ష అనుభవించారు.

"పెనుమంట్రకు చెందిన శ్రీమతి కలిదిండి సూరమ్మ, అలమూరుకు చెందిన శ్రీమతి అల్లూరి భద్రమ్మ, తణుకుకు చెందిన శ్రీమతులు తల్లా ప్రగడ సుబ్బలక్ష్మి, దేవులపల్లి సత్యవతమ్మ, కొవ్వరి కనకమ్మ, సత్తిరాజు శ్యామలాంబ, అద్దూరి నాగరత్నమ్మలకు 1930లో ఏడేసి నెలల శిక్షలు, రూ. 200లు జరిమానా విధించారు. వీరిలో ఎవరూ జరిమానా చెల్లించకపోవడంతో మరి ఆరేసివారలు శిక్ష అదనంగా అనుభవించారు.

"విప్పర్రుకు చెందిన శ్రీమతి పసల అంజలక్ష్మికి ఏడాది జైలు శిక్ష విధించారు. ఆమె వేలూరు జైలులో ఒక ఆడపిల్లను కన్నారు.

"ఏలూరుకు చెందిన శ్రీమతులు సి. పార్వతమ్మ, వేలంపాటి మాణిక్యమ్మ, ముల్సూరి చుక్కమ్మ, గంధం అమ్మన్నరాజు, గంధం రత్నమ్మ; తణుకుకు చెందిన శ్రీమతులు సత్తిరాజు మంగమ్మ, తల్లాప్రగడ వసుందరమ్మ; శ్రీమతులు తల్లా ప్రగడ సూర్యలక్ష్మి (భీమవరం), ఉద్దరాజు మాణిక్యంబ (వారిమర్రు), కొటికలపూడి సరస్వతి (పూళ్ళ), పాలకోడేటి నాగరత్నమ్మ (తాడేపల్లి గూడెం), గోకరాజు వెంకాయమ్మ (బువ్వలపాలెం), కంభంపాటి మాణిక్యంబ (నర్సాపురం) మొదలైనవారు 1932 లో 6 నెలల నుంచి ఏడాదిదాకా జైలు శిక్షలు (రాజమండ్రి, వేలూరు జైళ్ళలో) అనుభవించారు.

"పెనుగొండకు చెందిన శ్రీమతి దేగం వెంకటరత్నమ్మ, జిన్నూరుకు చెందిన శ్రీమతి అల్లూరి అన్నపూర్ణమ్మ 1940-41లో వేలూరు, రాజమండ్రి జైళ్ళలో 6 నెలలనుంచి 9 నెలలదాకా శిక్షలు అనుభవించారు."

పుష్పాలంకరణ

ఇంటిని అందంగా ఆకర్షణీయంగా ఉంచు కోవాలన్న ఆసక్తి అందరికీ ఉంటుంది. అయితే రకరకాల కారణాల వల్ల ఆ ఆసక్తిని ఆచరణలో పెట్టడానికి వీలుండకపోవచ్చును. చాలా మందికి చక్కని పూలు తెచ్చి పూల కుండీలలో ఉంచి ఇంటికి కొత్త అందం దిద్దాలన్న కోరిక ఉండవచ్చును. అయితే ఎప్పటి కప్పుడు తాజా పువ్వులు సంపాదించడం సమస్యగా ఉంటే ఆ కోరిక తీరే వీలుండదు. అయితే అటువంటి ఆసక్తి ఉన్న వారు ఇల్లు ఆకర్షణీయంగా కనిపించడానికి దోహదం చేసే కృత్రిమ పుష్పాలను ఉపయోగించి అలంకరణ చెయ్యవచ్చును.

ఈ కృత్రిమ పుష్పాలను పాశ్చాత్యులు 'పొడి పువ్వులు' (Dry flowers) అన్నారు. ఈ పుష్పాలు వాడవు, చెడవు. దుమ్ముతగలకుండా జాగ్రత్త తీసుకుంటే అవి నెలల తరబడి స్వచ్ఛంగా ప్రకాశిస్తూ ఉంటాయి. పైపెచ్చు వీటిని స్వయంగా రూపొందించుకోవచ్చును.

కొమ్మలు, రెమ్మలు రూపొందించి రేకులు, పుప్పొడి అమర్చి అందమైన పువ్వులు చేసి వాటితో ఇంటిని అలంకరించడం పెద్ద ఖర్చుతో కూడిన పనికూడా కాదు.

ఈ పువ్వులు తయారు చెయ్యడానికి క్రేప్ కాగితాలు, వెల్వెట్ వంటి గుడ్డలూ, తీగెలూ ఉపయోగిస్తుంటారు. ఇక్కడ వెల్వెట్ ను ఉపయోగించి అందమైన మందార పువ్వులు రూపొందించే విధానం తెలుసుకుందామా :

పువ్వులు అందంగా ఉండాలంటే వెల్వెట్ బిగువుగా ఉండడం అవసరం. ఇందుకు మైదాను ఉపయోగించాలి. 30 సెం. మీ. ఎరుపురంగు వెల్వెట్ తీసుకోవాలి. దాదాపు 2 టేబుల్ స్పూనుల మైదా తీసుకుని దానికి 150 మిల్లిమీటర్ల నీరు

కలిపి కాచి జిగురు తయారు చేసుకోవాలి. ఆ తర్వాత ఆ జిగురును వెల్వెట్ గుడ్డ వెనుక ఒక బ్రష్ తో పూసి ఎండలో ఉంచి ఎండించాలి. అలా చేస్తే గుడ్డ గరుకుబారుతుంది. ఆ గుడ్డను ఉపయోగించి వర్ణ చిత్రంలో చూసినట్లు రేకులను కత్తిరించాలి.

ఈ పువ్వుల అందచందాలు రేకులు నిటారుగా ఉండడం మీద ఆధారపడి ఉంటాయి. మరి రేకులను నిటారుగా ఉండడం ఎలా : 24 గేజ్ (Gauge) తీగెలు (ఇవి ఇనుప సామానులు అమ్మే షాపులలో దొరుకుతాయి) తీసుకుని వాటిని ఆరు అంగుళాల ముక్కల కింద కత్తిరించుకోవాలి. ఆ తీగెముక్కల మీద ఎరుపురంగు క్రేప్ కాగితం (Crepe paper) చుట్టాలి. క్రేప్ కాగితం చుట్టిన తీగెలను రేకుల వెనుక పెవికార్ జిగురుతో అతకాలి. ఇలా అతికాక కాసేపు ఎండ బెట్టితే తీగెలు రేకులకు బాగా అతుక్కుంటాయి.

ఇలా కావలసినన్ని రేకులు తయారు చేసుకున్నాక పువ్వు మధ్య ఉంచడానికి పుప్పొడి తయారు చేసుకోవాలి. ఇందుకు రెండు టేబుల్ స్పూనుల గోధుమరవ తీసుకుని అందులో కాస్త నీరు చల్లి బట్టలకు వెయ్యడానికి ఉపయోగించే పసుపురంగు పొడిని రెండు చిటికెళ్ళు కలిపి బాగా కలపాలి.

పుప్పొడి తయారు చేశాక ఎరుపురంగు క్రేప్ కాగితం తీసుకుని అందులోంచి 1½ అంగుళాల

పొడవు ముక్కను కత్తిరించుకోవాలి. ఆ ముక్క కింద కాస్త స్థలం వదలి మొత్తం ముక్కల మీది బాగాన్ని దగ్గరగా (దువ్వెనవళ్ళలా వచ్చేలా) కత్తిరించాలి. (చిత్రం-1 చూడండి).

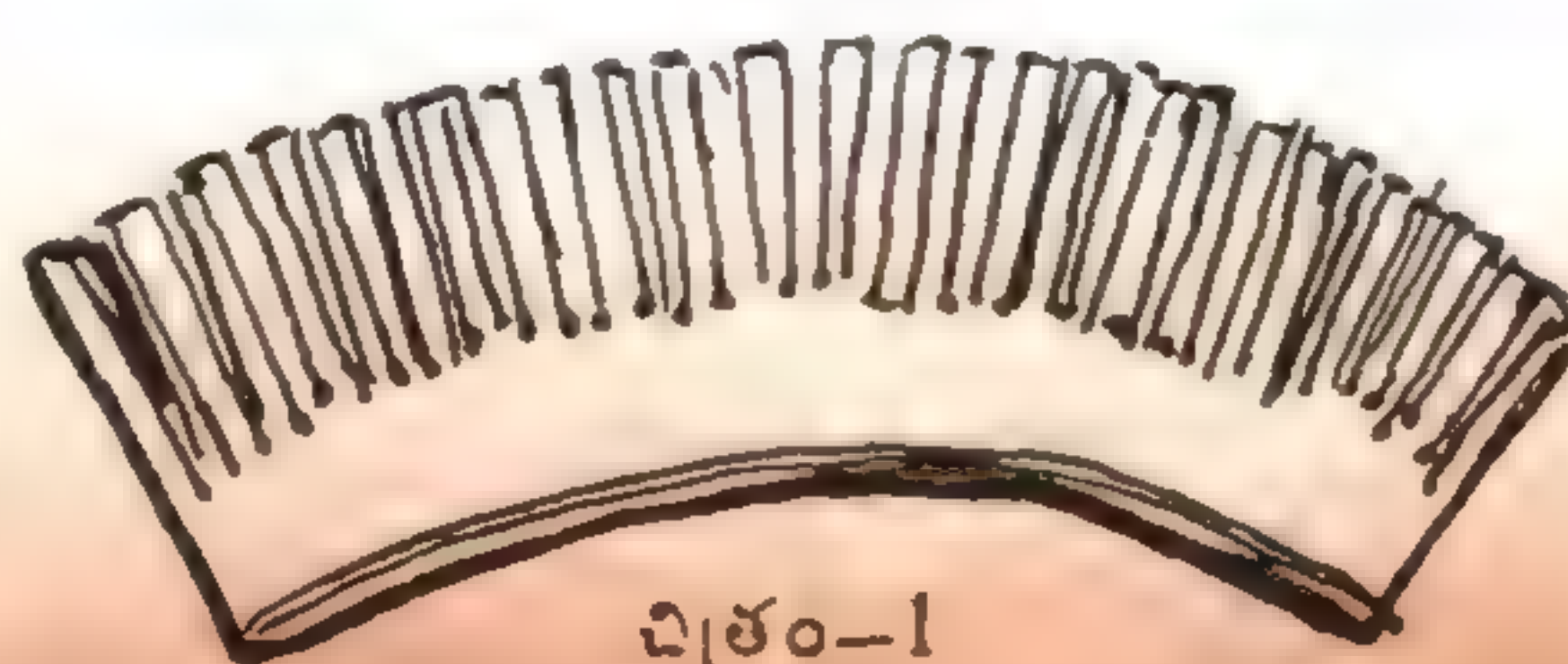
ఈ విధంగా కత్తిరించాక 22 గేజ్ తీగె తీసుకుని, దాని నుంచి 8 అంగుళాల ముక్క కత్తిరించాలి. ఆ ముక్క మీద కాస్త జిగురు పూసి దాని మీద ఎరుపు రంగు కాగితం చుట్టాలి. ఆ తర్వాత దువ్వెన వళ్ళలా కత్తిరించిన ఎరుపు రంగు కాగితాన్ని ఆ తీగె మీది బాగాన దట్టంగా చుట్టాలి. ఇలా చుట్టాక ఆ మీది బాగాన జిగురు పూసి పసుపు రంగు రవలో అద్దాలి. ఇలా అద్దితే పుప్పొడి రేణువులు అతికినట్లు అవుతుంది.

ఇలా తయారు చేసుకున్నాక ఆ తీగె మీది బాగాన చుట్టూ 5 రేకులు అమర్చాలి. (ఈ విధంగా ప్రతి పువ్వుకూ ఐదేసి రేకులు అవసరం). ఈ రేకులను పుప్పొడి గుత్తి చుట్టూ ఉంచి దారంతో కట్టాలి. రేకులను కట్టాక ఆ కట్టు మీద పచ్చ రంగు క్రేప్ కాగితం అతికి. పూవు కింద ఉండే రక్షక పత్రం (Calyx) రూపొందించాలి.

ఇలా మూడు లేదా ఐదు పువ్వులతో ఒక పూల గుత్తి తయారు చెయ్యవచ్చు.

పచ్చరంగు వెల్వెట్ తీసుకుని దాని వెనుక మైదా పిండి జిగురుపూసి ఎండబెట్టి, ఆకుల ఆకారంలో కత్తిరించాలి. ఆకుల వెనుక బాగాన పచ్చ రంగు క్రేప్ కాగితం చుట్టిన తీగెను అతకాలి. ఈ ఆకులను పూలకింద అందంగా అమర్చి ఆకులనూ పువ్వులనూ 20 గేజ్ తీగెతో చుట్టాలి. ఇలా చుట్టిన తీగెలు తెలియకుండా, పచ్చరంగు క్రేప్ తో చుట్టాలి. వర్ణచిత్రాలు చూస్తే ఈ పువ్వులు, ఆకులూ ఎలా రూపొందించాలో స్పష్టమవుతుంది.

ఆసక్తి ఉన్న వారు ఇలా వెల్వెట్ తోనేగాక

చిత్రం-1

క్రేప్ కాగితాలు ఉపయోగించి కూడా గులాబీలు, చామంతులు, బంతిపూలు వంటివాటిని రూపొందించి ఇక్కలో ఉంచవచ్చు.

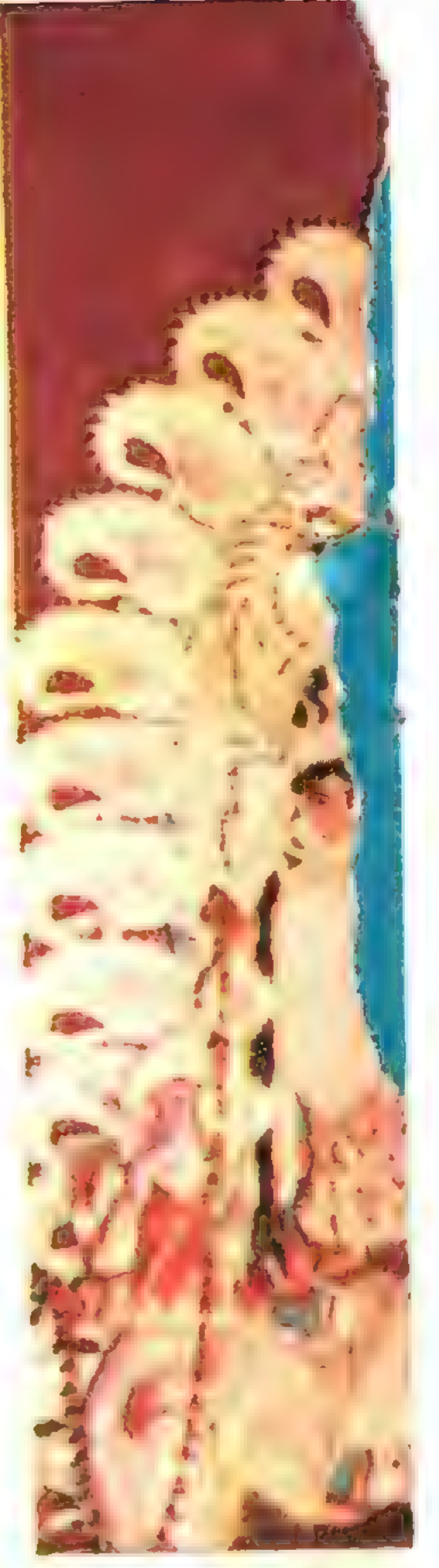
నగరాలలో ఇలా కృత్రిమ పుష్పాలంకరణ చేసే ఆసక్తి ఉన్న వనితలు — రకరకాల పుష్పాలంకరణలు 'చేసి వాటిని ఆసక్తిగలవారికి అమ్మి అలా తమ వ్యావృత్తి ద్వారా ఆదాయం కూడా సంపాదిస్తున్నారు.

— సులక్షణా రాజగోపాలన్

వంగ దేశంలో 'దేవి
 నవరాత్రులు' మనంగా
 జరుపుతారు. వారి వారి
 పూజలో, ఒక్కొక్క
 ప్రాంతంలో దుర్గాదేవిని-
 ప్రతిష్ఠించి, వివిధ
 రకాలుగా ఆలంకరించి,
 తెమ్మిది రోజులూ
 పూజలు జరుపుతారు.
 విజయదశమి
 సందర్భంగా-వివిధ
 ప్రాంతాల దుర్గాదేవి
 మూర్తులనూ ఇక్కడ
 ప్రచురిస్తున్నాము.
 వర్ణచిత్రాలు :
 ధీరవెనకర్ణి

ఈ దీపావళికి
పి. బి. లక్ష్మణ సా వారి
పట్టు చీరలు
ఒక ప్రత్యేకత

పి. బి. లక్ష్మణ సా & బ్రదర్స్
(ఎర్కండవన్)

పానగల్ పార్క్, టి. నగర్, మద్రాసు-600 017
చింతాద్రిపేట, మద్రాసు-600 002

తయారుచేయబడు చోటు :
15, మెట్టు వీధి, కాంచీపురం

కంపూలు

సమాధానాలు

రాకారు. వాటి ప్రకారంగా నా కొలతలన్నీ పరిపూర్ణంగానే, నడుము కొలత మాత్రం ఎక్కువగా వుంది. దయచేసి నడుము సన్నంగా ఉండడానికి నేను ఏం చేయాలి?

వనిత మాటల కొలుపు - 14

సరైన సమాధానం

1	స	ర	13	రూ	14	ర	15	కు	16	లు
2	క	ల	మ	క	మ	క	ల	మ	క	ల
3	స	ర	17	క	ల	మ	క	ల	మ	క
4	స	ర	18	క	ల	మ	క	ల	మ	క
5	ర	స	19	క	ల	మ	క	ల	మ	క
6	ర	స	20	క	ల	మ	క	ల	మ	క
7	ర	స	21	క	ల	మ	క	ల	మ	క
8	ర	స	22	క	ల	మ	క	ల	మ	క
9	ర	స	23	క	ల	మ	క	ల	మ	క
10	ర	స	24	క	ల	మ	క	ల	మ	క
11	ర	స	25	క	ల	మ	క	ల	మ	క
12	ర	స	26	క	ల	మ	క	ల	మ	క

పై సమాధానంలో సరిపోయే సమాధానాలు పంపినవారు నలుగురు. వారు :

ఎస్. విజయకుమారి

హైదరాబాదు-36

జి. వసుధ

కోట (వెల్లూరు జిల్లా)

ఎన్. శారదాలత

ఒంగోలు

వల్లూరి లలితాకుమారి

గుత్తెనదీవి (కూర్చుగోదావరి జిల్లా)

బహుమతి మొత్తం 116 రూ. లను

ఈ నలుగురికీ సమానంగా పంచి

అందజేస్తున్నాము.

నడుము సన్నంగా వుంచుకోవడానికి తేలికైన వ్యాయామ పద్ధతులు చాలా ఉన్నాయి. బద్ధకించుకుండా రోజూ వ్యాయామం చేస్తే, మంచి ఫలితం వుంటుంది. □

ప్రసూన, హైదరాబాదు

కొందరి ముఖాలు ఎప్పుడూ తాజాగా చెమట పట్టకుండా ఉంటాయి. మరికొందరి ముఖాలు ముస్తాబైన వెంటనే చెమటపట్టి బిరుగ అవుతుంది. దీనికి గల కారణం ఏమిటి? ఎప్పుడూ ముఖం తాజాగా కనిపించాలంటే ఏం చేయాలి?

చర్మంలో - పొడి చర్మం, సాధారణంగా వుండే చర్మం, నూనెలా జిడ్డుగా వుండే చర్మం....ఈ విధంగా మూడురకాలు ఉంటాయి. ఆ మూడురకాల చర్మాలలోనూ మళ్ళీ కొన్ని రేదాలు ఉంటాయి. జిడ్డుగా ఉండే చర్మానికి తొందరగా చెమటపట్టే గుణం వుంటుంది. అందువల్ల అటువంటి చర్మం గల వారి ముఖం ఎప్పుడూ తాజాగా కనిపించదు. దీనికి ఏం చెయ్యాలంటే ముందుగా సబ్బుతో ముఖం కడుక్కుని, ఆ తర్వాత ముఖంపై వుండే సూక్ష్మమైన రంధ్రాలను కప్పేలా నిమ్మరసం, దోసకాయ వంటి ప్రకృతి సిద్ధమైన Astringent Lotions కాని లేదా అటువంటివే బజారులో లభించే 'రోషన్స్' కాని తీసుకుని ముఖంపై రాసుకోవాలి. కోర్ట్ క్రీమ్స్ ఎంతమాత్రం ఉపయోగించ కూడదు.

డి. జయ, కాశీబుగ్గ

ఎందరో తిరగదంపల్ల నా శరీరం నల్లగా కమిలి పోతున్నది. నా శరీరానికి నునుపు, మెరుగు రావాలంటే ఏం చేయాలి? మాది చిన్న వూరు కాబట్టి - మారేవో 'క్రీమ్స్ - రోషన్స్' అవీ ఉపయోగించమంటే-అటువంటివి ఇక్కడ దొరకవు. కనుక మాకు అందుబాటులో వుండేలా-మంచి ఫలితం కనిపించేలా మారేదైనా ఉపాయం చెబుతారని ఆశిస్తున్నాను.

ఎందరో తిరగదం, చర్మాన్ని తీవ్రమైన ఉష్ణానికి గురిచేయడం ఎంతమాత్రం మంచిదికాదు. అందు వల్ల చర్మం కమిలిపోవడమేకాక, అక్కడక్కడా

చర్మంలో పగుళ్ళు కూడా ఏర్పడతాయి. అంచేత మీరు గొడుగు వేసుకుని కూడా తీవ్రమైన ఎండలో నడవడానికి ప్రయత్నించకండి. ఇక మీ చర్మం నునుపుగా రావడానికి 'బ్లీచింగ్ ట్రిట్ మెంట్' చేయాలి. మామూలుగా పట్టడాల్సిన దుకాణాల్లో బ్లీచింగ్ క్రీమ్స్ కానీ వై టెనింగ్ క్రీమ్స్ కానీ దొరుకుతాయి. ఐతే మీరు ఇంట్లోనే తయారు చేసుకోవడానికి అనువుగా ఒక 'బ్లీచింగ్ మిక్చర్' ఎలా చేసుకోవాలో చెబుతాను. ఆ ప్రకారంగా ప్రయత్నించండి. ఒక అరకప్పు ముతకబియ్యం అన్నాన్ని నిమ్మరసంలో కలిపి - బాగా పిసికి ముద్దగా చేయండి. అది ముఖానికి రాసుకుని, బాగా అరిపోయేవరకు కొంతసేపు ఆగి, ఆ తర్వాత ముఖాన్ని కడిగేసుకోండి. ఆ తర్వాత చల్లగా ఉండే తడిగుడ్డతో ముఖాన్ని అడ్డుకోండి.

శైలజ, బాపట్ల

నా శిరోజాలు అక్కడక్కడా ఉంగరాలలా వంపులు తిరిగేలా చేసుకోవాలని అనుకుంటున్నాను. ఇందుకు నేను ఏం చేయాలి?

శిరోజాలు మామూలుగా తిన్నగా ఉండడం లేదా వంపులు తిరిగి ఉండడం అన్నది సహజంగా వుట్టుకతోనే రావాలి. మీరేదైనా ముఖ్యమైన 'ఫంక్షన్'కు వెళ్తూ ప్రత్యేక శిరోజాలంకరణ చేసుకోవాలంటే 'హెయిర్ డ్రెస్సర్స్' మీరు కోరిన రీతిగా శిరోజాలను తీర్చిదిద్దుతారు. జుట్టు చివర్లలో మీరు కోరినట్లు వంకలు రావడానికి వాళ్ళు ముందుగా జుట్టును తడిపి, అక్కడక్కడ శిరోజాలను 'రోలర్స్'లో ఉంచుతారు. ఒక గంట తర్వాత 'రోలర్స్' తీసేస్తే, జుట్టు మీరనుకున్నట్లు వంకలు వంకలుగా అందంగా కనిపిస్తుంది.

లత, నెల్లూరు

మారు ఇదివరలో శరీరం కొలతలను గురించి

అనసూయ హస్పటల్ నుంచి వచ్చేసరికి మరో ఇరవై రోజులు పట్టింది.

ఈ రోగా రవి మరింత ఆత్మీయుడయ్యాడు ఆ ఇంట్లో అందరికీ.

రవిచంద్ర కన్నతల్లి దగ్గరకు వెళ్ళేరోజు వచ్చింది.

అందరి కళ్ళల్లోనూ నీళ్ళు నిండాయి.

గుండెలు బరువుగా వున్నాయి.

అనసూయ రవిని ఎత్తుకు వెళ్తుంటే రుక్మిణికి ఏడుపు అగక రోపలికి పరుగెత్తింది.

“ఇంకా కొన్నాళ్ళు వుండకూడదమ్మా! మా రుక్మిణి బెంగపెట్టుకుంటుందేమో అని భయంగా వుంది....” రామచంద్రయ్యగారు అడగలేక అడిగారు.

“ఇప్పటికే రుక్మిణికి ఎంతో బాధ కలిగించాను. బాబుని తీసుకెళ్ళిపోవటమే మంచిదనుకుంటున్నాను. ఏమంటారు అన్నయ్యగారూ?” మాధవ రావుని అడిగింది అనసూయ.

“నిజమేనమ్మా! తీసుకెళ్ళు-ఎక్కడి వాళ్ళు అక్కడ వుంటేనే మంచిది” నిర్లిప్తంగా అన్నాడు. రవిని రుక్మిణికి ఇచ్చేయనా అని క్షణం ఆలోచించింది అనసూయ.

మనసొప్పలేదు. ఆ ఊహ బాగుండలేదు. ‘కని పెంచే తల్లికి పిల్ల భారమా?’ అనుకుని బాబుని తీసుకెళ్ళిపోయింది అనసూయ.

వెళ్ళబోయే ముందు రుక్మిణి ముఖం చూసుంటే అనసూయ అడుగు ముందుకు పడేది కాదు. బాబుని రుక్మిణి ఒళ్ళో పడుకోబెట్టి గాని కదిలేది కాదు.

‘గుండె పగిలి పోతుందేమో’ అనుకున్నది రుక్మిణిని చూసి భారతమ్మ.

‘అమ్మాయికి పిచ్చిగానీ ఎక్కడు కదా!’ అని రామచంద్రయ్యగారు భయపడ్డారు.

‘రుక్మిణి జీవితంలో నవ్వుకు చోటుందా?’ అనుకుని కలవరపడ్డాడు మాధవరావు.

వీళ్ళ ఆలోచనలను అబద్ధాలు చేస్తూ రెండు మూడు రోజులకే మామూలు పునిషయింది రుక్మిణి.

అందరితోనూ నవ్వుతూ మాట్లాడింది.

ఆత్తగార్ని వెంటబెట్టుకు వెళ్ళి రవిని చూసొచ్చింది.

‘బాధను మనం అనుభవించాలి. నవ్వుని నలుగురికీ పంచాలి’ అన్న సిద్ధాంతాన్ని నమ్మి తన ఆవేదనను పైకి తొణకనియకుండా రోరోపలే అణచుకున్నది రుక్మిణి.

కోడలు సరదాగా వుండటం చూసి తేలికపడింది రామచంద్రయ్యగారి మనసు. కాని....రవి లేక పోవటంతో ఇంట్లో సందడి తగ్గిపోయింది. రవి ఉయ్యాల కన్పించకపోవటంతో వాళ్ళకేమిటో వెలితిగా అనిపించింది.

మనసులో కొండంత నిరాశ పేరుకుపోయింది.

ఇంకా తండ్రి కాని కొడుకునూ, గొడ్రాలుగా వున్న కోడల్ని చూడలేక రెండురోజుల వ్యవధిలో

పెద్దకథ:

ఉండెవల్లి జయశ్రీ

చారతమ్మ. రామచంద్రయ్యగారు వెళ్ళిపోయారు.

తట్టుకోలేకపోయింది రుక్మిణి. భరించలేక పోయాడు మాధవరావు.

మూడు నెలలు నెలవు పెట్టి ఇద్దరూ తీర్థ యాత్రలు చెయ్యటానికి వెళ్ళిపోయారు.

పుణ్యక్షేత్రాలు, విహారస్థలాలు చూశాక మనసుకి కొంచెం స్త్రీమితం చిక్కినట్లనిపించింది.

*

ఈరికి తిరిగివచ్చేసరికి మాధవరావుకి ట్రాన్స్పరెన్స్ సిద్ధంగా వున్నది.

ఆ ఇంటిని అద్దెకిచ్చేసి అనసూయకు ఇల్లప్పు గించి బయల్దేరారు.

వెళ్ళేటప్పుడు రుక్మిణికి, అనసూయకు ఏడుపు అగలేదు.

‘రుక్మిణిలాంటి మంచి స్నేహితురాలు మళ్ళీ దొరకదు’ అనుకుంది అనసూయ.

‘మనసుని అర్థం చేసుకొని మాట్లాడే అనసూయల కోసం మళ్ళీ ఎక్కడ వెతకను? వెతికినా కన్పించరు’ అనుకున్నది రుక్మిణి.

“రుక్మిణి! బద్ధకించకుండా ఉత్తరాలు వ్రాస్తుండు. నీకెప్పుడు రావాలనిపిస్తే అప్పుడు మా ఇంటికి వచ్చేయి. నీకు తోబుట్టువులు లేనందుకు నన్ను నీ అక్కగా భావించి నా దగ్గరికి వస్తూ పోతూ వుండాలి.” బొట్టుపెట్టి చీరా. జాకెట్టు అందిస్తూ అన్నది అనసూయ.

“నీ వంటి స్నేహితురాలు దొరకటం నా పూర్వజన్మ సుకృతం. పిల్లల గొడవలో పడి నా ఉత్తరాలకు జవాబివ్వటం ఆలస్యం చెయ్యకు. పిల్లల్ని నెలవుల్లో మా ఇంటికి పంపించు. రవి

చంద్రని జాగ్రత్తగా పెంచు.”

కన్నీళ్ళతో నెలవు తీసుకున్నది రుక్మిణి.

అనసూయ, ప్రకాశరావు స్టేషను కొచ్చి, మాధవరావుకు రైర్యం చెప్పి, బాధగా వీడ్కోలు ఇచ్చారు. భారంగా ఆ వూరిని వదిలిపెట్టింది రైలు.

*

కొలగమనంలో నాలుగేళ్ళు గడిచిపోయాయి. భూమి గుండ్రంగా వుండనటానికి నిదర్శనంగా మాధవరావుకు మళ్ళీ సొంత వూరే ట్రాన్స్పరయింది.

ఇంట్లో అద్దెకున్న వాళ్ళు వేరే ఇల్లు చూసుకొని వెళ్ళటానికి రెండు మూడు రోజుల వ్యవధి అడిగారు. అనసూయ బలవంతం మీద వాళ్ళింట్లో వుండక తప్పలేదు-రుక్మిణి, మాధవరావు.

ప్రకాశరావు ఉద్యోగం మానేసి బిజినెస్ మొదలు పెట్టాడు.

రవిచంద్ర తర్వాత మళ్ళీ అడపిల్ల పుట్టింది అనసూయకు.

డాక్టరు తిట్టి. కోప్పడి. మళ్ళీ కాన్సువేన్ ప్రతకవని చెప్పటంతో తప్పనిసరిగా ఆపరేషన్ చేయించుకుంది అనసూయ.

అయ్యగు పెద్దూనే అడిగింది రుక్మిణి: “రవి చంద్రేడి?”

“పెరట్లో ఆడుకుంటున్నాడు. ఒరేయ్ రవి! ఒకసారిటు రా!” కేకవేసింది అనసూయ.

“ఎందుకమ్మా పిలిచావు?” తల్లి దగ్గరకు వచ్చి ముద్దు ముద్దుగా అడిగాడు రవి.

“ఇలారా! ఎవరోచ్చారో చూడు!”

సిగ్గుపడుతూ తల్లిదగ్గరే నుంచున్నాడు రవి.

“ఏరా! నన్ను చూస్తే కొత్తగా వుందా? నేను....నేనురా! చిన్నప్పుడు నిన్నైత్తుకున్నాను. గుర్తు లేదా?” రవిని చూడగానే మనసు ఊహించింది రుక్మిణికి.

ఆనందబాషాలు తుడుచుకుంటూ అన్నది :
“దాగా పొడుగెదిగాదు. యు. కె. జీరో చేరాదా?”

“రవీ : చెప్పు. అలా సిగ్గుపడతావేం? అంటేకి ఏం చదువుకుంటున్నావో చెప్పు.”

‘అంటేనా!....నేను కేవలం అంటేనే అవుతానా? కన్నతల్లి ఆస్పత్రిలో వున్నప్పుడు కళ్ళల్లో పెట్టుకొని పెంచినందుకు నేను కనీసం పెంపుడు తల్లిని కూడా కానా?’ మనసు చివుక్కుమంది రుక్మిణికి.

“పస్ట్ స్టాండర్డ్స్ లోకి వచ్చాను!” ముద్దుగా చెప్పాడు.

“రవీ : ఇటురా : ఒక్కసారి నా దగ్గరకు రా :” చేయి చాసింది రవి వైపు.

రానన్నట్లు అడ్డంగా తలూపాడు.

“రావూ? ఎందుకు రావురా?” అంటూ ఒక్క ఉడుటున రవి నెత్తుకున్నది రుక్మిణి.

అనుకోని ఈ సంఘటనకు రవి భయపడి ఏడుపు ప్రారంభించాడు.

“వాడిని దించు రుక్మిణి : భయపడుతున్నాడు. ఇంకా కొత్త కదా : రెండ్రోజులు పోతే దగ్గరికి వస్తాడు.”

వెంటనే రవిని క్రిందకు దింపింది రుక్మిణి.
“రవిచంద్రా : నన్ను చూసి భయపడుతున్నావా? నేను నీకు గుర్తులేనా?” నీరసంగా అడిగింది.

“ఏమిటి నీ విచ్చి రుక్మిణి : వాడికి నువ్వెలా గుర్తుంటావు? నెలల పిల్లాడప్పుడు వెళ్లి పోయావు. నాలుగేళ్ళ తర్వాత తిరిగి వచ్చావు. ఒక్క నాలుగు రోజులు ఓపిక పట్టు. అంటే, అంటే అని నిన్ను క్షణం వదలదు!” రవి సుదుటి మీద ముద్దు పెట్టుకుంటూ అన్నది అనసూయ.

‘అంటే....అంటే అని కాదు-అమ్మా. అమ్మా అని పిలవాలి.’ ఆక్రోశించింది రుక్మిణి హృదయం.

*

మంచిరోజు చూసి సొంత ఇంట్లోకి వెళ్లి పోయారు మాధవరావు దంపతులు.

ఈ నాలుగు రోజుల్లోనూ రవిని కొంచెం అలవాటు చేసుకున్నది రుక్మిణి.

రుక్మిణిలో దాగి వున్న మాతృప్రేమని గుర్తించాడు మాధవరావు.

రాత్రి భోజనాలయ్యాక నవలొకటి చదువుతూ కూర్చున్నది రుక్మిణి.

‘పేపర్ మధుస్తూ “రుక్మిణి : నీతో ఒక విషయం మాట్లాడాలి :” అన్నాడు మాధవరావు. “ఏమిటది?”

“నీకు ఎవరైనా దత్తత చేసుకోవాలని వున్నదా?” సూటిగా అడిగాడు అతను.

“నాకలాంటి ఆరోచన ఇంతవరకూ రానే లేదు. మీరెప్పుడు అనుకున్నారూ ఈ మాట?” భర్త వంక ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ అడిగింది ఆమె.

“నాకెందుకో అలా అనిపించింది. మనిషిగా పుట్టినందుకు ఏదో ఒక మంచి పని చేశామన్న సంతృప్తి కలగాలి కదా : అందుకని....ఎవరైనా మంచి పిల్లాడిని చూసి....అంటే నా ఉద్దేశంలో ఆరోగ్యంగా వున్న ఆబ్బాయిని పెంచుకుందామని వున్నది. నువ్వు ఏమంటావు?” కుతూహలంగా చూశాడు రుక్మిణివంక.

“మీ ఇష్టం :” ముఖావంగా అనేసి పుస్తకం లోకి తల దూర్చింది ఆమె.

‘నీవు తల్లివి కాలేవు. నా వంశాన్ని వృద్ధిలోకి తేలేవు. కనీసం ఎవరైనా దత్తత చేసుకొని ఇంటి పేరు నిలుపుకుంటాను’ అని అతను చెప్పలేక చెప్పినట్లు అనిపించింది రుక్మిణికి.

‘జనాభా లెక్కకి తప్పితే నేను బ్రతికున్నందు వల్ల ఏమిటి ప్రయోజనం?’ ఉప్పెనలాగా దుఃఖం ముంచుకు వచ్చింది ఆమెకు.

“అరెరె : రుక్మిణి ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు? ఇప్పుడు నేనన్న మాటల్లో ఏదైనా తప్పుందా? నీకు బాధ కలిగించే పనేదీ చెయ్యను. సరేనా? ఏడవకు....ప్లీజ్ : ఏడవకమ్మా!” మాధవరావు లాలనగా అన్నాడు.

అతని బుజ్జగింపుతో రుక్మిణి దుఃఖం మరింత ఎక్కువయింది.

“ఏడవకుండా చెప్పు. నీకు దత్తత ఇష్టం లేదా?”

మాట్లాడలేదు రుక్మిణి. వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న రుక్మిణిని చూసిన మాధవరావు కళ్ళల్లో నీరు తిరిగింది.

“నిన్ను కించపరచాలని నేననలేదు రుక్మిణి : దత్తత ఇష్టం లేకపోతే మానేద్దాము. దానికింత ఏడుపెందుకు? విచ్చి పిల్లా : లే....లే....అనవసరంగా ఏడ్చిందాను. సారీ!”

“మీరే నన్ను క్షమించాలి. మిమ్మల్ని తండ్రిని చెయ్యలేకపోయాను.”

“ఎందుకోయ్ ఇంత చిన్నవిషయానికి అంత బాధ? మనం ఎవరికీ బుణం లేము, మనకు ఎవరూ బుణం లేరని సంతోషించక. నా మటుకు నేను హాయిగానే వున్నాను. చూడు రుక్మిణి : ‘బుణానుబంధ రూపేణ పశుపత్ని సుతాలయా :’ అన్నారు పెద్దలు. చెప్పింది పురుషుడు కాబట్టి ‘పత్ని’ అన్నదేమో : అదే స్త్రీ నోద్దోంచి వస్తే ‘పశుపతి సుతాలయా :’ అనేదేమో : ఏదైనా మనం అనుకోవటాన్నిబట్టి, అర్థం చేసుకోవటాన్ని బట్టి వుంటుంది. మన ఇద్దరం ఒకరికొకరం బుణపడి వున్నాము. ఈ ప్రపంచంలో నాకున్న బంధం నువ్వొక్కదానివే : నువ్వు సుఖంగా సంతోషంగా వుండాలని నా కోరిక. ఇంతెప్పుడూ ఏడవవు కదూ!” అతని కంఠం బొంగురు పోయింది.

చెప్పిన తర్వాత చూసింది ఆమె.

తనకోసం బాధ పడున్న భర్త కళ్ళల్లో ఆవేదన స్పష్టంగా కనిపించింది రుక్మిణికి.

“ఇప్పుడే కాదు. జీవితంలో ఇంతెప్పుడూ ఏడవకుండా వుండటానికే ప్రయత్నిస్తాను.” అతని ఆరచేతిలో తన చేతిని వుంచి ఒట్టు పెడుతున్నట్లుగా అన్నది.

“థ్యాంక్స్ :” రుక్మిణిని దగ్గరకు తీసుకుంటూ అన్నాడు మాధవరావు.

*

రెండు మూడు రోజులైనా భర్త దత్తత ప్రసంగం తీసుకురాకపోతే ఒకరోజు తనే కదిల్చింది. “ఎవర్ని దత్తత చేసుకుంటే బాగుంటుందంటారు : మీకు తెలిసినవాళ్ళ పిల్లలెవరైనా వున్నారా?”

గంభీరంగా మారిపోయాడు మాధవరావు.

“తల్లి తండ్రి వున్న పిల్లాడ్ని దత్తత తీసుకోవటం అనవసరం.

“తల్లి ప్రేమ ఎలాంటిదో తెలియని అనాథ బాలుడిని పెంచుకుందామని వున్నది. నువ్వే మంటావు?” రుక్మిణి అభిప్రాయం కనుక్కోవటానికి కాస్తేపు ఆగాడు. రుక్మిణి మాట్లాడలేదు.

“తల్లి తండ్రి తెలియని పిల్లాడయితేనే నయం కదూ : మనల్ని తల్లిదండ్రులుగా భావిస్తాడు.

వాణ్ణి పెంచి పెద్ద చేసి మంచి చదువు చెప్పించి ఉత్తమ పౌరుడిగా తీర్చిదిద్దగలిగేదాడు. అంత కంటే మన జీవితాలకు సార్వకల వుంటుందని నేననుకోను. అసలు మనమే కాదు .... ఏ కన్న వాళ్ళయినా కోరుకొనేది అదే: ఏమంటావు రుక్మిణీ, నీ అభిప్రాయ మేమిటో చెప్పు.”

“నాకు అనాథ పిల్లల్ని పోషించాలని కోరిక లేదు. నాకున్న ఒకే ఒక కోరిక రవిచంద్ర చేత ‘అమ్మా’ అని పిలిపించుకోవటం. నాకు రవిని పెంచుకోవాలని వున్నది. మీ కిష్టమేనా?” తన మనసులో మాట చెప్పింది రుక్మిణీ.

“నా ఇష్టం తర్వాత చెప్తాను. ముందు మీ అనసూయ అంగీకరిస్తుందా? ఆయన ఒప్పు కుంటారా?” అనుమానంగా అడిగాడు.

“ముందు మీరు ఊహించండి. నేను వాళ్ళని ఒప్పిస్తాను!” దృఢంగా అన్నది రుక్మిణీ.

“నేను వేరే అనటం ఎందుకు? పెంచేదానివి నువ్వు. మనం పెంచినందుకు వాడు వృద్ధిలోకి వచ్చి మంచి పేరు తెచ్చుకుంటే చాలు!” అంగీకారంగా అన్నాడు అతను.

“అయితే రేపే వెళ్ళి అనసూయని అడుగు తాను. అడిగి రమ్మంటారా?”

“వెళ్ళగానే....రవిచంద్రని ఇచ్చేయి....నేను పెంచుతాను అనకుండా....మేము ఎవరైనా దత్తత చేసుకుందా మనుకుంటున్నాము. నీ అభిప్రాయ మేమిటని నెమ్మదిగా అడుగు. సమాధానం ఏం చెబుతుందో చూసి అప్పుడు నీ కోరిక బయట పెట్టు. ప్రకాశరావుగార్ని కూడా కనుక్కొని రెండు మూడు రోజుల్లో ఏ సంగతి చెప్పమను. తెలిసిందా ఎలా మాట్లాడాలి?” తెలిసిందన్నట్లు తలూపింది రుక్మిణీ.

“ఇంక అన్నం పెట్టు. అప్పుడే తొమ్మిదయింది!” అన్నాడు మాధవరావు.

మాధవరావుకు పెట్టి తనూ వడ్డించుకున్నది రుక్మిణీ. కాని....ముద్ద దిగలేదు. మంచిసీళ్ళతో కూర అన్నం మింగింది. మాధవరావు లేచి వక్కపొడి వేసుకుంటూ అన్నాడు: “రేపు అడిగే దానికి ఇప్పట్నుంచే ఆలోచనా? కంచంలో అన్నం కదలేదు. ముందు అన్నం తిను....తర్వాత నిద్ర పోకుండా ఆలోచించు.”

కంచంలో చేయి కడిగేసుకొని లేచింది రుక్మిణీ.

మాధవరావు అన్నట్లు ఆమెకు నిద్రపట్టలేదు.

సుందరీ మందిరం

మొహం అంద వికారంగా వుంటే—ఏం చెయ్యాలి? “దేవుడు మనకి అందం ఇవ్వలేదు—ఏం చేస్తాం” అనుకుంటూ కూచునే రోజులు పోయాయి. అదెక్కడో ‘మహర్షలం’ వుండేదిట. అంద వికారులు ఆ సీళ్ళతో మొహం కడుక్కుంటే, సౌందర్యవంతులు అయ్యేవారుట! ఇలాటి కథల్ని మనం ఎన్నో చదివాం. “అలాంటివన్నీ కథల్లోనే జరుగుతాయి—అని ఇప్పుడు మనం అనుకోనక్కర్లేదు.” అంటారు మాస్కోలోని ‘ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ కాస్మటాలజీ’ నిర్వాహకులు. మొహం ఎంత వికారంగా వున్నా, దాన్ని వాళ్ళు ‘అతి సుందరం’ గా తయారు చేస్తున్నారు. కొందరి మొహాల మీద మచ్చలుంటాయి; కొందరి ముక్కు బాగుండకపోవచ్చు; కొందరి పెదవులు పెద్దవిగా వుండొచ్చు. ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ లో ఇలాంటివెన్నో సరిచేస్తున్నారు. ఆధునిక విధానాలతో ఎందరో శాస్త్రజ్ఞులు, శస్త్ర చికిత్సా నిపుణులూ ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ లో పనిచేస్తున్నారు. ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ ఎన్నోరకాల సౌందర్య సాధనాలను కూడా తయారు చేస్తున్నది. ఈ విధంగా అక్కడి ఈ ‘సుందరీ మందిరం’ ఎందర్నో ఆకర్షిస్తున్నది.

‘దత్తత విషయం చెప్పగానే అనసూయ ఏమంటుందో? ముందు ఆశ్చర్యపోతుంది. తర్వాత అనందిస్తుంది. కాని....రవిచంద్రని ఇవ్వటానికి ఒప్పుకుంటుందా? అనసూయ ఒప్పుకున్నా ప్రకాశరావు ఏమంటాడో? రవిచంద్రని కాకుండా ఇంకెవరినీ పెంచుకోవటానికి మనసొప్పటం లేదు. ఉంగరాలు తిరిగి ముఖం మీదకు వడే ఆ జుట్టూ, నల్లటి పెద్ద కళ్ళూ, నవ్వితే సొట్టయిపడే ఆ పాల

బుగ్గలు....ఎంత బాగుంటాడో” అనుకుంది రుక్మిణీ.

‘దేవుడి దయవల్ల అనసూయ ఒప్పుకుంటే బాగుండును. రవిచంద్రని నా ప్రాణం కంటే ఎక్కువగా చూసుకుంటాను!’ అనుకుని భగవంతుడి మీద భారం వేసి పడుకున్నది రుక్మిణీ.

మాధవరావు ఆపీసులో ఈ విషయం చెప్పినప్పుడు చాలామంది ఆశ్చర్యపడ్డారు. “కంటే ఖర్మం గాని పెంచుకోవటం ప్రారబ్ధం గదా!

ఎందుకోయ్!” అన్నారు కొంతమంది. కొంత మంది “నిజమే! ఎవరో ఒకరు ఇంట్లో తిరుగుతూ వుంటే మీ మినెస్కీ సందడిగా వుంటుంది. మీకూ తృప్తిగా వుంటుంది!” అన్నారు. మరి కొందరు “ప్యామిలీలో పిల్లాడ్ని తీసుకుంటారా? అనాథ శరణాలయంలో చూస్తారా? లేకపోతే ఎవరి నయినా నిర్ణయించుకున్నారా?” అని అడిగారు.

“ఇంకా ఎవర్ని నిర్ణయించుకోలేదు. రాత్రే అనుకున్నాము. తల్లిని తండ్రిని గుర్తు పట్టని పిల్లాడయితే మంచిదనుకుంటున్నాను” అన్నాడు మాధవరావు. అన్నీ ఆరాలు తీసే ఓ అయిదారు గురు మాత్రం అన్నీ వివరాలు అడిగారు.

“ఎన్నేళ్ళ పిల్లారు కావాలి? ఏ రంగులో వుండాలి? మాటలు వచ్చినవాడు కావాలా? మధ్య తరగతి కుటుంబంలోంచి కావాలా? పేదరికంలో వున్న వాడిని తీసుకుంటారా?” వాళ్ళు ప్రశ్న మీద ప్రశ్న వేస్తుంటే ఓపిగ్గా జవాబిచ్చాడు మాధవరావు. మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకి కాఫీ చేసుకొని త్రాగి మాధవరావు కోసం ఫ్లాస్కులో పోసుంచి ఇంటికి తాళం వేసి బయల్దేరింది రుక్మిణి.

ఉదయం లేచిన దగ్గర్నుంచి మనసు రవిచంద్ర చుట్టే తిరుగుతున్నది. అనసూయ అంగీకరించేదాకా అనుమానమే! తర్వాత ఆమె భర్త ‘ఊ!’ అనే దాకా సందేహమే! ఆయనకసలు పిల్లలంటే వెర్రి ప్రేమ. ‘నో’ అనేస్తాడేమో? వాళ్ళకు ఏ విధమైన ఆర్థిక ఇబ్బందీ లేదు. మరి ఏ కారణంగా దత్తత ఇస్తారు?

కాకిపిల్ల కాకికి ముద్దు అని బిడ్డలపట్ల తల్లి తండ్రుల ప్రేమ ఒకటే కదా! దానిలో పేద వారినీ పెద్దవారినీ తేడాలేం లేవు.

ధనవంతులైనా పేదవారైనా కూడా తమ పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయి తమకు అండగా నిలవాలనే ఆశిస్తారు.

“ధరణికి గిరి భారమా!....కనిపించే తల్లికి పిల్ల భారమా!”

అనుకోకుండా ఆ చరణం గుర్తుకొచ్చి గుండె బరువెక్కింది రుక్మిణికి.

*

ఎప్పటిలా చనువుగా కాకుండా భయంభయంగా అనసూయ ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టింది రుక్మిణి. ‘అనసూయా!’ నెమ్మదిగా పిలిచింది. తన గొంతు తనకే కొత్తగా వినిపించింది రుక్మిణికి.

‘అనసూయా!’ గొంతు సవరించుకొని కొంచెం గట్టిగా పిలిచింది రుక్మిణి.

“ఆ! వస్తున్నా! ఎవరూ? ఏమిటి అక్కడే నిలబడ్డావ్ పరాయిదానిలాగా? రోపరికి రా!” స్నేహితురాలి చెయ్యి పట్టుకొని తీసుకువెళ్ళింది అనసూయ.

“ఏమిటి విశేషం? ఈ మధ్య అసలు రావటం మానేశావు? రవి రెండుమూడుసార్లు అడిగాడు. అంటే వాళ్ళింటికి తీసుకెళ్ళమని....” కబుర్లు చెబుతూ మంచిసిగ్గు ఇచ్చింది.

“ఆ! నువ్వెందుకు వస్తావులే? రవిని పని వాడి చేతికయినా ఇచ్చి పంపాల్సింది.” నుదుట పట్టిన చెమట తుడుచుకుంటూ అన్నది రుక్మిణి.

“మా పిన్నతగానూ వాళ్ళు వచ్చి వెళ్ళారు. రావటానికి కుదరలేదు. పనివాడికి బజారు పని తోనే సరిపోయింది. ఏమిటో చూస్తుండగానే సంసారం పెరిగి పెద్దదయింది. ఇందులో పది కొట్టుకుపోతున్నాను. బయట ప్రపంచంతో సంబంధం లేకుండా పోయింది. ఎలావున్నారు మీ వారు? నువ్వెలా వున్నావు?” పూరీల పిండి కలుపుతూ అడిగింది అనసూయ.

“నువ్వు చేస్తున్నావేమిటి ఈ పసంతా— వంటావిడేది?”

“అమ్మకి ఒంట్లో బాగుండలేదు. వంటా విడని అక్కడికి పంపించాను.”

“కూర్చో! ముందు కూర చేస్తాను. తర్వాత పూరీలు వత్తచ్చు.” బంగళాదుంపలు తరుగుతూ అన్నది అనసూయ.

“నేనొక సంగతి చెబుతామని వచ్చాను!” ఉల్లిపాయ పొట్టు తీస్తూ అన్నది రుక్మిణి.

“ఏమిటిది?” కుతూహలంగా అడిగింది అనసూయ తలెత్తి.

“ఎవరైనా దత్తత చేసుకుందామన్నారు మావారు....”

“నేనెప్పుడో చెబుదామనుకున్నాను కానీ.... నువ్వేమనుకుంటావో అని సంకోచించాను!” రుక్మిణి మాటలకు అడ్డు తగులుతూ అన్నది అనసూయ.

“అయితే నీ ఉద్దేశం కూడా అదేనంటావా?” మెల్లగా అన్నది రుక్మిణి.

“అవును రుక్మిణి! ఎవర్నో ఒకర్ని పెంచుకున్నంత మాత్రాన పుట్టే పిల్లలు పుట్టక మౌనారా?

దత్తత చేసుకున్నవేళ మంచిదయితే....నీకు వెంటనే కాన్పు కూడా వస్తుంది. అప్పుడు నువ్వు పెంచుకున్న పిల్లవాడి మీద సవతితల్లి ప్రేమ చూపించకుండా వుండాలి. అయినా నువ్వలాంటి దానిని కాదులే! నీకు ప్రేమించే హృదయముంది. అందర్నీ సమానంగానే చూస్తావు!” తనకు తానే సమాధానం చెప్పుకుంటూ కూర తరిగింది అనసూయ.

అనసూయ తన మీద మంచి అభిప్రాయం వెలిబుచ్చినందుకు సంతోషించింది రుక్మిణి.

“నీకు సవతితల్లిల మీద సదభిప్రాయం వున్నట్లు లేదే? అందరూ ఒకేలా వుంటారా అనసూయా!”

“నా అభిప్రాయాలకేం గానీ .... ఎవర్ని పెంచుకోవాలనుకుంటున్నావో చెప్పు.”

“చెప్పనా?” గుండె దడదడలాడింది రుక్మిణికి.

“అయితే ఎవర్ని దత్తత చేసుకోవాలో గూడా నిర్ణయించుకున్నారన్నమాట!” కొంచెం నిష్ఠూరంగా అన్నది అనసూయ.

“నేననుకున్నాను గాని-ఇంకా వాళ్ళను అడగలేదు. తీరా అడిగాక జవాబు ఎలాంటిది వినాల్సి వస్తుందోనని భయంగా వున్నది.”

“నీవంటి ప్రేమమూర్తికి పిల్లాడిని ఇవ్వటానికి ఎవ్వరూ సందేహించరు రుక్మిణి! త్వరగా వాళ్ళని అడిగి ఏ సంగతి తేల్చుకో! ముందు ఆ తల్లితండ్రులెవరో చెప్పు!” ఆత్రంగా అడిగింది అనసూయ.

“నువ్వే అనసూయా! నువ్వే నాకు పుత్ర భిక్ష పెట్టాలి!” గబగబా అనేసింది రుక్మిణి.

ముందు రుక్మిణి చెబుతున్నదేమిటో అర్థం కాలేదు అనసూయకు.

“ఏమిటి రుక్మిణి! నువ్వేమంటున్నావు?” ఆయోమయంగా అన్నది అనసూయ.

“అవును అనసూయా! నాకు రవిచంద్రని దత్తత చేసుకోవాలని వున్నది. వాడిచేత ‘అమ్మా!’ అని పిలిపించుకోవాలని వున్నది. నీకిష్టమేనా? మీవారొప్పుకుంటారా?” ఆత్రంగా అడిగింది రుక్మిణి.

‘నా ఎదురుగానే రవి, రుక్మిణిని అమ్మా అని పిలవటం నేను భరించగలనా? వాడు అమ్మా అంటే నా తల్లిపేగు కదలదా? ఇన్నాళ్ళూ నా కళ్ళముందున్నవాడు ఇప్పుడు కనుమరుగవుతే

నేను భరించగలనా? ఆందోళనపడింది అనసూయ
అమ్మ మనసు.

“త్వరగా జవాబు చెప్పు అనసూయా! రవి
చంద్రుని మాకివ్వటం నీకిష్టం లేదా?” అనసూయ
కుజాలు పట్టుకొని కుదుపుతూ అడిగింది రుక్మిణి.

“నా ఇష్టమేముంది? మావార్ని అడగలి.
ఆయనొప్పుకోవాలి.”

మానంగా వున్న స్నేహితురాలి ముందు
కూర్చోలేక పెరట్లోకి వెళ్ళి జామచెట్టు నీడన
కూర్చుంది రుక్మిణి.

‘నీకు దత్తత ఇవ్వటానికి ఎవరైనా ముందుకు
వస్తారు. నీవు ప్రేమ మూర్తివి, మంచి దానివి
అంటూ కబుర్లు చెప్పిన అనసూయ తన పిల్లాడిని
ఇవ్వటానికి సందేహిస్తున్నది. చిన్నప్పటినుంచీ
నా స్వభావం తెలిసిన తనే వెనుకంజ వేస్తే....
ముక్కు. ముఖం తెలియని వాళ్ళు తనకు తమ
పిల్లవాడిని పెంచుకోమని ఎలా ఇస్తారు?’

అలోచనల ప్రవాహంలో కన్నీరు వరదయింది
రుక్మిణికి.

‘ఒంట్లో బాగుండక కొంచెం త్వరగా ఇంటి
కొచ్చిన ప్రకాశరావు కాళ్ళు కడుక్కుందామని
పెరట్లోకి వెళ్ళాడు.

కారుతున్న కన్నీటిని రెక్కచెయ్యక భూన్యం
లోకి చూస్తూ కూర్చున్న రుక్మిణిని చూసి కంగారు
పడ్డాడు అతను. “ఏమిటి అనసూయా! మీ
రుక్మిణి అలా వున్నదే?” గాభరాగా అడిగాడు
వంటింట్లోకి వచ్చి.

“మీ రెప్పుడొచ్చారు ఆ పీస్ నుంచి?”
అశ్చర్యంగా అడిగింది అనసూయ.

“ఇప్పుడే వచ్చాను కాని....రుక్మిణి ఏడుస్తున్న
దెండుకు నువ్వేమన్నా అన్నావా?”

‘రుక్మిణి ఏడుస్తున్నదా? ఈ పూరిం
గొడవలో పడి మళ్ళీ దాని సంగతే మర్చిపోయాను.
పిచ్చిపిల్ల! నేనే అనవసరంగా ఏడ్చిందాను’
అనుకుంటూ రుక్మిణి దగ్గరకు పరుగున వెళ్ళింది
అనసూయ.

“రుక్మిణి! లోపలికి రామ్మా! ఒక్కదానివి
ఇక్కడ కూర్చున్నావేం? రామ్మా రా! ఆయన
కూడా వచ్చారు. పిలుస్తున్నారు రా!” రుక్మిణిని
లేవదీసింది.

“మా వార్ని నువ్వే అడుగు. ఏమంటారో?”
నెమ్మదిగా అన్నది అనసూయ. [నశేషం]

వ్యామోహ తరం

బొమ్మలాంటి ఒక సుందరి
కమ్మని చిరునవ్వుకటి విసిరి
తెమ్మని ఏదయినా అడిగితే
కిమ్మనకుండా సమకూర్చితే
అవుతుంది అదే గొప్పవరం
అనుకొనే ఈ వ్యామోహ తరం
కళ్ళులేని ఒక వనిత
తల్లిలాంటి ఒక పునీత
అయ్యా ధర్మం చెయ్యండని
అడిగితే అంటారు ముష్టి ముండని!

—అరుణ

[బి. ఎ. ఫైవర్ ఇయర్
ప్రభుత్వ కళాశాల,
జగిత్యాల]

విద్యార్థిమల రచనలు

గోరంత దీపం

ఒక దీపం వెలిగింది
మనసెంతో మురిసింది,
ఎనాటి నుండో ఎదురు చూచిన కాంతి
జగతినే నింపింది.

మిణుకు మిణుకుమనే
ఈ దీపం
చెణుకులీనుతూ
వెలిగింది

వెలవెలబోయే
నా జీవితాన్ని
మిలమిలలాడించింది

ఎనాటినుండో ఎదురు చూసిన ఆనందం,
మదినిండా నింపింది,
హృదయాన్నే వెలిగించింది.

నిశ్చలంగా నిలుచుందో ఈ దీపం ఈ నాడు
కర్కశంగా వేధించెను మనస్తాపమానాడు

ఆ నాడు—
చమురు లేని ప్రమిదలో
వత్తి వెలగనన్నది

మోడువారిన జీవితాన
అశ మెదలనన్నది

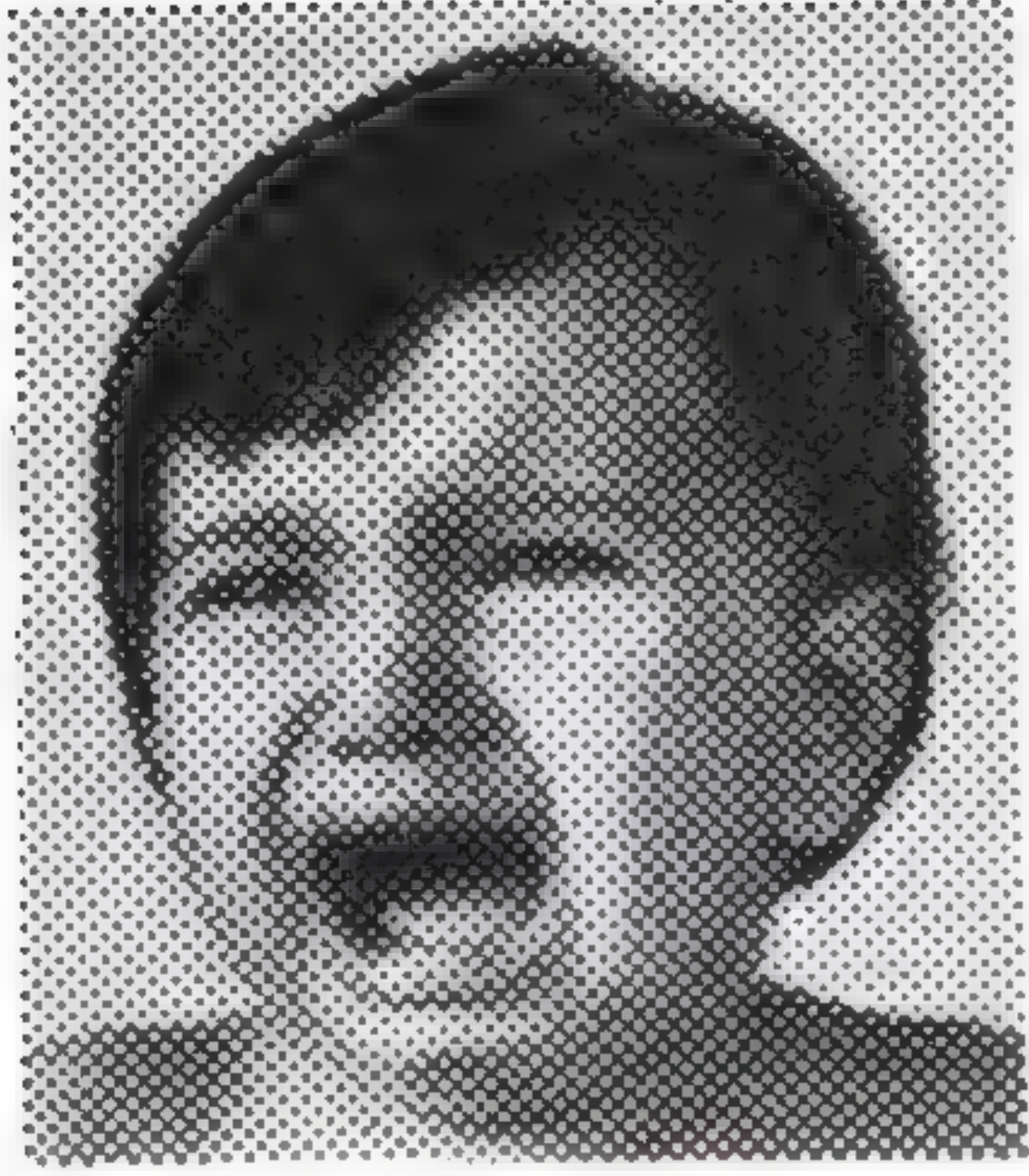
ఎనాటినుండో అనుభవిస్తున్నాను ఈ తాపం
ఈనాటినుండే తీరింది ఈ శాపం

నా దీపం వెలిగింది వెలుగెంతో నింపింది
బండబారిన బ్రతుకుకు అండగా నిలిచింది
బ్రతుకంతా మెరిసింది వెలుగులతో నిండింది
గోరంత దీపం కొండంతై వెలిగింది.

—‘ప్రభు’ (కలం పేరు)

(బి. ఎస్.సి. విద్యార్థిని, యస్. ఐ. ఇ. టి. కళాశాల, మద్రాసు)

పసి బిడ్డకు జీర్ణసంబంధమైన
బాధలు కలిగినప్పుడు...

సామ్యంగా పనిచేసే
అమృతాంజన్
గ్రేప్ మిక్స్చర్
బాధను ఆతి త్వరగా తగ్గిస్తుంది

కడుపునొప్పి, ఆజీర్ణము, వాయువు, పళ్ళు
వచ్చేటప్పుడు కలిగేబాధలు మొదలైన
వాటిలో దేనితోనైనా సరే, మీ పసిబిడ్డ
బాధ పడుతూంటే అమృతాంజన్ గ్రేప్
మిక్స్చర్తో ఆతి త్వరగా ఉపశమనం
కల్పించండి త్వరగా సులభంగా తిరిగి
మీ పసిబిడ్డ ఆనందంగా నవ్వుతుంది.

గృహోషధములు
తయారుచేయుటలో
తరతరాలుగా నమ్మికకు
పాత్రమైన అమృతాంజన్ వారి
తయారీ.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

OBM 3410/3 TG

బెంగాల్ స్వీట్:

బాబర్ షా

అమర్య 'వనిత'లో ప్రచురించిన బెంగాల్ తీసి వంటకాలు చాలా
బాగా వచ్చాయంటూ పాఠకులు ఉత్తరాలు రాశారు. అటువంటి తీసి వంట
కాలు మరేవైనా ఉంటే తెలియజేయమంటూ కోరారు. వారిని ఇక్కడ
వివరిస్తున్న వంగమాధురీ 'బాబర్ షా'ను రుచి చూడమని కోరుకుంటున్నాము.

'బాబర్ షా' చేసే విధానం గురించి తెలుసుకొనే ముందు దాని
'తీయని గాఢ' తెలుసుకుందామా?

పశ్చిమ బెంగాలులోని మిడ్నాపూరు జిల్లాలో షీర్ పాయ్ అని ఒక
గ్రామం ఉంది. అది ఒకప్పుడు పట్టు పరిశ్రమకు కేంద్రం. 19వ శతాబ్దంలో
అక్కడి నీయ్కా ఫాక్టరీలో ఎడ్వర్డ్ బాబర్ అన్న ఆంగ్లేయుడు అధికారిగా
పని చేస్తూండేవాడు. అతనికి తీసి వంటకాలంటే ఎంతో ఇష్టం. షీర్ పాయ్ లో
తీసి వంటకాలు చెయ్యడంలో పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించిన ఏరాన్ ఆట
అనే అతను ఒకసారి ఒక కొత్త తరహా తీసి వంటకంచేసి దానికి—తమ
గ్రామస్థులతో ఎంతో ప్రేమాభిమానాలతో కలిసి మెలసి ఉండే ఎడ్వర్డ్ బాబర్
పేరిట 'బాబర్ షా' అని పేరు పెట్టాడు.

అలా భారతీయులపట్ల అభిమానం చూపిన ఒక ఆంగ్లేయుని పేరిట
వెలసిన బాబర్ షా ప్రజల మధ్య ఎంతో ఆదరణ సంపాదించుకుంది.
అలా బాబర్ షా బెంగాలులోని తక్కిన ప్రాంతాలకు కూడా వ్యాపించింది.

బాబర్ షాను ఎలా తయారు చేస్తారు?

మొదట శుభ్రమైన గోధుమపిండి ఒక కిలో, 500 లేదా 600 గ్రాముల
శుభ్రమైన వెన్న, అవసరమైనంత చక్కెర సిద్ధం చేసుకుంటారు.

అలా సిద్ధం చేసుకున్నాక గోధుమపిండిని (పిండిని బాగా జల్లించి
తీసుకుంటారు) వెన్నతో కలిపి అలా కొన్ని నిమిషాలు ఉంచేస్తారు. ఆ
పిండిని ఒక పాత్రలోకి తీసుకుని అది పూర్తిగా తడవడానికి అవసరమైనంత
నీళ్ళు కలుపుతారు. అలా చేశాక పిండిని బాగా కలియబెడతారు. పిండి
బాగా కలిశాక దాంట్లో మరికొస్త నీళ్ళుపోసి పిండి జారుగా దోసెపిండిలా
ఉండేలా కలుపుకుంటారు.

ఆ తర్వాత స్వేదన బాణలి ఉంచి అందులో పరిశుభ్రమైన వెన్న
కొద్దిగా వేస్తారు. తర్వాత కారప్పుస (కారాబాండి) తయారు చెయ్యడానికి
ఉపయోగించే బెజ్జాలున్న గరిటె (మరీ పెద్దదీ మరీ చిన్నదీ కాకుండా మధ్య
స్థంగా ఉండేది) తీసుకుని దాన్ని బాణలిలోని వెన్నకు తగిలేలా ఉంచుతారు.
అలా ఉంచి బాణలిలో ఉన్న వెన్నను మరిగేలా కాస్తారు.

అది అలా మరుగుతుండగా కలిపి ఉంచిన పిండిని ఒక కడవలో
తీసుకుని దాన్ని బొట్టు బొట్టుగా గరిటెలో పడేలా చేస్తారు. అలా పిండిని

గరిటెలో చుట్టూ వృత్తాకారంలో పోస్తారు. ఏండి బొట్లన్నీ మొత్తంగా కలిసి బాగా ఎర్రగా వేగేదాకా అలా ఉండనిస్తారు. వేయించిన ముక్కలు కరకరలాడుతూ ఉంటాయి. ఆ ముక్కలను విడిగా ఒక పళ్ళెంలో ఉంచుతారు. విడిగా మరో పాత్రలో అవసరమైనంత చక్కెర తీసుకుని అందులో నీళ్ళుపోసి వెచ్చబెట్టి చిక్కని చక్కెర పాకం తయారు చేసుకుంటారు. పాకాన్ని బాగా చల్లారనిస్తారు. పళ్ళెంలో తయారు చేసి ఉంచిన ముక్కల మీద పాకాన్ని ఒక గరిటెలో తీసుకుని చల్లుతారు.

పాకంలో నానిన 'బాబర్ షా' తినడానికి ఎంతో బావుంటుందింటారు షీర్ పాయ్ గ్రామ ప్రజలు.

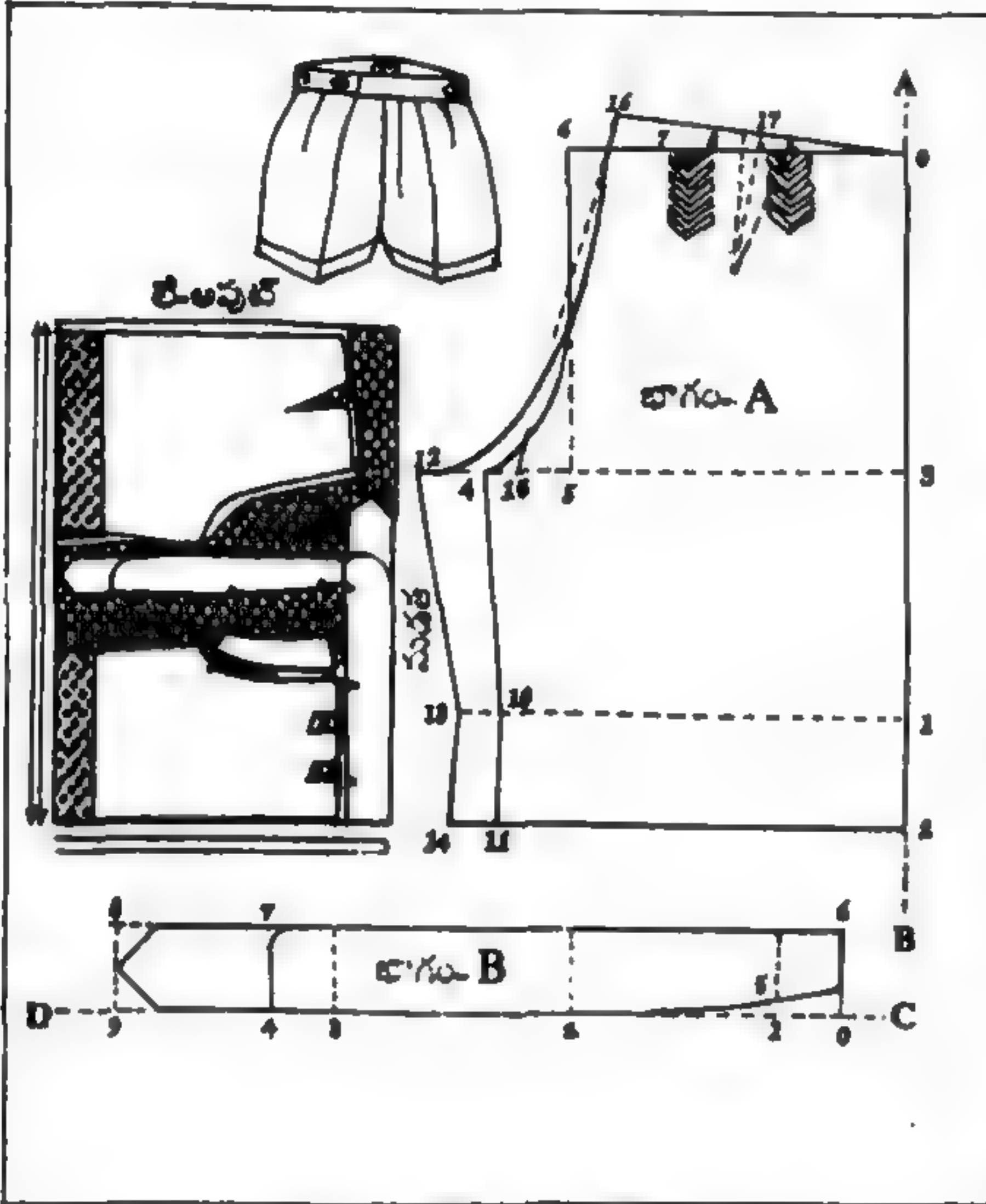
వర్ణచిత్రం : దిలీప్ బెనర్జీ

8 నుంచి 0 కు గల దూరం $\frac{1}{2}$ వెయిన్స్ + $2\frac{1}{2}$ " ఉండాలి; అది కొంచెం తక్కువైతే 4 నుంచి 3 కి గల దూరాన్ని పెంచండి. లేదా ఎక్కువైతే 4 నుంచి 3 కు గల దూరాన్ని వెడల్పుయినా చెయ్యండి; లేదా ప్లీట్ వెడల్పు చెయ్యండి. లేదా బిందువు 0 ను కాస్త రోపరికి తొయ్యండి.

7-8 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్.

8-7 1" నుంచి $1\frac{1}{2}$ " (మొదటి ప్లీట్).

9-8 $\frac{1}{2}$ (8-0), పైగా-బిందువు 9 ని ప్లీట్ వెడల్పుయొక్క మధ్య-బిందువుగా చేసుకుని, 1" వెడల్పు ప్లీట్ తీసుకోండి.

10-1 బాటమ్ లేదా (4-3) తగ్గింపు $\frac{1}{2}$ ".

11-2 (10-1) + $\frac{1}{2}$ ".

ప్రక్కని ప్రంటు పై లైనుకు $1\frac{1}{2}$ " క్రింద జేటుకి మార్కుచేసి, జేటు మూతికి $4\frac{1}{2}$ " లేదా $\frac{1}{2}$ నీటు + $\frac{1}{2}$ " వెడల్పు ఉంచండి.

షార్ట్ యొక్క బ్యాక్ తియ్యటానికి నీటుని, బాటమ్ లైన్లు రెండింటినీ పొదిగించండి.

12-4 పిల్లలకు $1\frac{1}{2}$ "; పెద్దవాళ్ళకు 2" (షార్ట్ యొక్క బ్యాక్ కోసం).

13-10 } 1"; 13, 12లు; 13, 14లు
14-11 } కలపండి.

15-4 $\frac{1}{2}$ " నుంచి $\frac{3}{4}$ " కు.

16-0 $\frac{1}{2}$ వెయిన్స్ + $1\frac{1}{2}$ "; బిందువు 16 ను ప్రంట్ యొక్క టాప్ లైనుకు $\frac{3}{4}$ " పైగా గుర్తించండి. 16, 15 కలిపి, డ్రాఫ్ట్లో చూపినట్లుగా 16 నుంచి 12 కి నీట్ నీమ్ యొక్క షేప్ తియ్యండి.

17-16 $\frac{1}{2}$ (16-0): 17 మధ్య బిందువుగా నీట్ లైను మధ్యకి చూస్తూ, 1" వెడల్పు డార్ట్ తియ్యండి. నీమ్ లన్నిటికీ అవసరమైనంత అలవెన్సు వదలబడింది. నీమ్ల కుట్టు మార్కుకి $\frac{1}{2}$ " రోపరిగా ఉండాలి.

భాగం-బి (బెల్టు)

సి.డి-అనే నిర్మాణ రేఖను గీసి, దాని మీద ఒక చోట 0-అనే బిందువును గుర్తించండి.

1-0 $1\frac{1}{2}$ " (వెనుక ఇన్లే).

2-1 } $\frac{1}{2}$ వెయిన్స్.
3-2 }

4-3 $1\frac{1}{2}$ " (షార్ట్ యొక్క కుడికారిమీది పై వెడల్పుకి సరిపడా.) బిందువులు 0, 1, 2, 3, 4 పైకి చదరపు గీత.

5-1 $\frac{1}{2}$ "; చూపినట్లుగా బెల్టుకు వెనుక ప్రక్కని షేప్ తియ్యండి.

కుట్టుపని: అభ్యాసం

వనిత - డ్రాఫ్ట్ కుట్టుపని బడి

[కుట్టుమెప్పిస్తు తయారు చేసే ప్రసిద్ధ సంస్థ 'ఉషా' వారి సౌజన్యంతో]

8-0 } 2" (రెండు నీమ్ల అలవెన్సులతో)

7-4 } డ్రాఫ్ట్లో చూపినట్లుగా కుడిచేతి ప్రక్క బెల్టుకు గాను బిందువు 7 వద్ద షేప్ తియ్యండి. తరువాత ఎడమ చేతి ప్రక్క బెల్టుకోసం బిందువులు 7, 4 నుంచి లైన్లు పొదిగించండి.

9-3 $\frac{1}{2}$ వెయిన్స్ తగ్గింపు $1\frac{1}{2}$ "; డ్రాఫ్ట్లో లాగా ఎడమచేతి ప్రక్క బెల్టు యొక్క ముందు కొన కోసం మరొక బిందువును గుర్తించండి. (బెల్టుల అన్ని పక్కలా నీమ్లకుగాను అలవెన్సు వదలాలి).

బట్ట అంచనా:

(2 పొడవులు + 2 బర్నింగులు)

కత్తిరింపు

లే అవుట్లో చూపినట్లుగా గుడ్డను కత్తిరించాలి. గుడ్డ పొడవులో 2 బ్యాక్లు, 2 ప్రంట్లు, 2 వెలువరి బెల్టులు కత్తిరించాలి—గుడ్డ వెడ

ల్పులో రోవేపు బెల్టు కత్తిరించాలి—గుడ్డ వెడల్పులో రోవేపు బెల్టు కత్తిరించాలి. లైనింగ్ గుడ్డలో టాపు దగ్గర వెడల్పు 10", 11 $\frac{1}{2}$ " పొడవు 12" బాటమ్ కొలతలకు జేటులు కత్తిరించాలి. నీటు కొలత పెరిగినకొద్దీ ఈ కొలతలు కూడా అనుగుణంగా పెంచుకోవాలి.

షర్టు

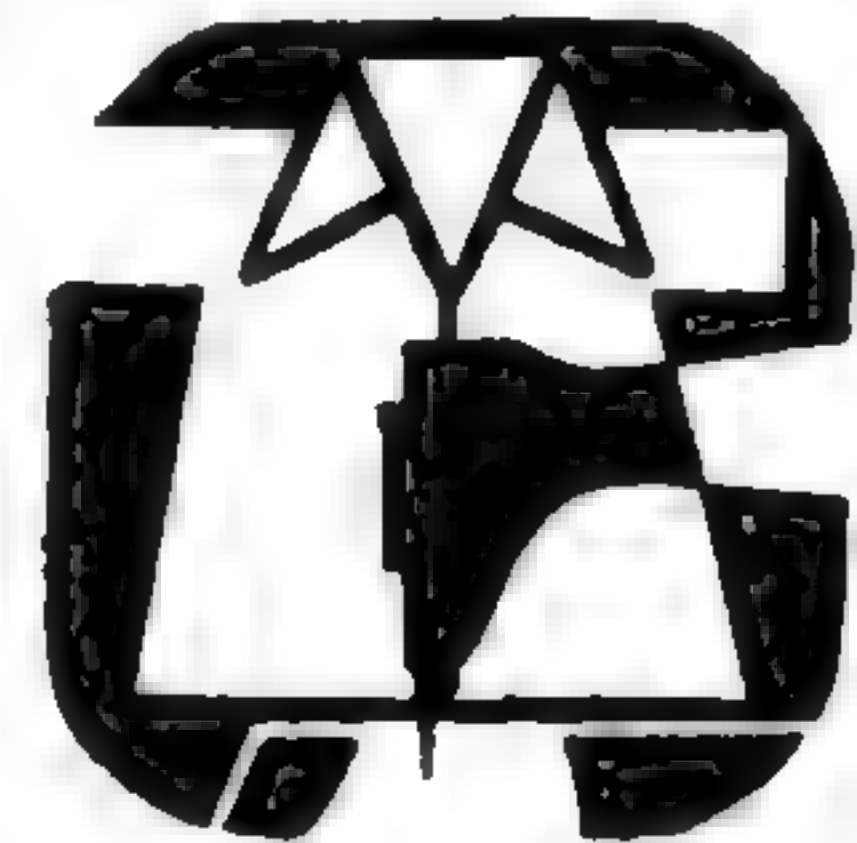
28-వ పాఠం

కొలతలు: పొడవు 21"; నెక్ 11 $\frac{1}{2}$ "; చెస్ట్ 24"; మామూలు వెయిన్స్ పొడవు 11"; శూర్తి పోల్డర్ 11", పొట్టి చెయ్యి 8".

వర్కింగ్ స్కేర్: $\frac{1}{2}$ చెస్ట్ + 1" = 13".

భాగం-ఎ (ముందు, వెనుక)

ఎ.బి.అనే నిర్మాణ రేఖను గీసి, దాని మీద ఒక చోట 0-అనే బిందువును గుర్తించండి.

కుట్టుపని బడి

[కుట్టుమెప్పిస్తు తయారు చేసే ప్రసిద్ధ సంస్థ 'ఉషా' వారి సౌజన్యంతో]

1-0 పొడవు + 1".

2-0 మామూలు వెయిన్స్ పొడవు.

3-0 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్.

బిందువులు 0, 1, 2, 3 నుంచి అడ్డంగా చదరపు గీత.

4-0 బొత్తాములకూ, బటన్ హోల్ స్త్రిప్స్కూ-చిన్నపిల్లలకు $1\frac{1}{2}$ ", పెద్దవాళ్ళకి $1\frac{1}{2}$ ". బిందువు 4 నుంచి క్రిందికి చదరపు గీత.

5-4 $\frac{1}{2}$ మెడ.

6-4 $\frac{1}{2}$ మెడ (ఓపెన్ కాలర్ కి.) షేక్స్పియర్ కాలరుకి $1\frac{1}{2}$ " అదనంగా తీసుకోవాలి.

8 నుంచి 5 కు ప్రంట్ నెక్ షేప్ తీసి, 8ను, $\frac{1}{2}$ " మీదికి ఉన్న 8-ఎను కలపండి.

7-4 $\frac{1}{2}$ పోల్డర్ + $\frac{3}{4}$ ".

8-7 చిన్నపిల్లలకు 1", పెద్దవాళ్ళకు $1\frac{1}{2}$ " నుంచి $1\frac{1}{2}$ "; 8. 5 కలపాలి.

9-3 $\frac{1}{2}$ చెస్ట్ + 3": 8 నుంచి 9కి ప్రంట్ నై యొక్క పేజీను తియ్యండి లో పేజీ.

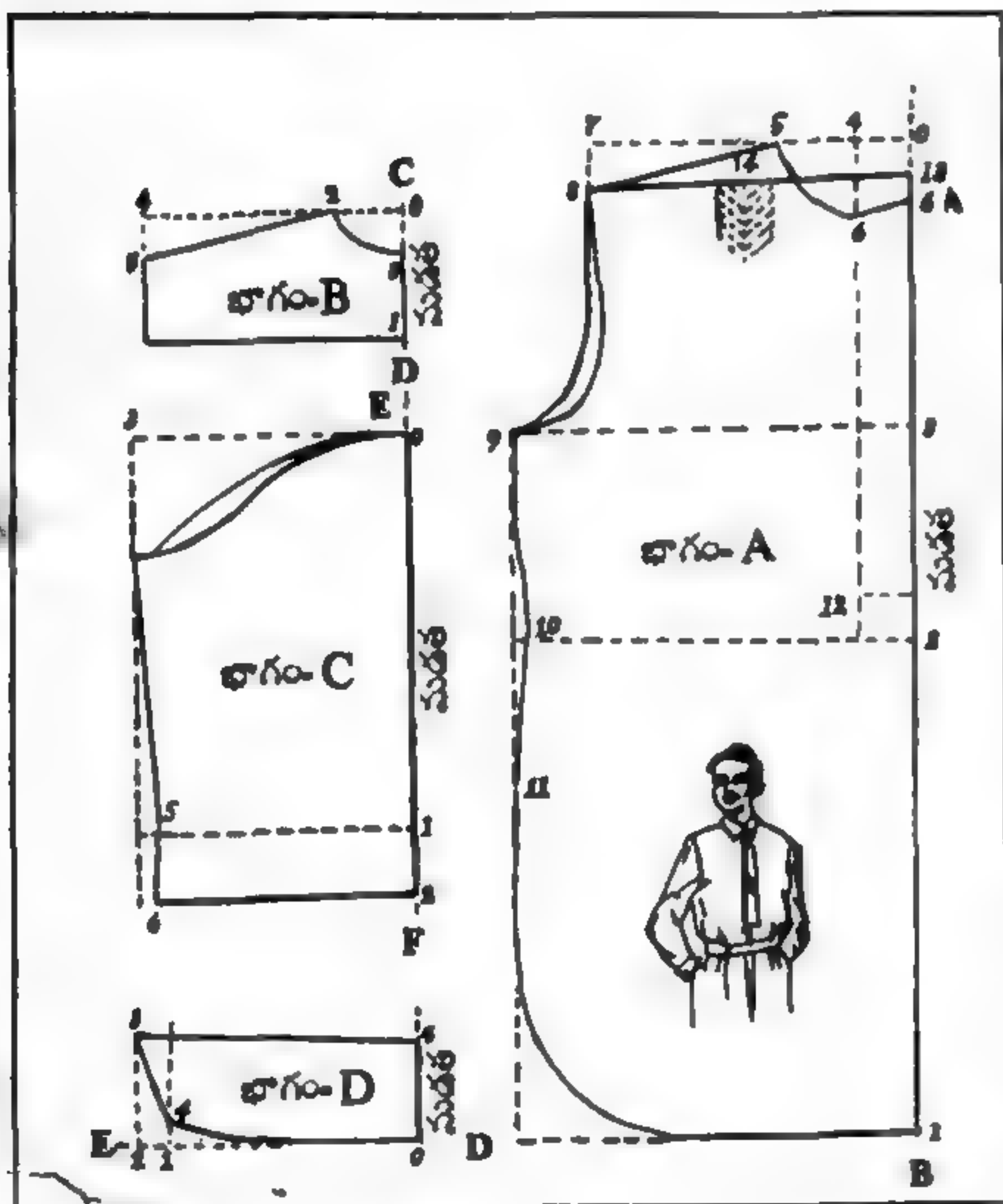
10-2 (9-3) తగ్గింపు $\frac{1}{4}$ " (వెయిస్తు చెస్టుకి సమానంగా వుంటే, 9-3కు సమానంగా ఉండాలి.) పెద్దవాళ్ళకి (9-3) కంటే $\frac{1}{2}$ " తక్కువగా ఉంచండి.

ద్రాఫ్టులోలాగా 9 నుంచి 1 వరకు 10 ద్వారా ప్రక్క. బాటమల పేజీ తియ్యండి.

11-10 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్.

12-8 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్ + 2 $\frac{1}{2}$ " (పెద్ద వాళ్ళకు 3 $\frac{1}{2}$ "). టాప్ వద్ద, నై వద్ద తప్ప - షర్టు వెనుక భాగమంతా ఎదర భాగం లాగానే. మార్పులు ఈ విధంగా చెయ్యండి.

9 నుంచి 8కి బ్యాక్ నై యొక్క పేజీను తక్కువ వంపుతో తియ్యండి. (ద్రాఫ్టులో చూసిన బయటి పేజీ).

13-0 $\frac{1}{2}$ ", పెద్దవాళ్ళకు 1".

13 నుంచి 8కి చిన్న వంపుతో బ్యాక్ టాప్ యొక్క పేజీ తియ్యండి. బ్యాక్ కు నెక్ పేజీ ఉండదు. ద్రాఫ్టులో చూసినట్లుగా మధ్య భాగంలో 1 $\frac{1}{2}$ " ప్లీటు తీసుకోండి.

భాగం-బి (షోల్డర్ లేక యాక్)

ని ది-అనే నిర్మాణరేఖను గీసి, దాని మీద ఒక చోట O-అనే బిందువును గుర్తించండి.

1-0 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్ తగ్గింపు $\frac{1}{4}$ ". పెద్ద వాళ్ళకు $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్ తగ్గింపు $\frac{1}{2}$ ".

బిందువులు 0, 1 నుంచి అడ్డంగా చదరపు గీత.

2-0 $\frac{1}{2}$ నెక్.

3-0 1". పెద్దవాళ్ళకు 1 $\frac{1}{2}$ ": చూసినట్లుగా 3 నుంచి 2కి బ్యాక్ నెక్ యొక్క పేజీ తియ్యండి.

4-0 $\frac{1}{2}$ షోల్డర్ + $\frac{1}{4}$ ": బిందువు 4 నుంచి క్రిందికి చదరపు గీత.

5-4 1": పెద్దవాళ్ళకు 1 $\frac{1}{2}$ ": 5, 2 కలపండి.

భాగం-సి (వెయ్యి)

ఇ ఎస్-అనే నిర్మాణ రేఖను గీసి, దాని మీద ఒక చోట O-అనే బిందువును గుర్తించండి.

1-0 పొడవు + $\frac{1}{4}$ ".

2-1 1 $\frac{1}{2}$ " నుంచి 2". బిందువులు 0, 1, 2 నుంచి అడ్డంగా చదరపు గీత.

3-0 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్. బిందువు 3 నుంచి క్రిందికి చదరపు గీత.

4-3 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్ - $\frac{1}{2}$ ": ద్రాఫ్టులో లాగా స్లీవ్ టాప్ సీమ్ యొక్క ప్రంటు-బ్యాక్ పేజీలను తియ్యండి.

5-1 (3-0) తగ్గింపు $\frac{1}{4}$ ": 5, 4 కలపండి.

8-2 (5-1) + $\frac{1}{4}$ ": 8, 5 కు కలపండి.

భాగం-డి (ఓవర్ కండు)

ఇ డి-అనే నిర్మాణరేఖను గీసి, దాని మీద ఒక చోట O-అనే బిందువును గుర్తించండి.

1-0 $\frac{1}{2}$ నెక్.

2-1 $\frac{1}{2}$ ": బిందువులు 0, 1, 2 నుంచి నైకి చదరపు గీత.

3-2 2 $\frac{1}{2}$ ": పెద్దవాళ్ళకు 3 $\frac{1}{2}$ ".

4-1 $\frac{1}{2}$ ". 4, 3 కలిపి, చూసినట్లుగా 4 నుంచి బిందువు O కి పేజీ తియ్యండి.

5-0 (3-2) తగ్గింపు $\frac{1}{4}$ " కు సమానం: ద్రాఫ్టులోలాగా 5 నుంచి 3 కి పేజీ తియ్యండి.

రకరకాల చొక్కాచేతులు, కఫలు, కాలర్లు

29-వ పాఠం

కొంతలు:

నెక్ 15". చెస్టు 38". పూర్తి చేతి పొడవు 23". సింగిల్ కప్ 8". డబుల్ కప్ 8 $\frac{1}{2}$ ". వర్కింగ్ స్కేర్: $\frac{1}{2}$ చెస్ట్ = 18".

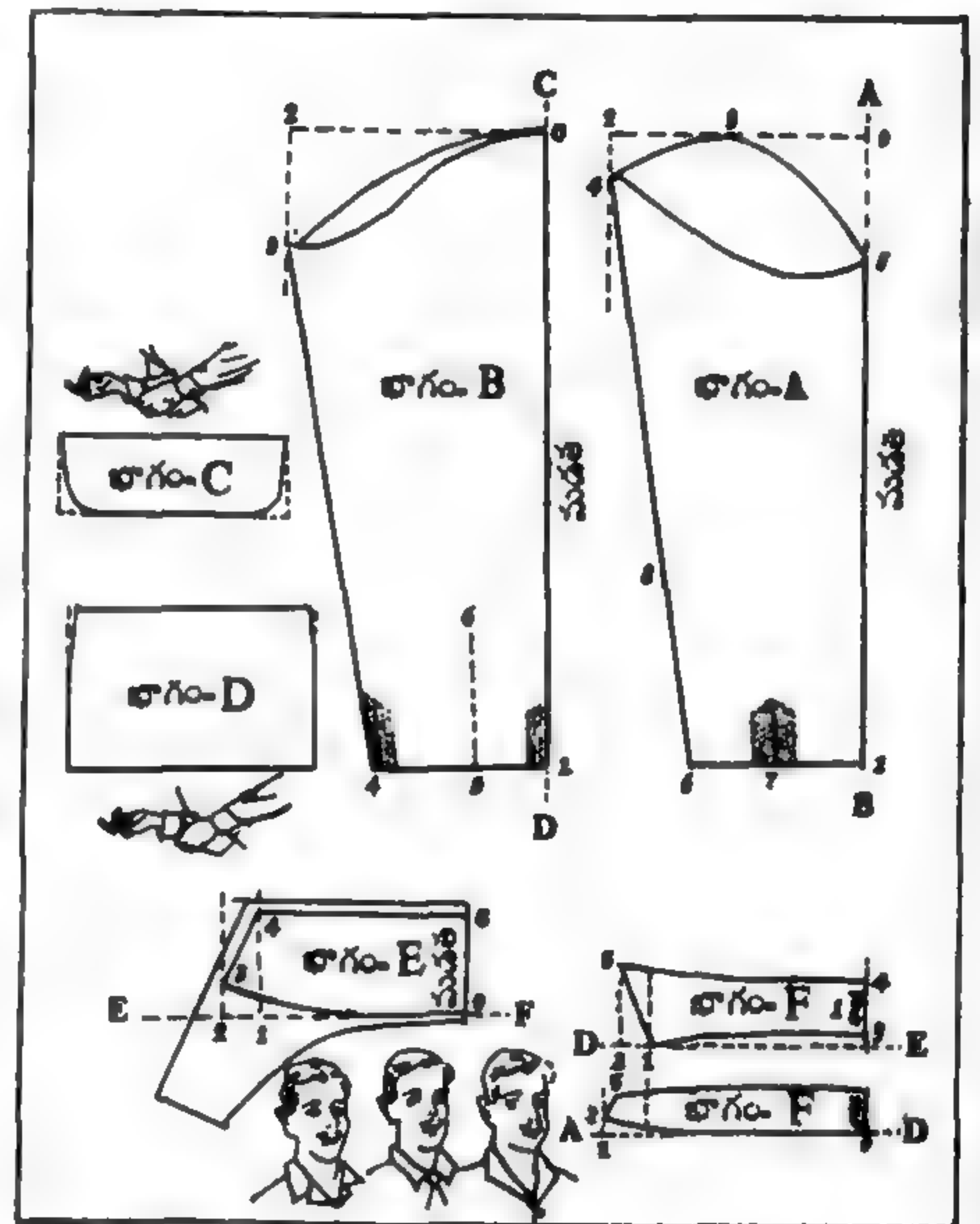
భాగం-ఎ (వ్రక్కసీముతో పూర్తిచెయ్యి)

ఎ బి-అనే నిర్మాణరేఖను గీసి, దాని మీద ఒక చోట O-అనే బిందువును గుర్తించండి.

1-0 స్లీవ్ పొడవు తగ్గింపు 1". బిందువు O, 1 నుంచి అడ్డంగా చదరపు గీత.

2-0 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్: బిందువు 2 నుంచి క్రిందికి చదరపు గీత.

3-0 $\frac{1}{2}$ (2-0).

4-2 1 $\frac{1}{2}$ ": సిల్లెంకి 1".

5-0 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్ తగ్గింపు $\frac{1}{4}$ ". ద్రాఫ్టులోలాగా బిందువులు 5, 3, 4 ద్వారా స్లీవ్ టాప్ సీమ్ యొక్క పేజీను తియ్యండి.

8-1 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్. రేడా $\frac{1}{2}$ కప్ + 2": 8, 4 కలపండి. ద్రాఫ్టులో బిందువు 7 వద్ద చూసినట్లుగా 1 $\frac{1}{2}$ " వెడల్పు గల ఒక ప్లీటును మధ్యన తీసుకోండి.

8-8 'స్లిట్' కు గాను సుమారు 5" నుంచి 8" కు దరించేవారి అభిరుచికి తగ్గట్టు.

భాగం-బి (చంక మధ్యన సీమ్తో పూర్తిచేయి)

ని ది-అనే నిర్మాణరేఖను గీసి, దాని మీద ఒక చోట O-అనే బిందువును గుర్తించండి.

1-0 స్లీవ్ పొడవు, తగ్గింపు 1". బిందువులు O, 1 నుంచి అడ్డంగా చదరపు గీత.

2-0 $\frac{1}{2}$ వర్కింగ్ స్కేర్: బిందువు 2 నుంచి క్రిందికి చదరపు గీత.

అభియా డైరీ

ఆర్. శాంతసుందరి

27-7-76

ఇక్కడివాళ్ళకు చాలా చిన్న వయసులోనే పెళ్ళి అవుతుంది. కురాన్ నుంచి కొన్ని రైన్లు చదివి. పెళ్ళి తతంగం ముగిస్తారు. ఆ రోజున అడవాళ్ళు కూడా ముసుగులు తీసేసి, పంక్షన్ లో పాల్గొంటారుట. పాటలూ, దాన్సులూ అవీ ఉంటాయి. కాని తాగుడు పూర్తిగా నిషిద్ధం కావటంవల్ల ఆ రోజు తాగుడూ అవీ ఏమీ ఉండవు.

పెళ్ళి రోజున పెళ్ళికొడుకు, పెళ్ళికూతురూ, వాళ్ళ తాలూకు బంధువులూ కార్లలో ఊరంతా తిరుగుతారు. పెళ్ళికి బాండ్లూ, మేళం ఏం ఉండవు. కార్లకి రంగు కాయితాలూ, బెల్టాస్టూ కడతారు. వరసగా 10-15 కార్లు 120 మైళ్ళ స్పీడున హారన్లు మోగించుకుంటూ వెళ్తారు. మొదటి కార్లో ఒకరిద్దరు డప్పులు మోగిస్తూంటారు. అన్ని కార్లూ చెవులు చిల్లులు పడేట్టు హారన్లు మోగిస్తూంటాయి. ఏదో పెళ్ళిపార్టీ వెళుతోందని తెలుసుకోవటానికి అదే మొదటి గుర్తు. (మామూలుగా కార్లు హారన్లు మోగించవు. రాత్రి 10 చాటాక హారన్ మోగిస్తే జరిమానా ఇచ్చుకోవాలి!)

పెళ్ళయిన మర్నాడు పెళ్ళికొడుకు, పెళ్ళికి ముందు తన భార్య కన్య అని రుజువు చెయ్యటానికి, తన వాళ్ళందరికీ పక్క చూపిస్తాట్ట. ఒకవేళ ఆ విషయం సరిగా రుజువుకాకపోతే పెళ్ళాన్ని వదిలెయ్యటానికి కూడా వాళ్ళకి రైట్ ఉంది. ఈ విషయంలో వాళ్ళు చాలా ప్రిమిటెవ్. ఈ విషయం ఇంకా చాలా విషయాలలో కనిపిస్తుంది. చస్తే ఏడవటానికి మనుషులను పెడతారు. పిల్లలుపుట్టాక పేరు పెట్టేటప్పుడు కురాన్ ను ఎక్కడో ఒకచోట తెరిచి, పేజీ మొదటి పంక్తిలో ఏ అక్షరం ఉంటే, ఆ అక్షరంతో పేరు పెడతారట.

పెళ్ళి చేసుకునేటప్పుడు మొగారు అడదానికి కట్నం ఇచ్చుకోవాలి. కనీసం రేటు 500 దీనార్లు (15,000 రూపాయలు). కాని పెళ్ళయాక అడదానిది డబ్బిచ్చి కొనుక్కొన్న బానిస బతుకులాగే ఉంటుంది. కొందరు మనదేశం వాళ్ళు, నర్సులుగా పనిచేస్తున్న వాళ్ళు చెబితే తెలిసింది-దెలివరికోసం వచ్చిన అడవాళ్ళు, 'ఇంటికి అప్పుడేపోము. ఇంకా ఒక వారం అస్సత్రిలోనే ఉండేట్టు సర్టిఫికేట్ ఇమ్మ'ని బతిమాలుకుంటారట-బిద్దను

కిన్న తరువాత! ఎందుకంటే, పెళ్ళయాక అడదానికైనా, మొగాడికైనా మిగతా బంధువులతో ఎలాంటి సంబంధమూ ఉండదు. ఎవరి సహాయం కూడా ఉండదు. దెలివరి అయాక అడది పసిపాపతో ఇంటికి వచ్చి, గాడిద చాకిరి చెయ్యవలసిందే! 7-8 మంది పిల్లలూ, మొగుడూ, ఇంటిచాకిరి - ఇదీ వాళ్ళ జీవితం.

19-8-76

నిన్ననే ఈజిప్టు నుంచి తిరిగి వచ్చాం. మా బెంగాలీ ఫ్రెండ్ కారు తీసుకుని వచ్చాడు. ఇంటికి చేరుకునేటప్పటికి 9 అయింది.

ఈజిప్టులో ఒక నెట్ తెలుపు-నలుపు, ఒక నెట్ కలర్ పోదోలు తీసుకున్నాం. ఈజిప్టు ట్రిప్ చాలా బాగుంది. ఈ ట్రిప్ గురించి వివరంగా రాయాలంటే ఒక చిన్న పుస్తకం అవుతుంది. కైరోలో చూడదగినవి మ్యూజియం, పిరమిడ్లూ, మసీదులు వగైరా. ఇవిగాక లక్సోర్, అక్వాన్, అలెగ్జాండ్రీయా కూడా చూశాం. నైల్ నది చాలా అందమైనదే. ఈజిప్టు గురించి మంచి పుస్తకం చదవలేదే అనిపించింది. బాక్ గ్రౌండ్ పూర్తిగా తెలిసి ఉంటే ఇంకా అనందించి ఉండే వాళ్ళం.

పిరమిడ్ల లోంచి, ఇతర సమాధుల లోంచి తీసిన వస్తువులు మ్యూజియంలో పెట్టారు. మేం కైరో 27 జూలై న వెళ్ళాం. 28 ఉదయం 9 కల్లా మూజియం చూసేస్తారు. 9 నుంచి 2 చాకా విడవకుండా చూసినా తాపీగా చూడటం పడలేదు-అది అంత పెద్ద మ్యూజియం! మధ్యలో రెండుసార్లు విక్రాంతి కోసం కూర్చోవలసి వచ్చింది. చాలా అద్భుతం- క్రీ. పూ. 4000 నుంచి 1100 చాకా ఉండినవి. తవ్వకాలలో లభించినవన్నీ ప్రదర్శించారు. వాటిలో ముఖ్యమైనవి "మమీలూ" (చెడిపోకుండా భద్రపరచిన శవాలు), తుత్ అన్తామున్ నిధులూ, అనాటి వాళ్ళు ధరించిన దుస్తులూ, ఉపయోగించిన వస్తువులూ, గ్రంథాలూ, రచనలూ.

'మమీ' లను చూస్తుంటే చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. మూడు, నాలుగువేల ఏళ్ళక్రితం బతికుండిన మనుషుల శవాలు ఇంకా చెక్కుచెదరకుండా ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా జాట్లూ, గోట్లూ చెక్కు చెదరలేదు. కొందరికి

అస్థిపంజరాలు బయటపడ్డాయి కాని, 4-5 శవాల చర్మం కూడా చెడకుండా ఉంది. ముఖం తప్ప మిగతా శరీరం అంతా గుడ్లలో చుట్టిఉంది. ఆ గుడ్లలు కూడా అప్పుడు వాళ్ళు వాడినవే. శరీరం లోని నీరంతా తీసేసి, ఏవేవో రసాయన రేపనలు ఒళ్ళంతా పూసి, గుడ్లలు చుట్టేసేవాళ్ళట. ఏమైనా నాలుగు వేల ఏళ్ళనాడు జీవించిన వాళ్ళ శరీరాలు చూడటం నిజంగా ఎంత అనుభవం! శాస్త్రజ్ఞానమూ, టెక్నాలజీ ఏమీ లేకుండా ఆ నాడు వాళ్ళు సాధించినవి చూస్తూంటే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది.

మ్యూజియంలో నల్లరాతితో చేసిన విగ్రహాలు చాలా పెద్దవి ఉన్నాయి. రాజులలో రెండవ రామినెస్ ప్రసిద్ధుడుగా కనబడతాడు. అతని భార్య నెఫెర్టిటి ఆ కాలానికి సాటిలేని అందగత్తెట. క్లియోపాత్రాకన్న చాలా అందమైనది. రామినెస్ విగ్రహాలు ఈజిప్టులో ఎక్కడబడితే అక్కడ వందల కొద్దీ ఉన్నాయి. తన గొప్పతనానికి అతను వాటిని పెట్టించాట్ట. అతను ఎంత జనప్రియుడంటే, ఇప్పుడు కూడ కైరోలోని మార్కెటింగ్ సెంటర్లో ఒక ముఖ్యమైన రోడ్డుకు అతని పేరు పెట్టారు.

మ్యూజియం మరోసారి చూడాలనుకున్నాను గాని, ఆక్వాన్. అలెగ్జాండ్రీయా వగైరాలు వెళ్ళడంతో అసలు ఛైమ్ దొరకలేదు.

29 ఉదయం బయల్దేరి విరమిడ్లు చూడటానికి వెళ్ళాం. వాటి నైజా చూస్తే భలే ఆశ్చర్యం వేసింది. ఎక్కడో కొండల్లోంచి ఆ రాళ్ళు మోసు కొచ్చి, వేడిలో ఎడారిలో ఎలా కట్టారా అనిపిస్తుంది. ఆరోజుల్లో కూడా రాజులు బానిసలను ఇలాంటి పనులకు బాగా ఉపయోగించుకునే వారు లాగుంది. శవాలని దాచటానికి బతికున్న మనుషులను అంత హింస పెట్టారు వాళ్ళు.

మూడు విరమిడ్లలో మొదటిది చాలా పెద్దది. ఎత్తు 137 మీటర్లు.

అది 13 ఎకరాల భూమిని ఆక్రమించుకున్నదిట. కొందరు యూరో పియనులు విరమిడ్ల మీదికి ఎక్కారు గాని, అది చాలా ప్రమాదం. రాళ్ళు వదులయిపోయి కొందరు ఎక్కుతూ కింద పడిపోయారుట. అంచేత అక్కడ బోర్డు పెట్టారు ఎక్కవద్దని. మేం రెండు మూడు రాళ్ళు (మెట్లు) ఎక్కేస్తుంటే అవస్థ అయింది-అంత పైకి ఎక్కడం చాలా కష్టం. అపాయకరం.

విరమిడ్ల లోపలికి వెళ్ళి, శవాలను పెట్టిన చోట్లు నేను చూడలేదు.

‘లిబియాడైరీ’ రాస్తున్న ఆర్. శాంతసుందరి చిరునామా తెలియజేయమంటూ, ‘వనిత’ పాఠకులు రాస్తున్నారు. ఆమె చిరునామా :

Mrs. RAO
Post Box No. 31219
GARIAN
(LIBYA)

[అక్కడి చిరునామాలు ఇలాగే వుంటాయట. ఎంచేతంటే అక్కడి ఉత్తరాలు ఇళ్ళకొచ్చి బట్టాడా చెయ్యరు. ఒక వెంటరు ఇచ్చి, వారి ఉత్తరాలను ‘బాక్స్’లో వుంచుతారు. మనం వెళ్ళి బాక్స్ వెంటరు చెబుతే మన ‘పోస్ట్’ను ఇస్తారు.]

R.S.G ఒక్కరే వెళ్ళారు. ఉత్తర గదులు తప్ప ఏం లేవుట. విరమిడ్లకూ, స్పింక్స్ కి పోదోయి తీశాం.

మా లిబియా ప్రయాణంకింద 8,000 అయింది. ఈ మొత్తం చాలా తక్కువ అని అందరూ అన్నారు.

8

[చీరల విందు : 7 వ పేజీ నుంచి]

అందరికీ అందుబాటులో వుండే ధరలు నిర్ణయించారు. రాజస్థాన్ లహరియా అద్దకాలు చూడ ముచ్చటగా వున్నాయి. ఎడారిలో గాలి వాటుకి యిసుకపై ఏర్పడే కెరటాలను జ్ఞప్తికి తెచ్చాయీ చీరలు. పసుపు, కాషాయి, ఎరుపు, ఆకుపచ్చ, నలుపు, నీలం రంగుల సొంపైన కలయికలు ప్రతి శ్రీ హృదయాన్ని ఆకర్షిస్తాయి. వీటిలోనే నేత దీక్షెల్లవి కూడా ప్రదర్శించారు. వీటిలో గళ్ళు ఎన్నో రకాలవి ప్రదర్శించారు. (చాయాచిత్రం 5, 6 చూడండి.) ఇలాంటి చీరని కట్టి హుందాగా అందంగా నడిచింది షిగెకో అనే జపాను యువతి (చాయాచిత్రం 5 చూడండి).

వర్నారి చీరల విందు మరిచి పోకుండా చేసినది - ఖరీదైన వెంకటగిరి జరీ చీరల ప్రదర్శన. "మా స్నేహితులూ, కాతాదార్లు, 'మీ రెండుకు పాతకాలపు జరీ చీరలు తయారు చేయించడం లేదని పదేపదే అడుగుతున్నారని యీ కొద్ది రకాలు చేయించాం" అని వారు చూపిన చీరలు, వాటి అందం-చూపరుల నొక్క క్షణంపాటు నిలబెట్టేశాయి. చక్కని బంగారు

జరీలో-కడ్డి అంచులు, బుటాలు, గళ్ళు, మామిడి పిండెలు, చిలకలు....చక్కని రంగుల మధ్య చూపరులను మంత్ర ముగ్ధులను చేశాయి. సంప్రదాయ సిద్ధమైనదేకాక - చాలా పాతడిగా కూడా ఉండి, అప్పుడే మూడు తరాలవారి చేతులు మారిన చక్కని మామిడిచిగురు రంగు చీర (జానకుపైగా వెడల్పున్న జరీ కడ్డి అంచులోనే నన్నని గీతలున్నది) కట్టి అందరిచేతా చప్పట్లు కొట్టించింది ప్రభా నరసింహన్. (చాయాచిత్రం 7 చూడండి.)

ఈచీర వర్నారి భాగస్వామి, చక్కని అభిరుచి గల వ్యక్తి అయిన శ్రీమతి కౌసల్యా అప్పారావు కుటుంబంలోనిదట. దీన్ని ఆమెకు ఆమె తల్లి గారైన పనగర్ రాజుగారి కుమార్తె పెట్టినది. ఇప్పుడు యీ చీర కౌసల్యగారి కుమార్తె జయశ్రీకి వెళ్ళింది. 'నా కూతురిప్పుడు గర్భవతి. అంచేత యీచీర యింకా నా పుట్టబోయే మనుమ రాలికి దాచాలి' అన్నారు నవ్వుతూ కౌసల్యగారు. ఈచీర ప్రదర్శించిన ప్రభ-మెరుపు తీగెలాగా వుంది. 'ఉద్యోగం చేస్తున్నారా? చదువుతున్నారా?' అన్న ప్రశ్నకి నవ్వి, 'చదువైపోయింది. నేను

గృహిణినే కాదు ఓ బిడ్డ తల్లిని కూడా! ఆయితే ఉద్యోగం చేస్తున్నా' అన్నారు.

వర్నారి గురించి రెండు ముక్కలు. మొదట్లో స్నేహితులు అడుగుతున్నారని సరదాగా ప్రారంభించి-యిప్పుడు - త్రివిక్రమమూర్తిలాగా పెరిగి పోయిన సంస్థ. దానిని ఆతి సమర్థవంతంగా నడిపిస్తున్నవారు-త్రిమూర్తులనదగ్గ ముగ్గురు వ్యక్తులు చాయా చిత్రం - 8 లో కనిపిస్తున్నారు. వారిలో మధ్యనున్నవారు మధ్యమ కవి లేళ్ళవరపురం జమీందారిణి. ఆమె కొకవైపు ఉన్నవారు ఆమె కోడలు, శ్రీమతి కౌసల్యా అప్పారావు. రెండో వైపు ఉన్నవారు సితాపురం రాకుమారి.

కౌసల్యగారికి-చిన్న తనంనుంచి దీక్షెనింగు- (చీరలేకాదు, చిన్న చిన్న నగలు కూడా)-యిష్టం. "బహుశా ఇవి మా అమ్మగారైన పనగర్ రాకుమారిగారి నుండి సంక్రమించిన నైపుణ్యం అనుకుంటాను. మా అమ్మగారే నగలూ అవీ నమూనాలు గీసి యిచ్చే వారు" అంటారు.

మనదేశంలో మనం గర్వించతగ్గ చేనేత పని వారికి లోటులేదు. అలాగే సంప్రదాయాన్ని గౌరవిస్తూ ఆధునికతకు నివాళి వట్టే యిటువంటి ఔత్సాహికులకి కొదవలేదు. అందుకే-స్వదేశీ వస్త్రాలపై మోజు పెంచే యిలాంటి ప్రదర్శనలు - దేశం అంతటా ఏర్పాటుకావాలి. దీనికి ప్రభుత్వశాఖలు చేయూతనిస్తే యింకా భారీఎత్తున చేసే అవకాశం వుంటుంది. చౌకబారు విదేశీ వస్త్రాలపై యువతకు సరదావుంటే పరవాలేదు గాని, మనదైన వాటిని గౌరవించే బాధ్యత లేకపోవడం-సహించరానిది. అటువంటి బాధ్యతలు కళ్ళకు కట్టినట్టు తెలియ చెప్పేవే-యీ రంగుల స్వరమేళనదగిన చీరల ప్రదర్శనలు.

—ఒక విలేఖరి

బాలల వికాసానికి కృషి చేస్తున్న

“బాలకృష్ణమ్మ”

‘అదపిల్లలకు చదువులెందుకు? ఊళ్ళేలాలా? దేకాలు పాలించాలా’ అన్న ఆ రోజుల్లో (1927) ఎవరి మాటనూ లెక్కచేయక-తండ్రి శ్రీ పేరి రామమూర్తిశాస్త్రి ప్రోద్బలంతోను, పెత్తల్లిగారైన దవళ సుబ్బమ్మగారి అండతోను విజయనగరం కాలేజీలో చదివి - విజయనగరం మహారాజా వద్ద నుంచి స్కాలర్‌షిప్‌ను పొంది - ఆ కాలేజీ నుంచి బి. ఎ. డిగ్రీని పొందిన ప్రథమ వనిత శ్రీమతి కామేశ్వరి. కామేశ్వరి 1908లో విజయ నగరంలో పుట్టారు. బాల్యం నుంచి తనకు తెలిసినది ఇతరులకు బోధించాలన్న ఆకాంక్ష ఆమెలో ఉండేది.

1935లో ఆమె శ్రీ న్యాయపతి రాఘవరావును వివాహం చేసుకున్నారు. ఆ తర్వాత మద్రాసు వచ్చి అక్కడి రేడి విల్లింగ్‌టన్ ట్రైనింగ్ కాలేజీలో ఎల్. టి. పట్టాన్ని పొంది (1937) అక్కడే మైలాపూర్‌లోని నేషనల్ గరల్సు హైస్కూలులో ఉపాధ్యాయినిగా చేరి 8 సంవత్సరాలపాటు పని చేశారు. ఆ స్కూలు యాజమాన్యం తెలుగు భాషకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వటానికి నిరాకరించటంతో 1945 లో ఆ ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చారు.

1939 నుంచి ఆకాశవాణి మద్రాసు కేంద్రంలో పిల్లల కార్యక్రమాలు నిర్వహించటంతో ‘రేడియో అక్కయ్య’గా ఆమెకు పేరు ఏర్పడింది. తెలుగు బాలబాలికలు ఆమె ఇంట్లో చేరటం, ఇల్లే ఒక బాలల సదనంగా మారటంతో-వాళ్ళ భాషాభివృద్ధికి ఏదైనా చేయాలన్న ఆలోచన శ్రీమతి కామేశ్వరికి కలిగింది. తన భర్త, అప్పటికే ‘రేడియో అన్నయ్య’గా పేరు గడించిన శ్రీ రాఘవరావు సహకారంతో ‘బాల’ అన్న తెలుగు పిల్లల

మాసపత్రికను 1945లో స్థాపించారు. అదే సంవత్సరంలో 1938 నుంచి ఆమె నడుపుతున్న ఆంధ్ర బాలానంద సంఘాన్ని క్రమపద్ధతిలోకి తెచ్చి రిజిస్ట్రేషన్ చేయటం, దానికి ఆమె అధ్యక్షురాలిగా ఎన్నుకోబడడం జరిగాయి. ఆ సంవత్సరం నుంచి అనేక బాలల సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు, ఆటల పోటీలు, రాష్ట్రస్థాయి పిల్లల సమావేశాలు, వినోద పర్యటనలు నిర్వహించి-బాలల్లో ఒక విదమైన ఉత్సాహం, క్రమశిక్షణ కలిగించారు శ్రీమతి కామేశ్వరి. అంతేకాదు....బాలానందం తరపున 3 బాలల చిత్రాలు - బూరెలమూకుడు, కొంటె కిష్టయ్య (స్వీయరచనలు), రాజయోగం (ఆరుద్ర రచన) నిర్మించారు. బాలానంద సంఘం లోని బాలలను నినిమారంగానికి పరిచయం చేశారు. కీర్తికేసులు పద్మశ్రీ చిత్తూరు వి. నాగయ్య నిర్మించిన ‘నా ఇల్లు’ చిత్రంలో పిల్లలతోపాటు రేడియో అక్కయ్యగా తానూ నటించారు. 1956లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అవతరణతో తమ బాలానంద కేంద్రాన్ని హైదరాబాదుకు తరలించారు.

సాంఘిక కార్యకర్తగా కూడా శ్రీమతి కామేశ్వరి ఎంతో కృషి చేశారు....చేస్తున్నారు. 1952లో ఆంధ్రమహిళాసభ (మద్రాసు) కన్వీనరుగా నెల్లూరుజిల్లాలోని మారుమూలల ప్రాంతాలలో ఆరు మాతాశిశుసంక్షేమకేంద్రాలను స్థాపించారు. ప్రస్తూతి సౌకర్యాలు లేని ఆ ప్రదేశాలలో ఆరోగ్య కేంద్రాలను స్థాపించటమే గాక వాటితోపాటు బాలానంద సంఘాలను కూడా నెలకొల్పారు.

1956 నుంచి ఆకాశవాణి హైదరాబాదు కేంద్రంలో ప్రీం ప్రసారకార్యక్రమాల విభాగంలో అనియెంటు ప్రొడ్యూసరుగా పని చేస్తూ ప్రీంకై జంటనగరాలలో దాదాపు 50 రేడియో రిజనింగ్

క్లబ్బులను స్థాపించారు. అంతేకాదు, గృహిణులుగా ఇంటి పనులలో నిమగ్నమైన స్త్రీలకు—రేడియో ద్వారా తమలోని కళాత్మక భావాలను వెలువరించే అవకాశాన్ని కలిగించారు. 1962లో పెడరేషన్ ఆఫ్ రేడియో క్లబ్స్ అన్న సంస్థను స్థాపించి—గ్రామంలోను పట్టణాలలోను గల చిన్న చిన్న రేడియో క్లబ్బులకు ఒక కేంద్ర స్థానాన్ని నెలకొల్పిణేశారు. 1969 వరకు రేడియోలో ఉద్యోగంచేసి, రిటైర్ అయ్యారు. ఆ తర్వాత నారాయణగూడ (హైదరాబాదు)లో స్థాపించిన బాలవికాస్ పాఠశాలకు గౌరవ ప్రిన్సిపాల్ గా, బాలానంద సంఘాధ్యక్షురాలిగా తీరిక లేకుండా తమ కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తూ వస్తున్నారు.

సంవత్సరానికి రెండు రూపాయల రుసుముతో సభ్యులుగా చేర్చుకునే బాలానంద సంఘం ఆమె ఆనందనిలయం. పిల్లలను తరతమభేదాలులేకుండా సాంస్కృతిక రంగంలో వారి వారి అభిరుచులకు అనుగుణంగా ఉత్సాహం కలిగించి, వారిలోని సృజనాత్మక శక్తికి ఒక ప్రదర్శనా వేదికను ఏర్పరచి—వాళ్ళను సుశిక్షితులైన బాధ్యతాయుత పౌరులుగా మలచటానికై ఆమె స్థాపించిన సంస్థలే బాలవికాస్, బాలానంద సంఘాలు !

సంతానం లేని శ్రీమతి కామేశ్వరి పిల్లలతో కలిసిపోయి—వారిలో సరదాగా ఆటపాటలతో కాలం గడుపుతూ వారికి ప్రోత్సాహాన్నిస్తూ కాలం గడపటంలో ఎంతో తృప్తిపొందుతారు.

నేటి సామాజిక పరిస్థితులపై ఆమెకు కొన్ని నిర్దిష్టమైన భావాలున్నాయి. పిల్లల అభిరుచుల్ని గ్రహించి సక్రమంగా పెంచాలని ఆమె ప్రతి తల్లికి బోధిస్తారు. “నేటి సమాజంలోని వనిత—గతంలో కన్నా ఎంతో ముందంజ వేసింది. ఐతే పురోగమనానికి ఇంకా చేయవలసిన కృషి చాలా వుంది.” అంటారు.

పాశ్చాత్యదేశాలలోని ‘ఉమన్సు లిట్’ రోరణులు మన సంప్రదాయాలకు, సంస్కృతికి అనుగుణంగా మలచుకోగలిగితే మన దేశంలోనూ మంచి ప్రయోజనాలు ఏర్పడతాయని ఆమె భావన. “ఐతే ప్రతి వనిత — ప్రీగా తనలోని ప్రాథమిక తత్వాన్ని దానివల్ల ఏర్పడే బాధ్యతలను విస్మరించకూడదు. ఆ విధంగానే తమ హక్కులను కూడా గుర్తించాలి. సమాజ పురోభివృద్ధికై చేతనైనంత కృషి ప్రతివారూ చేయాలి.” అంటారు — శ్రీమతి కామేశ్వరి.

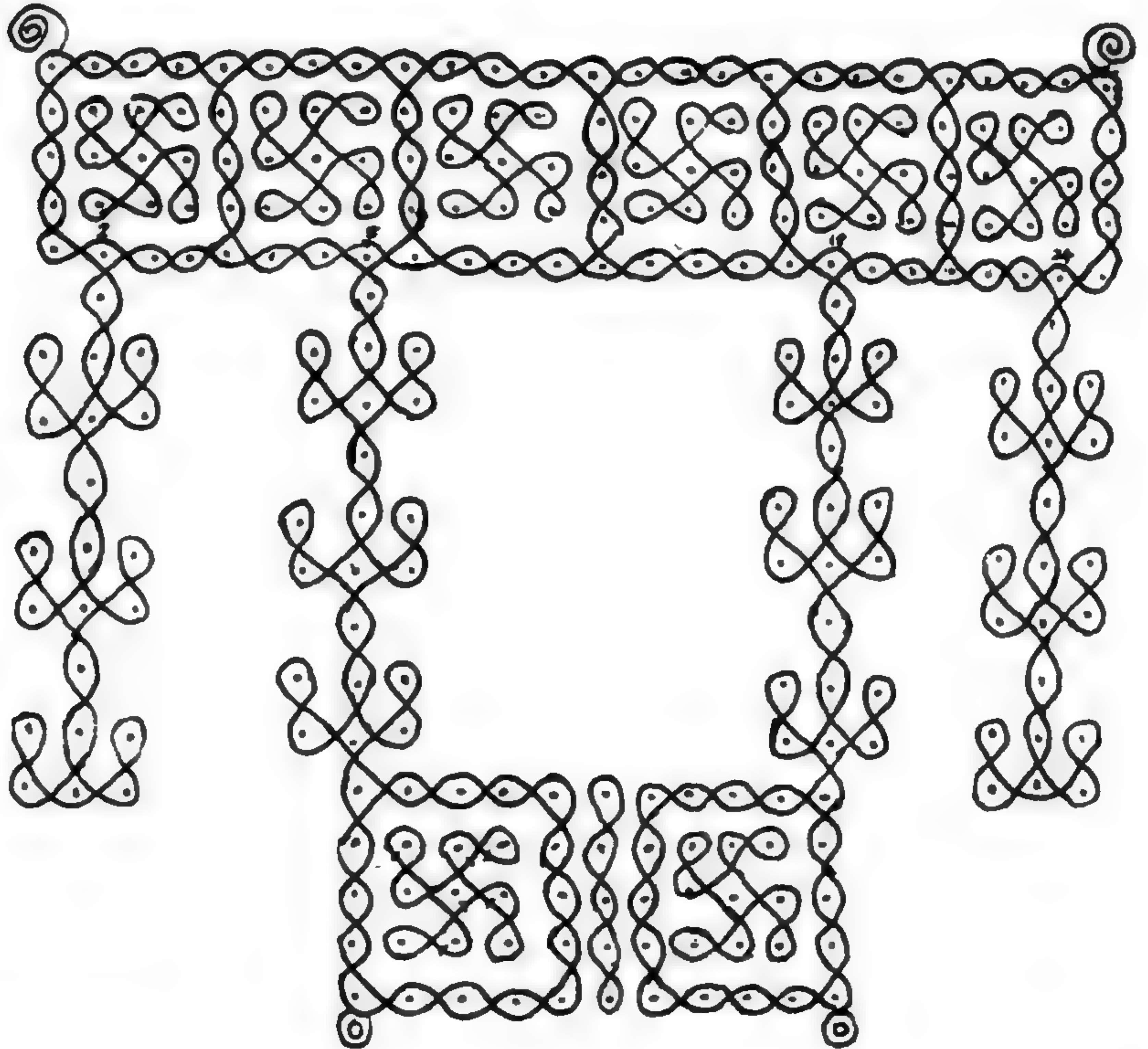
ఊయాల ముగ్గు

‘ఊయాల ముగ్గు’ ఎలా వెయ్యాలి ?

మొదట వరుసకు 25 చుక్కల చొప్పున ఐదు వరుసలు ఉంచుకోవాలి. తర్వాత అన్నిటికన్నా కింద ఉన్న వరుసలో ఎడమవైపు నుంచి రెండవ చుక్క కింద—ఒకదాని కింద ఒకటి వచ్చేలా కొమ్మిది చుక్కలు ఉంచుకోవాలి. ఆ తర్వాత ఈ కొమ్మిది చుక్కలలో మిది నుంచి 2, 3, 5, 6, 8, 9 చుక్కలకు అటూ ఇటూ ఒక్కొక్క చుక్క చొప్పున ఉంచుకోవాలి. ఇలాగే ఎడమవైపు నుంచి 24 వ చుక్క కింద కూడా కొమ్మిదేసి చుక్కలు ఒకదాని కింద ఒకటి వచ్చేలా ఉంచి, ఆ వరుసలో 2, 3, 5, 6, 8, 9 చుక్కలకు ఇటూ అటూ ఒక్కొక్క చుక్క చొప్పున ఉంచుకోవాలి.

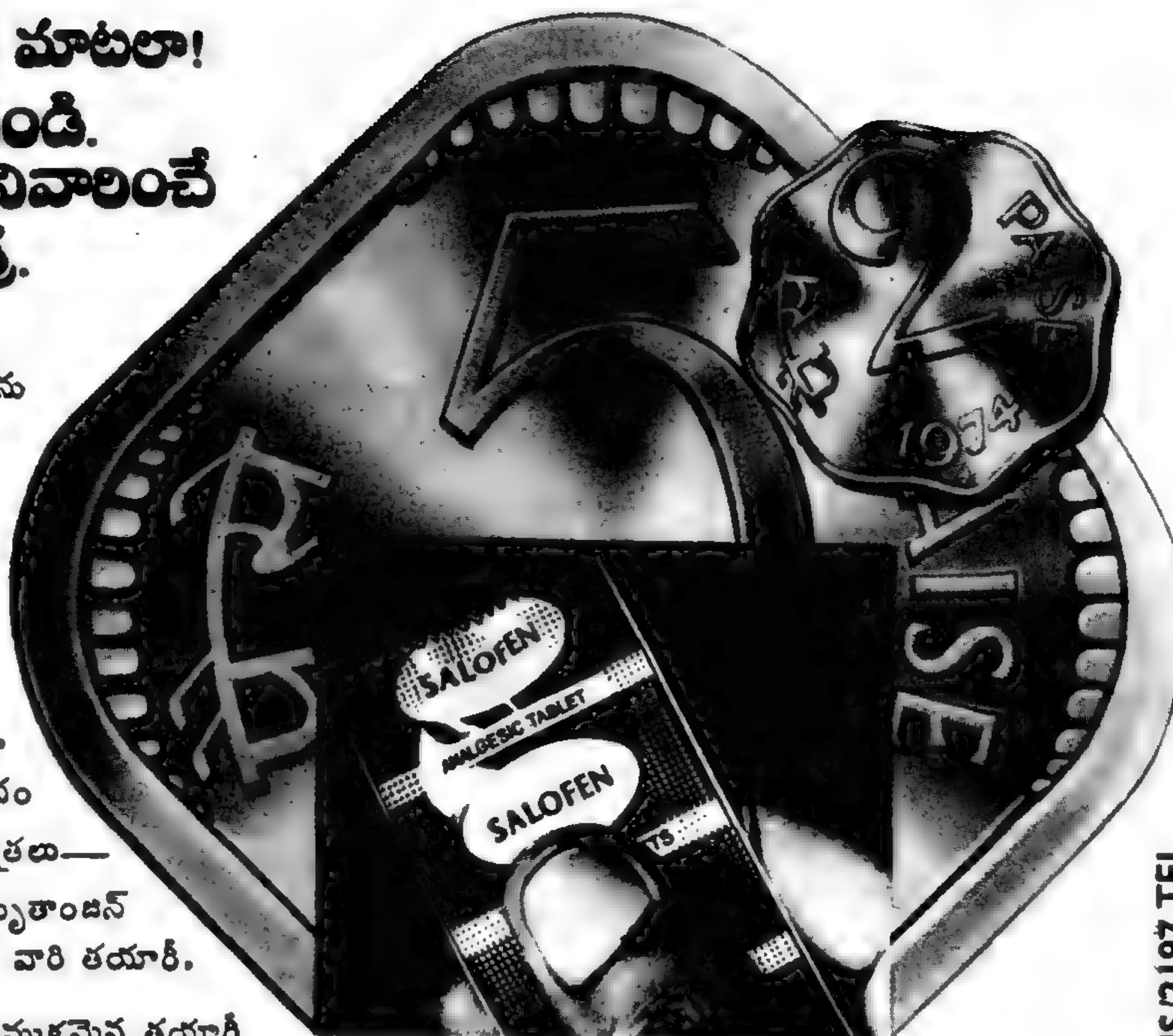
ఎడమవైపు నుంచి 8 వ చుక్క కింద, 10వ చుక్క కింద ఒకదాని కింద ఒకటి వచ్చేలా వది చుక్కలు ఉంచి ఆ వరుసలో 2, 3, 5, 6, 8, 9 చుక్కలకు అటూ ఇటూ ఒక్కొక్క చుక్క ఉంచాలి. ఇక రెండు వరుసలలో కింద ఉన్న వరుస చుక్కల మధ్య 9 చుక్కలు ఉంచుకోవాలి. అంటే మొత్తం మిద 11 చుక్కలు ఉంటాయి. ఆ కింద—వరుసకు 11 చుక్కలు ఉండేలా మరి 4 వరుసల చుక్కలు ఉంచాలి. చిక్రంలో చూపినట్లు చుక్కలన్నిటిని కలిపితే ‘ఊయాల ముగ్గు’ పూర్తవుతుంది.

పిల్లల పట్టినరోజు నందర్యంగా ఈ ముగ్గు వేస్తే బావుంటుంది !

అమృతాంజన్ రిమిటెడ్ వారి నమ్మకమైన తయారీ

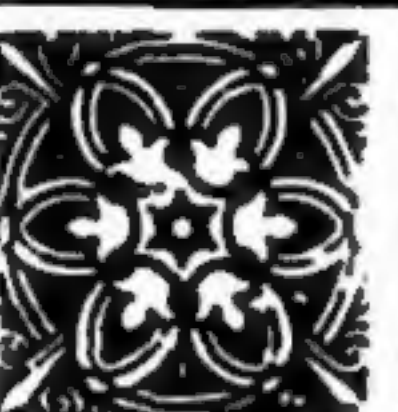

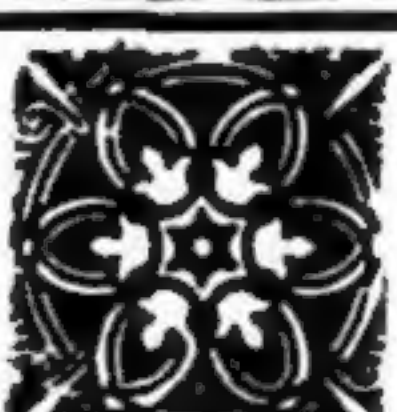

SAA/AMS/2197 TEL

సాలోఫేన్ - అమోఘమగు నిరపాయకరమైన నొప్పుల నివారణి

వనిత మాటల కాలువ-16 రూ. 116 లు బహుమతి!

1		13		2			14 ము
		3		రు			
				4	15	16	
5			6				17
		7	లి				
8							
		9				10	
11					12		

పేరు.....

చిరునామా.....

.....

.....

నిబంధనలు

'వనిత మాటల కాలువ'లో ప్రీలు మాత్రమే పాల్గొనాలి. ఈ సంచికలో ఉన్న కూపను పూర్తి చేసి కవర్లో పెట్టి 'వనిత మాటల కాలువ-16' చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు - 600 028 చిరునామాకు ఆక్టోబరు నెలాఖరులోగా చేరేలా పంపాలి. ఆ కవర్లో మాటల కాలువ కూపను తప్ప మరేవి ఉండకూడదు. ఒక కవర్లో ఒక్క ఎంట్రీయే ఉండాలి. గళ్ళలో వేసే అక్షరాలు కుత్రంగా, తెలిసేలా ఉండాలి. కొట్టివేతలా దిద్దు బాట్లూ ఉండకూడదు. దీని సమాధానం, ఫలితాలు 1976 డిసెంబరు 1వ తేదీ సంచికలో ప్రచురింప బడతాయి. మా దగ్గర గల సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానం పంపినవారికి రూ. 116 లు బహుమతిగా పంపుతాము. సరైన సమాధానం పంపేవారు ఒకరికంటే ఎక్కువమంది గనుక ఉంటే, బహుమతి మొత్తం సమానంగా పంచ బడుతుంది. దీనికి సంబంధించిన ప్రతి విషయం లోనూ 'వనిత' నిర్వాహకవర్గానిదే తుది నిర్ణయం. ఈ విషయంలో ఎటువంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరుపబడవు.

అధారాలు-అర్థం

- ఒక నది
- కాలువ
- ఏ వూరికైనా నరే, చివర వుంటుంది
- గొప్పతనము
- అకాశము
- ఈ కాలము
- నిద్రించడానికి పాపాయికి అవసరమైనది
- చింత
- రథం నడిపేవాడు
- కాకాపోరి
- మాట
- బొమ ముడి

అధారాలు-నిలువు

- శివవర్ణి
- వేగంగా వీచేగాలి
- ఒక అవస్థ
- ప్రవాహము
- అరిగించే శక్తి కలిగి
- ఏకు ఇలా మారితే, ప్రమాదమే
- కొత్తకాంతి
- ప్రీ
- రాక్షసి
- ఎత్తను తోరే సాధనంలోని మొదలు చివరలు
- ప్రాద్దు గుంకుకూ వందగా ప్రవేశించే చీకటి

పగలే వెన్నెలగా
జగమే డీయలగా
అలరించే వలపించే

నితారీ

నరికొత్త నినీ వారపత్రిక

ఓర్పిదిద్దిన రచనలతో
తాజా తాజా నినీ కమర్లతో
నినీతారల కథనాలతో
అందరినీ ఆకట్టుకునే
ప్రత్యేక చిత్రాలతో
నరికొత్త సింగారాలతో
యావన్మందికి కలిగిస్తుంది
రసానుభూతి నీతార
నినీ మధుర సురభికాలు
విరజిమ్ముతుంది నీతార

ఈనాడు కాంపౌండ్
సోమబజార్
హైదరాబాద్ 500 004

TODAY

all waiting for you at

SUGAN

**the new
air-conditioned exclusive
Binny Showroom**

JAIN BUILDINGS

PANAGAL PARK, T. NAGAR, MADRAS-17
PHONE: 441479

Khakhi and Casement in assorted shades for uniforms with a fabulous spread of Binny fabrics - way-out denims, colourful cottons, exotic silks, sheer chiffons and georgettes; trendy polyester blends and 'Terene'/wool Carnaby; cosy Cotswol and Binola.

Come, let your fancy loose in SUGAN

Open from 9 A.M. to 1 P.M. & 3 P.M. to 8 P.M.

ALSO OPEN ON SUNDAYS TILL DEEPAVALI

BINNY

దీపావళికి

రాణి

వారి సరికొత్త డిజైన్లు

పనిత, అనిత, బుబిత-అన్ని
రంగులలోనూ లభిస్తాయి. ఇవేగాక
కాంచీపురం, ఆరణి, ధర్మవరం,
బనారస్ పట్టుచీరలు, అన్ని రకాల మిల్లు
చీరలు వాటికి మేచ్ అయ్యే చోళీలు
సరసమైన ధరలకు లభిస్తాయి.

రాణి స్పర్శిల్స్ పార్ట్మెంట్

(విరేకండిసన్డ్ పో రూమ్)

“జైన్ థవన్”

(అంధ్రా బ్యాంక్ ఎదురుగా)

92/3, పాండిబజార్

టి. నగర్, మద్రాసు-600017

‘రాణి’ వారి పొదుపు పథకంలో
దీని లాభం పొందండి.